

การใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์
เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวมยุรา กล่อมเจริญ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

USING CREATIVE WRITING ACTIVITIES WITH SCAFFOLDING
TO PROMOTE THE CREATIVE WRITING OF SIXTH GRADE STUDENTS
IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Mayura Klomcharoen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Psychology
Department of Educational Research and Psychology
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2016
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์
เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวมยุรา กล่อมเจริญ

สาขาวิชา

จิตวิทยาการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรพล แสงปัญญา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์ ดร. จรินทร์ วินทะไชย์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ชนิศา ตันติเฉลิม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรพล แสงปัญญา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์ ดร. จรินทร์ วินทะไชย์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประसार มาลากุล ณ อยุธยา)

มยุรา กล่อมเจริญ : การใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร (USING CREATIVE WRITING ACTIVITIES WITH SCAFFOLDING TO PROMOTE THE CREATIVE WRITING OF SIXTH GRADE STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. วีรพล แสงปัญญา, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: อ. ดร. จรินทร์ วินทะไชย์, 127 หน้า.

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตัวอย่างการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของ โรงเรียนขนาดเล็กแห่งหนึ่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 49 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ จำนวน 27 คน และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติทดสอบค่าที วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์สามารถพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ได้จำนวน 12 แผนกิจกรรม และสามารถนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) หลังทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา	วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	จิตวิทยาการศึกษา	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก
ปีการศึกษา	2559	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5683375027 : MAJOR EDUCATIONAL PSYCHOLOGY

KEYWORDS: SCAFFOLDING / CREATIVE WRITING

MAYURA KLOMCHAROEN: USING CREATIVE WRITING ACTIVITIES WITH SCAFFOLDING TO PROMOTE THE CREATIVE WRITING OF SIXTH GRADE STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS. ADVISOR: ASST. PROF. WEERAPHOL SAENGPANYA, Ph.D., CO-ADVISOR: JARINTORN WINTACHAI, Ph.D., 127 pp.

The research is a Quasi-experimental study. The purposes of this research were: 1) to develop creative writing activity with scaffolding plans of sixth grade students , 2) to study the effects of using creative writing activities with scaffolding to promote the creative writing of sixth grade students. The participants comprised 49 sixth grade students from a small school in Bangkok Metropolis who were enrolled for the 2016 academic year. The participants were allocated to two groups: an experimental group 27 students which applied creative writing activities and control group which 22 students did not apply. The research instruments were scaffolding for creative writing activities of sixth grade students, creative writing activity with scaffolding plans and the creative writing test. Data analysis by using means, standard deviations, t-test and repeated measures ANOVA.

The results were as follow:

1) The creative writing activity with scaffolding plans comprise 12 plans which effectively improved creative writing of sixth grade students

2) Scores of creative writing posttest and follow up test of the experimental group were significantly higher than their pretest scores and higher than the control group students at the .01 level of significance.

Department: Educational Research and Student's Signature

Psychology Advisor's Signature

Field of Study: Educational Psychology Co-Advisor's Signature

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรพล แสงปัญญา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.จรินทร์ วินทะไชย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และให้การดูแล เอาใจใส่ มาโดยตลอด ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งที่ท่านกรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่าน มาดูแลการทำ วิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยเสมอ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ชนิศา ตันติเฉลิม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไข และตรวจสอบวิทยานิพนธ์นี้ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สุระเศรษฐ อาจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัยรัตน์ ทับพร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทองที่ให้ความกรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือวิจัยต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน โดยเฉพาะคณาจารย์ในสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำแนะนำอันมีค่า ยิ่งต่อผู้วิจัยมาตลอดเวลาที่ศึกษาในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแห่งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณาจารย์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนที่ ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูล ทำการทดลอง ซึ่งท่านได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการ เก็บข้อมูล และทำการทดลองทุกขั้นตอน

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ ในการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยเสมอมา

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ตลอดจนสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ คอยดูแล เอาใจใส่ ให้ความรัก ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนผู้วิจัยมาโดย ตลอดจนผู้วิจัยสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามที่ปรารถนาทุกประการ

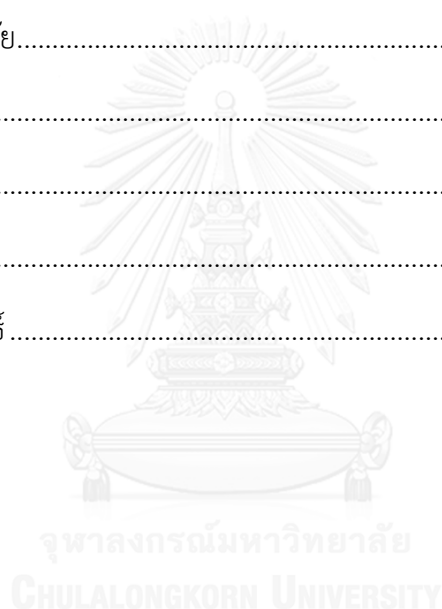
สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามวิจัย	6
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมุติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ตอนที่ 1 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์	10
1.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์.....	10
1.2 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์.....	11
1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์	21
ตอนที่ 2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์	23

2.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์	23
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์	24
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์	36
ตอนที่ 3 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสแกฟโฟลด์	38
3.1 ความหมายของวิธีสแกฟโฟลด์	38
3.2 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับวิธีสแกฟโฟลด์	39
3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสแกฟโฟลด์	50
ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย	51
บทที่ 3	53
วิธีดำเนินการวิจัย	53
ตอนที่ 1 การกำหนดประชากรและตัวอย่าง	53
ตอนที่ 2 การออกแบบการวิจัย	55
ตอนที่ 3 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
ตอนที่ 4 การดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูล	67
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล	72
บทที่ 4	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อ พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	74
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	75
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิง สร้างสรรค์ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในกลุ่ม ทดลอง	76

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายใน กลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีแกฟโฟลด์ในระยะก่อนการ ทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test).....	77
บทที่ 5	80
สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปผลการวิจัย.....	81
การอภิปรายผลการวิจัย.....	81
ข้อเสนอแนะ	88
รายการอ้างอิง	90
ภาคผนวก.....	97
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	127

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์	35
ตารางที่ 2 การสังเคราะห์วิธีการสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์โดยนักจิตวิทยาและนักการศึกษา.....	47
ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในระยะก่อนการทดลองของตัวอย่าง 2 กลุ่ม.....	54
ตารางที่ 4 การจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	55
ตารางที่ 5 รูปแบบการวิจัยการใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์.....	55
ตารางที่ 6 แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	63
ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยการให้คะแนนแต่ละองค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประเมินแต่ละท่านในการทดลองใช้เครื่องมือ	66
ตารางที่ 8 ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินและตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) จากผู้ประเมิน 3 ท่าน ด้วยวิธี Spearman correlation coefficients.....	67
ตารางที่ 9 ระยะเวลาดำเนินกิจกรรมตามแผนกิจกรรมการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง	69
ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	75
ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	75
ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล และความแปรปรวนด้วยค่าสถิติ Mauchly's W ภายในกลุ่มทดลอง	76

- ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในกลุ่มทดลอง77
- ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล และความแปรปรวนด้วยค่าสถิติ Mauchly's W ภายในกลุ่มควบคุม.....78
- ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในกลุ่มควบคุม....78

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพโครงสร้างทางเขาวนปัญญา.....	12
ภาพที่ 2 ภาพ The zone of proximal development.....	40
ภาพที่ 3 ภาพ Four-stage scaffolding process.....	43
ภาพที่ 4 ภาพกรอบแนวคิดการวิจัย.....	52
ภาพที่ 5 แผนภาพระยะการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	70

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติและเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารของผู้คนในสังคมไทย แม้การติดต่อสื่อสารจะกระทำได้หลายช่องทาง ทั้งการพูด ฟัง อ่าน เขียน แต่การสื่อสาร โดยเฉพาะการเขียนเป็นทักษะทางการสื่อสารที่สำคัญซึ่งสามารถแสดงออกให้เห็นได้อย่างเด่นชัดและปรากฏหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้การเขียนยังเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ และประสบการณ์ที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนได้ กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนดังระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยว่า “นักเรียนต้องมีทักษะการเขียน สกศดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียนซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์ วิวิจารณ์และเขียนเชิงสร้างสรรค์” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

แม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 จะระบุเจตนารมณ์ไว้ว่านักเรียนต้องมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แต่ในสภาพการเรียนการสอนจริง นักเรียนไทยในระดับตั้งแต่ประถมศึกษาขึ้นไป ยังคงมีปัญหากลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประการต่าง ๆ โดยสรุป คือ นักเรียนเขียนอธิบายไม่ได้ใจความเท่าที่ควร (นิตยา กันทะเสน, 2548) ครูขาดสื่อที่น่าสนใจในการกระตุ้นความคิด (นิตยา กันทะเสน, 2548; พวงเพ็ญ พาสุริยันต์, 2551) นักเรียนขาดจินตนาการ (ประภาพร ครีมสูงเนิน, 2552) รวมถึงนักเรียนยังมีความรู้ ความเข้าใจในการใช้ถ้อยคำ สำนวนในการเขียนไม่เพียงพอ (ประภาพร ครีมสูงเนิน, 2552; พวงเพ็ญ พาสุริยันต์, 2551; วันทนา เติตขุนทด, 2553) นักเรียนมีปัญหาในการลำดับเรื่อง(วิราภรณ์ กลัดสันเทียะ, 2553) และนักเรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ (นิตย์ จันทร์นวล, 2555) เมื่อพิจารณาแล้วปัญหากลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในบริบทการเรียนการสอนของไทย น่าจะเกิดจากสองส่วน ส่วนแรกที่สำคัญ คือ ปัญหากลการขาดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ส่วนที่สอง คือ ปัญหาความรู้ ความเข้าใจในการใช้ภาษาอย่างไม่เพียงพอ ทั้งนี้ปัญหากลการ

เขียนเหล่านี้ยังคงเกิดขึ้นต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2558 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศ พบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนวิชาภาษาไทย ร้อยละ 49.33 หากเป็นนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กถึงขนาดกลาง พบว่ามีค่าเฉลี่ยผลคะแนนวิชาภาษาไทยที่ประมาณร้อยละ 47.67- 47.86 ส่วนนักเรียนในสังกัด สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่ามีค่าเฉลี่ยผลคะแนนวิชาภาษาไทย ร้อยละ 49.30 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558) จากผลคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าคะแนนวิชาภาษาไทยที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากปัญหาการขาดความสามารถเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งเป็นส่วนประกอบในวิชาภาษาไทยของนักเรียนด้วย

การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมีความสำคัญเปรียบเสมือนการพัฒนาช่องทางการสื่อสารความคิด ความรู้สึกของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ในปัจจุบันเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 นานาประเทศทั่วโลกต่างให้ความสำคัญกับการแข่งขันทางความคิดสร้างสรรค์กันเป็นอย่างมาก ประเทศไทยในฐานะสมาชิกหนึ่งของโลกย่อมต้องให้ความสำคัญกับความคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการสื่อสารเพื่อแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ของคนในสังคม ซึ่งการเขียนเชิงสร้างสรรค์ถือเป็นการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์อันสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่ควรค่าแก่การพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และเนื่องจากความคิดสร้างสรรค์เป็นรากฐานที่จะนำไปสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงควรฝึกฝนการคิดและการเขียน เพื่อให้เกิดทั้งความคิดสร้างสรรค์และเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่มีประสิทธิภาพไปพร้อมกัน

งานวิจัยที่ผ่านมาเคยมีผู้ศึกษาการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีต่าง ๆ ไว้ดังนี้ การสอนการเขียนด้วยแนวคิดอรรถฐาน อินทร์วุธ เกษตระชนม์ (2551) การใช้ปฏิบัติการตอบสนองร่วมกับแผนที่ความคิด ประภาพร ศรีมสูงเนิน (2552) การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด วันทนา เทิดขุนทด (2553) การใช้เทคนิคระดมสมองผ่านเว็บอิเล็กทรอนิกส์ นิพาดา ไตรรัตน์ (2553) การใช้กิจกรรมบทเรียนสำเร็จรูปเว็บเวสต์ 2.0 ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ประภารัช ทิพย์สงเคราะห์ (2555) งานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลากหลายวิธี มีการบูรณาการวิธีและกระบวนการต่าง ๆ เข้ากับศาสตร์แต่ละแขนงที่ผู้วิจัยนั้น ๆ ได้ศึกษามาทั้งทาง ภาษา เทคโนโลยี และการสอน ผู้วิจัยในฐานะที่ศึกษาศาสตร์ในสาขาจิตวิทยาการศึกษาและมีความสนใจในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนจึงศึกษาค้นคว้าวิธีต่าง ๆ ที่น่าสนใจตามแนวทางของจิตวิทยาการศึกษาเพื่อจะนำมาพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยเห็นว่าวิธี

สแกฟโฟลด์ (Scaffolding) เป็นวิธีที่น่าจะสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาการใช้ภาษาและการเขียนได้ จึงสนใจนำวิธีสแกฟโฟลด์มาออกแบบกิจกรรมพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

วิธีสแกฟโฟลด์ตามแนวคิดของ Vygotsky (1978) เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้สอนหรือผู้มีความรู้มากกว่าให้การช่วยเหลือตามพัฒนาการของนักเรียน การช่วยเหลือของผู้สอนจะเป็นไปในลักษณะชั่วคราวแล้วจะค่อย ๆ ลดลง เมื่อนักเรียนมีความสามารถเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ Vygotsky ยังอธิบายถึง The zone of proximal development หรือ ZPD ว่า คือ ระยะห่างของระดับพัฒนาการจริงของนักเรียนในปัจจุบันและพัฒนาการที่เป็นไปได้ ซึ่งวิธีสแกฟโฟลด์ จะเข้ามาช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียนจากพัฒนาการจริงที่นักเรียนมีอยู่แล้วไปสู่พัฒนาการในระดับสูงขึ้น Vygotsky (1978) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ว่า นักเรียนทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อม นักเรียนควรมีโอกาสค้นหาคำตอบจากสิ่งรอบตัว โดยการคิด สร้างภาพในใจ และลงมือทำด้วยตนเองเพื่ออธิบายปรากฏการณ์และเหตุการณ์ต่างๆ สิ่งที่นักเรียนคิด สร้างภาพ ลงมือทำ อาจยังไม่สมบูรณ์นักจึงต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น การได้ลงมือทำและมีส่วนร่วมในการทำสิ่งต่าง ๆ มีความหมายต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แนะนำ สนับสนุนการเรียนรู้

นอกจากนี้ยังมีผู้อธิบายเกี่ยวกับวิธีสแกฟโฟลด์ไว้หลากหลาย ดังเช่น Bruner (1983) อธิบายว่าเป็นกระบวนการที่ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ง่ายและประสบความสำเร็จหลังจากได้รับความช่วยเหลือ โดยนักเรียนจะค่อย ๆ พัฒนาความสามารถจนเรียนรู้ได้เอง Rosenshine and Guenther (1992) อธิบายว่าวิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนโดยผู้สอนเป็นตัวแบบสาธิต ใช้คำถาม กระตุ้น และให้ข้อมูลป้อนกลับ ให้นักเรียนสามารถทำงานที่นักเรียนไม่สามารถทำได้มาก่อนให้สำเร็จ ส่วน Larkin (2001) อธิบายว่าวิธีนี้เป็น การช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถทำงานสำเร็จหากต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ เมื่อนักเรียนเริ่มทำงานสำเร็จการช่วยเหลือจะค่อย ๆ ลดลงจนนักเรียนสามารถรับผิดชอบงาน นั้นได้ด้วยตนเอง กมล โพธิเย็น (2547) เสนอว่าวิธีสแกฟโฟลด์เป็นการเรียนการสอน โดยมีกระบวนการช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ให้นักเรียนสามารถทำงานให้สำเร็จด้วยตนเอง เมื่อนักเรียนมีศักยภาพมากขึ้น ความช่วยเหลือจะค่อย ๆ ลดลง และเมื่อนักเรียนทำงานได้ด้วยตนเองเต็มที่มีการช่วยเหลือจึงจะยุติลง จารุณี ซามาตย์ (2553) เสนอว่าวิธีสแกฟโฟลด์ เป็นกลยุทธ์การสอนภายใต้แนวคิดว่าการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการทางปัญญาของนักเรียน

วิธีสแกฟโฟลด์จึงเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและผู้สอน เพื่อช่วยนักเรียนพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และการทำงานให้สำเร็จ โดยการช่วยเหลือจากผู้สอนจะค่อย ๆ ลดลงจนยุติเมื่อนักเรียนเพิ่มศักยภาพจนทำงานได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่าวิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีที่สามารถนำมาใช้พัฒนาทั้งการคิดและการเขียนได้ โดยในด้านการพัฒนาการคิด ฤทัยรัตน์ ธรเสนา (2546) พบว่าการสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์สามารถพัฒนาการคิดและการทำงาน ofนักเรียนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ หทัยรัตน์ ยศแผ่น (2556) ที่พบว่าการสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์สามารถช่วยพัฒนาความคิดและความเข้าใจของนักเรียนในเนื้อหาวิชาที่เรียนมากขึ้น ส่วนในด้านการพัฒนาการเขียน กมล โปธิเย็น (2547) พบว่าวิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความภาษาไทยของนักเรียนได้ สอดคล้องกับ ศุภธิดา ศรีวิชัย (2549) และสุภาพร พันธุ์เชื้อ (2551) ที่พบว่าวิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีที่สามารถพัฒนาการอ่านและเขียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้เช่นกัน

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์วิธีสแกฟโฟลด์เป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ผู้สอนแนะนำอธิบายเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ขั้นตอนที่ 2 ผู้สอนค้นหาความสามารถของนักเรียนแต่ละคน โดยผู้สอนตั้งคำถามเพื่อตรวจสอบความรู้ ความสามารถเดิมของนักเรียน ขั้นตอนที่ 3 ผู้สอนร่วมทำกิจกรรมไปพร้อมกับนักเรียน โดยเป็นตัวแทนในการทำงาน คอยแนะนำ ตั้งคำถามกระตุ้นความคิดของนักเรียน คอยตรวจสอบความคิด ความเข้าใจของนักเรียน แล้วมอบหมายงานให้ตามความสามารถของแต่ละคน ขั้นตอนที่ 4 เมื่อผู้สอนพบว่านักเรียนสามารถทำงานได้ดีขึ้นหรือทำงานได้ด้วยตนเอง ผู้สอนจะค่อย ๆ ลดความช่วยเหลือลง และขั้นตอนที่ 5 ผู้สอนช่วยให้นักเรียนรู้ว่าตนทำสิ่งใดได้แล้ว สิ่งใดที่ควรพัฒนา แก้ไขเพื่อนำไปสู่ความสามารถในการทำงานใหม่ ๆ ที่ท้าทายต่อไป การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำวิธีสแกฟโฟลด์มาช่วยพัฒนาการเขียนให้แก่ นักเรียน โดยผสมผสานการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เข้าไปในกิจกรรมด้วย เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้ความคิดสร้างสรรค์ต่างกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ ความคิดสร้างสรรค์เป็นความคิดรูปแบบหนึ่งซึ่งเป็นพฤติกรรมภายใน แต่การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมภายนอก ความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความเชื่อมโยงกัน โดยการเขียนต้องผ่านกระบวนการคิดและหากจะพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก็ควรพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ร่วมด้วย ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยในฐานะผู้จัดกิจกรรมจะนำสิ่งเร้าที่เป็นสื่อการสอน เช่น รูปภาพ เสียงเพลง ฯลฯ มากกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ผู้จัดกิจกรรมจะแนะนำเนื้อหาและช่องทางการค้นคว้าให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงเป็นแบบสาธิตการใช้ภาษา

การเลือกสรรถ้อยคำในการเขียนงานต่าง ๆ จนนักเรียนค่อย ๆ พัฒนาศักยภาพและสามารถสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้จัดกิจกรรมยังคอยดูแล กระตุ้นให้นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตลอดจนให้ข้อมูลย้อนกลับผลงานของนักเรียนเพื่อการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพ

การเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นนักเรียนต้องสามารถคิดเป็นเหตุเป็นผลเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาหรือเข้าใจสื่อการเรียนการสอนที่ผู้สอนนำเสนอ อีกทั้งการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนต้องมีจินตนาการ สามารถสร้างภาพในใจ ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดผ่านงานเขียนของตนได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากทฤษฎีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของ Piaget (1972) ช่วงวัยที่นักเรียนสามารถเริ่มเข้าใจเหตุผล คิดเปรียบเทียบ จัดลำดับ สร้างภาพในใจและคิดถึงสิ่งที่เป็นนามธรรมเบื้องต้นได้ คือ นักเรียนที่มีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาอยู่ในขั้น Concrete operation ส่วนนักเรียนที่จะเริ่มมีความคิดเป็น ผู้ใหญ่ สามารถคิดหาเหตุผลนอกเหนือไปจากข้อมูลที่มีอยู่ คิดถึงสิ่งที่อาจจะเป็นไปได้นอกเหนือจากสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คิดถึงสิ่งที่ เป็นนามธรรมซับซ้อนได้ คือ นักเรียนที่มีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญา อยู่ในขั้น Formal operation ดังนั้นวัยของนักเรียนที่เหมาะสมในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จึงควรเป็นนักเรียนที่มีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาอยู่ในช่วงคาบเกี่ยวระหว่างขั้น Concrete operation และ Formal operation หรือช่วงอายุ 11-12 ปี ซึ่งเป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ ประมาณระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นับเป็นวัยเด็กตอนปลายเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น ศรีเรือน แก้วกังวาล (2540) ได้อธิบายพัฒนาการมนุษย์ไว้ว่า นักเรียนในช่วงวัยนี้จะมีการพัฒนาความสามารถทางภาษาอย่างเต็มที่ ช่วงวัยนี้จึงเป็นวัยที่เหมาะสมสำหรับเรียนรู้การอ่าน การเขียนอย่างจริงจัง

นอกจากพัฒนาการของนักเรียนตามทฤษฎีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของ Piaget แล้ว เมื่อพิจารณาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้มีการระบุคุณภาพนักเรียน และตัวชี้วัดนักเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ว่าต้องมีทักษะในการคัดลายมือตัวเต็มบรรทัดและครึ่ง บรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ เขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำชัดเจน เหมาะสม ใช้แผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อพัฒนางานเขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่างๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น อีกทั้งเขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนมีมารยาทในการเขียน” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) แสดงว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในช่วงชั้นที่ควรได้รับการพัฒนาการเขียนแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น

การเขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งทักษะเหล่านี้ถือว่าสอดคล้องกับลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีพัฒนาการเขาวนปัญญา ตลอดจนหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นตัวอย่างที่ เหมาะสมในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการ เขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีสแกโฟลด์ดังกล่าว

คำถามวิจัย

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะสามารถพัฒนาได้โดยการใช้ กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์สำหรับ พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ที่มีต่อการเขียนเชิง สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมุติฐานการวิจัย

1. หลังการทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วย วิธีสแกโฟลด์มีคะแนนเฉลี่ยการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. หลังการทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วย วิธีสแกโฟลด์มีคะแนนเฉลี่ยการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัด กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 36,087 คน (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2559)
2. ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียน ขนาดเล็กแห่งหนึ่ง ในพื้นที่เขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 49 คน เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 27 คน ที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 22 คน ที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ และเรียนตามปกติ

ทั้งนี้การที่ตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีจำนวนไม่เท่ากัน เนื่องจากในวันและเวลาที่มีการทดสอบมีนักเรียนขาดเรียน ไม่ได้มาทำการมาทดสอบก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผลอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจึงนับจำนวนนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่มีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ครบถ้วนในการทดสอบทั้ง 3 ระยะ

ผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ตามเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 1) เป็นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6
- 2) เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
- 3) เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย
- 4) เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้รับอนุญาตให้ดำเนินการวิจัย
- 5) เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนไม่มากนัก เหมาะกับการใช้วิธีสแกโฟลด์ในการดำเนินกิจกรรม เพราะ วิธีสแกโฟลด์เป็นวิธีที่ผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมต้องดูแลเอาใจใส่ ติดตามพัฒนาการของนักเรียนอย่างใกล้ชิดเป็นรายบุคคล

3. ตัวแปรในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable) คือ กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความคิดริเริ่ม 2) อรรถรส 3) คุณค่าทางปัญญาและจิตใจ 4) การเลือกใช้ถ้อยคำ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา 5) การเชื่อมโยงและเรียบเรียงเนื้อหา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท ดังนี้

4.1 ขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยสรุป สังเคราะห์ขั้นตอนจากผู้เสนอกระบวนการต่าง ๆ ของวิธีสแกฟโฟลด์ (Collins, Brown, & Newman, 1988; Eggen & Kauchak, 1997; Roehler & Cantlon, 1997; Rogoff, 1990; Tharp & Gallimore, 1988; Wood, Bruner, & Ross, 1976; กมล โพธิเย็น, 2547; สุภาพร พันธุ์ชื้อ, 2551; หทัยรัตน์ ยศแผ่น, 2556)

4.2 แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย 12 แผนกิจกรรมเพื่อใช้จัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง รวมเป็น 12 คาบ ในระยะเวลา 6 สัปดาห์

4.3 แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบรูปรีค ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาเกณฑ์การประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนเป็นระดับตามตามคำจำกัดความเชิงปฏิบัติการของแต่ละองค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ปรากฏในงานเขียนของนักเรียน และพิจารณาให้น้ำหนักแต่ละองค์ประกอบในการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากการศึกษาแนวคิดการเขียนเชิงสร้างสรรค์และองค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในบทความและงานวิจัยต่าง ๆ (Cooper & Odell, 1977; กรมวิชาการ, 2535; ประภาพร ครีสมสูงเนิน, 2552; รุ่งทิพย์ อนุเมธางกูร, 2544) และผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาแบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ความคิดริเริ่ม องค์ประกอบที่ 2 อรรถรส องค์ประกอบที่ 3 คุณค่าทางปัญญาและจิตใจ องค์ประกอบที่ 4 การเลือกใช้ถ้อยคำ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา องค์ประกอบที่ 5 การเชื่อมโยงและเรียบเรียงเนื้อหา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ การเขียนที่อาศัยความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์และจินตนาการของผู้เขียนในการสร้างสรรค์เรื่องราวต่าง ๆ ขึ้นมาใหม่ โดยการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถประเมินเป็นคะแนนจากองค์ประกอบการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ความคิดริเริ่ม องค์ประกอบที่ 2 อรรถรส องค์ประกอบที่ 3 คุณค่าทางปัญญาและจิตใจ องค์ประกอบที่ 4 การเลือกใช้ถ้อยคำ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา และองค์ประกอบที่ 5 การเชื่อมโยงและเรียบเรียงเนื้อหา

กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ คือ กิจกรรมการเขียนที่กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดริเริ่ม แสดงออกถึงอรรถรส คุณค่าทางปัญญาและจิตใจผ่านงานเขียน

มีการเลือกใช้ถ้อยคำ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา รวมถึงมีการเชื่อมโยงและเรียบเรียงเนื้อเรื่องให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันตลอดเรื่องผ่านการช่วยเหลือของผู้จัดกิจกรรม โดยผู้จัดกิจกรรมค่อย ๆ ลดบทบาทลงเมื่อนักเรียนทำงานได้ด้วยตนเองตามลำดับขั้นตอน 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอกิจกรรม ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาความสามารถ และมอบงานให้เหมาะสม ขั้นตอนที่ 3 เรียนรู้ร่วมกัน พาคิด พาทำ ขั้นตอนที่ 4 ลดระดับความช่วยเหลือเมื่อทำได้ และขั้นตอนที่ 5 คอยประคองแก้ไข ให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยผู้วิจัยออกแบบขั้นตอนเหล่านี้ไว้ในแผนการจัดกิจกรรมทั้ง 12 แผนการจัดกิจกรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์สำหรับพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ได้ทราบผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ ตอนที่ 2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ตอนที่ 3 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสแกนโฟลด์ และตอนที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

1.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เป็นมโนทัศน์สำคัญทางจิตวิทยาที่มีผู้ให้ความสนใจมาอย่างต่อเนื่องทั้งในอดีตถึงปัจจุบัน มีผู้ศึกษาและให้คำนิยามเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Guilford (1959) อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการทำงานของสมองซึ่งประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ ทั้งความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความเป็นอเนกนัยของการคิด

Torrence (1962) เสนอว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของสมองที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความคิดใหม่ ๆ สร้างสิ่งของใหม่ ๆ และความสามารถในการคิดได้หลากหลายทางจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาของบุคคล

Osborn (1963) อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นการใช้จินตนาการเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีเป้าหมาย

De Bono (1982) เสนอว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของสมองในการคิดสิ่งที่ต่างไปจากเดิม และความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่เรียนรู้และฝึกฝนกันได้ ทั้งยังเป็นความสามารถที่วัดได้ด้วยการพิจารณาผลงานการแก้ปัญหาต่าง ๆ

Santrock (2007) ให้ความหมายของความคิดสร้างสรรค์ว่า เป็นความสามารถในการคิดสิ่งต่าง ๆ ขึ้นในทางที่แปลกใหม่ และเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างมีเอกลักษณ์

อารี รังสินันท์ (2527) ให้ความหมายว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความคิดจินตนาการที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้แล้วทำให้เกิดการประดิษฐ์สิ่งของหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยสามารถคิดได้กว้างไกลต่างออกไปจากสิ่งเดิมหรือความคิดเดิมของผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ของคุณ

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2546) ให้ความหมายความคิดสร้างสรรค์ว่า ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของสมองที่คิดได้กว้างไกล หลายแง่มุม ทำให้เกิดความคิดแปลกใหม่ แตกต่างไปจากเดิมเป็นความสามารถในการเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เกิดการเรียนรู้และเข้าใจจนเป็นปฏิกิริยาตอบสนองให้เกิดความคิดเชิงจินตนาการ นำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่เพื่อการแก้ปัญหา โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้ที่สั่งสมมา

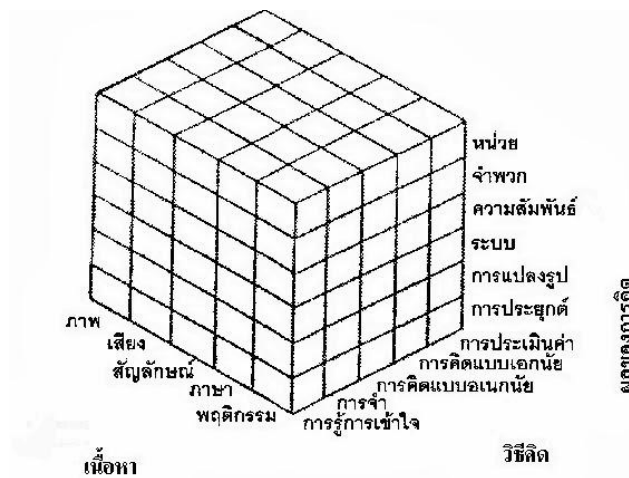
สรุปได้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของสมองในการจินตนาการ คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ หรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยความคิดสร้างสรรค์เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ การปรับเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว อันเป็นความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งนำไปสู่สิ่งแปลกใหม่

1.2 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ที่น่าสนใจ มีทฤษฎีและแนวคิดจากนักคิดต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ Guilford (1959; 1965; 1988) Torrance (1962; 1965) Wallach and Kogan (1965) Hallman (1967) William (1970) De Bono (1982) Reilly and Lewis (1983) Dalton (1985) และ I. Smith (2007)

1.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของ Guilford

Guilford (1959) เป็นนักจิตวิทยาคนแรกที่เสนอแนวคิดความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ โดยกล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการทำงานของสมอง ในลักษณะที่เป็นความคิดแบบอเนกนัย หลากหลายแง่มุม โดยเขาได้จำลองโครงสร้างทางเขาวงกตปัญญาเป็นมิติต่าง ๆ ไว้ 3 มิติ ประกอบด้วย มิติด้านเนื้อหา (Content) มิติด้านวิธีการคิด (Operation) และ มิติด้านผลผลิต (Product) ซึ่งต่อมา Guilford (1988) ได้อธิบายเกี่ยวกับโครงสร้างทางเขาวงกตปัญญาเพิ่มเติมว่า ทั้ง 3 มิติประกอบกันเป็นโครงสร้างทางเขาวงกตปัญญา (6 x 5 x 6) เท่ากับ 180 องค์ประกอบ นำเสนอเป็นแผนภาพ ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพโครงสร้างทางเชาวน์ปัญญา

(Guilford, 1988, p.3)

จากภาพโครงสร้างทางเชาวน์ปัญญาแสดงถึงลักษณะความสามารถในการทำงานของสมอง แบ่งโครงสร้างเป็นมิติต่างๆ 3 มิติ ดังนี้

1. มิติด้านเนื้อหา (Content) คือ ข้อมูลบางประการที่สมองรับเข้าไปและนำไปคิด แสดงผลออกมา เป็นสิ่งที่เกิดจากการคิด แบ่งเป็น 5 ลักษณะ ได้แก่

- 1.1) ภาพที่รับรู้ทางตา (Visual)
- 1.2) เสียงที่ได้รับทางหู (Auditory)
- 1.3) สัญลักษณ์ (Symbolic)
- 1.4) ภาษา (Semantic)
- 1.5) พฤติกรรม (Behavior)

2. มิติด้านวิธีการคิด (Operations) คือ กระบวนการทำงานของสมองในการคิด แบ่งเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่

- 2.1) การรับรู้ - ความเข้าใจ (Cognition)
- 2.2) ความจำระยะสั้น (Memory recording)
- 2.3) ความจำระยะยาว (Memory retention)
- 2.4) การคิดแบบบอเนกนัย (Divergent thinking)
- 2.5) การคิดแบบเอกนัย (Convergent thinking)
- 2.6) การประเมินค่า (Evaluation)

3. มิติด้านผลผลิต (Products) คือ ความสามารถในการผสมผสานมิติด้านเนื้อหาและด้านวิธีการคิดเข้าด้วยกันออกมาเป็นผลผลิต แบ่งเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่

- 3.1) หน่วย (Units)
- 3.2) จำพวก (Classes)
- 3.3) ความสัมพันธ์ (Relations)
- 3.4) ระบบ (System)
- 3.5) การแปลงรูป (Transformation)
- 3.6) การประยุกต์ (Implication)

นอกจากโครงสร้างทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์แล้ว Guilford ยังอธิบายถึงองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ไว้ด้วย

Guilford (1965) ได้อธิบายองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ว่ามีองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) คือ ความคิดแปลกใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม คิดได้กว้างไกล
2. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) คือ ความคิดที่คิดออกมาได้อย่างคล่องแคล่ว และมีความหลากหลายไม่ซ้ำกัน ได้แก่

2.1) ความคิดคล่องแคล่วในการใช้ภาษา เป็นความสามารถพูดหรือเขียนถ้อยคำต่างๆ อย่างคล่องแคล่ว

- 2.2) ความคิดคล่องแคล่วในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์
- 2.3) ความคิดคล่องแคล่วในการแสดงความคิดเห็น
- 2.4) ความคล่องแคล่วในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

3.1) ความคิดยืดหยุ่นที่สามารถเกิดขึ้นได้ทันที (Spontaneous flexibility) คือ ความสามารถในการคิดปรับเปลี่ยนได้หลากหลายทาง โดยคิดหลายทางออกมาได้รวดเร็วทันที

3.2) ความคิดยืดหยุ่นในการประยุกต์ดัดแปลง (Adaptive flexibility) คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลายและรวดเร็ว

3.3) ความไวต่อปัญหา (Sensitivity to problem) ความสามารถในการรับรู้ปัญหา ระบุสิ่งที่เป็นปัญหาได้

1.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของ Osborn

Osborn (1963) เสนอกระบวนการของความคิดสร้างสรรค์ 7 ขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไข
2. เตรียมการและรวบรวมข้อมูลปัญหา
3. วิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาแยกแยะประเด็นต่าง ๆ
4. คิด พิจารณาการแก้ปัญหาในหลากหลายวิธีการที่สามารถเป็นไปได้
5. ใช้ความคิดพิจารณาโดยละเอียดรอบคอบ
6. คิดสังเคราะห์หาวิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา
7. ประเมินผลแล้วตัดสินใจเลือกคำตอบที่ดีที่สุด

นอกจากนี้ Osborn ยังได้เสนอวิธีระดมสมอง (Brainstorming) เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อีกทางหนึ่ง โดยการระดมสมองเป็นวิธีรวมความคิดของนักเรียนผ่านกิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้นักเรียนตามแนวทางต่าง ๆ ได้แก่ 1) การไม่แทรกแซงขณะผู้อื่นแสดงความคิดเห็น 2) การให้อิสระทางความคิดและเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 3) การกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น 4) การประมวลความคิดเห็นของทุกคนออกมาและเลือกแนวทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

1.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance

Torrance (1965) เป็นผู้ศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ซึ่งแนวคิดของ Torrance พัฒนามาจากแนวคิดของ Guilford โดย Torrance เสนอองค์ประกอบการคิด ดังนี้

1. ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) คือ ความสามารถในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้และสามารถคิดหาคำตอบได้ชัดเจน ตรงประเด็น
2. ความคิดริเริ่ม (Originality) คือ ความสามารถคิดแปลกใหม่ซึ่งอาจเกิดจากการนำความคิดเดิมมาดัดแปลง ประยุกต์เป็นสิ่งใหม่ ความคิดใหม่
3. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) คือ ความสามารถในการพิจารณารายละเอียดและสามารถเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ อย่างมีความหมาย
4. การก้าวข้ามอุปสรรค (Resistance to premature closure) คือ การกล้าเสี่ยง กล้าก้าวข้ามสิ่งที่มีอยู่เดิมไปสู่สิ่งใหม่
5. ความเป็นนามธรรมของชื่อเรื่อง (Abstractness of title) คือ การเห็นภาพรวม การบูรณาการทางความคิด ไม่คิดเพียงเฉพาะเจาะจง

นอกจากนี้ Torrance (1965) ยังเสนอว่า ความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นกระบวนการทางความคิด ความรู้สึกต่อเรื่องราวหรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การค้นพบความจริง (Fact finding) เมื่อบุคคลเกิดความสับสน วิตกกังวลในเรื่องใด ต้องพิจารณาหาสาเหตุ ความสับสน ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นนั้น
2. การค้นพบปัญหา (Problem finding) พิจารณาว่าความสับสน วิตกกังวล คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว
3. การตั้งสมมุติฐาน (Idea finding) เมื่อบุคคลตระหนักว่ามีปัญหาเกิดขึ้นจากนั้นก็ตั้งสมมุติฐาน และพยายามหาข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐาน
4. การค้นพบคำตอบ (Solution finding) บุคคลได้คำตอบจากการทดสอบสมมุติฐานที่ตนตั้งไว้
5. การยอมรับการค้นพบ (Acceptance finding) เป็นขั้นที่บุคคลยอมรับคำตอบจากการทดสอบสมมุติฐาน มองเห็นแนวทางการแก้ปัญหาและอาจนำไปสู่การค้นพบแนวคิดหรือผลผลิตใหม่

Torrance (1965) เสนอแนวคิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

ผู้สอนตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ โดยผู้สอนไม่ปิดกั้นคำตอบ ผู้สอนควรฝึกฝนให้นักเรียนใช้ความคิด ค้นคว้า รู้จักสังเกตเพื่อหาคำตอบด้วยประสบการณ์ของตนเอง ทั้งยังต้องให้ความสนใจ ใส่ใจ คำถามหรือความคิดเห็นที่แปลกใหม่ของนักเรียน เปิดใจ ให้ออกาสนักเรียนในการแสดงความคิดเห็น โดยไม่ปิดกั้นความคิดของนักเรียน รวมถึงควรตอบคำถามของนักเรียนอย่างกระตือรือร้น คอยชี้แนะ กระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการค้นหาคำตอบ ค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ของนักเรียนให้กว้างขวางขึ้น คอยสนับสนุนให้นักเรียนใช้จินตนาการและชื่นชมเมื่อนักเรียนมีจินตนาการที่ดี อีกทั้งต้องเห็นคุณค่าในความคิดของนักเรียนและแสดงให้นักเรียนเห็นว่าความคิดของนักเรียนนั้นมีประโยชน์ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการคิดสร้างสรรค์ต่อไป นอกจากนี้ผู้สอนยังมีหน้าที่คอยสนับสนุนให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะนำ และคอย ๆ อดบทรบาทลงเพื่อเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและให้นักเรียนค้นคว้าอย่างอิสระ ไม่บังคับนักเรียนด้วยผลคะแนน ทั้งนี้ผู้สอนต้องตระหนักว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนต้องกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป

1.2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของ Wallach and Kogan

Wallach and Kogan (1965) อธิบายถึงความคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นการลองผิดลองถูก โดยความคิดสร้างสรรค์มีกระบวนการคิดตามลำดับ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียม เป็นการเตรียมการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา
2. ขั้นฟักตัว เป็นช่วงที่ข้อมูลที่ได้มา ยังไม่ได้นำมาจัดระบบ ในขั้นนี้ต้องหยุดพักความคิดก่อน แล้วค่อย ๆ จัดลำดับ จัดระบบข้อมูลที่มีอยู่
3. ขั้นกระจ่าง เป็นช่วงที่ข้อมูลต่าง ๆ ได้รับการจัดลำดับ จัดระบบให้ลงตัว ทำให้เห็นปัญหา ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. ทดลองแก้ปัญหาพิสูจน์ให้เห็นจริง เป็นขั้นที่ข้อมูลทั้งหลายผ่านกระบวนการคิด แล้วนำมา ทดลองแก้ปัญหาจริง

1.2.5 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของ Hallman

Hallman (1967) ได้เสนอแนะวิธีพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับผู้สอนพัฒนานักเรียน โดยผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้และคิดด้วยตนเอง ผู้สอนมีหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียน สนใจอยากค้นคว้า ทดลอง สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ให้นักเรียนมีอิสระทางความคิด และมีโอกาสในการแสดงออก รวมถึงเปิดโอกาสให้นักเรียนค้นคว้าในสิ่งที่ตนสนใจ ผู้สอนต้องไม่ชี้นำทาง ความคิดมากจนเกินไป ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยผู้สอนคอยแนะนำช่องทางหา ข้อมูลให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง เพื่อช่วยเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน ทั้งยังสนับสนุน ให้นักเรียนรู้จักคิดหาความเชื่อมโยงของสิ่งต่าง ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนใช้จินตนาการ รวมทั้งให้นักเรียน ได้ลองคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีแปลกใหม่ ลองเสี่ยงกับความท้าทายทางสติปัญญา โดยผู้สอนต้องไม่ปิดกั้น ทางความคิดหรือคำตอบ เปิดโอกาสยอมรับความผิดพลาดของนักเรียนที่อาจเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ ผู้สอนยังควรส่งเสริมความยืดหยุ่นทางความคิด กระตุ้นให้นักเรียนคิดหาคำตอบหรือหาทางแก้ปัญหา เรื่องต่าง ๆ ใ่วิถีหลากหลาย รวมทั้งให้นักเรียนได้ประเมินความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อความ กระตือรือร้นของนักเรียน ฝึกให้นักเรียนเป็นผู้มีความไวในการรับรู้สิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัว ใ่วิถีปัญหา ของบุคคลและปัญหาทางสังคม สนับสนุนให้นักเรียนได้ตอบปัญหาปลายเปิด ซึ่งไม่มีคำตอบตายตัว นักเรียนต้องใช้ความคิด และการค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้เสมอ นอกจากนี้ยังควรให้นักเรียนเป็นผู้ จัดเตรียมเครื่องมือหรือวางแผนการแก้ปัญหาด้วยตนเองอันจะทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมและเข้าใจ ขั้นตอนการแก้ปัญหามากยิ่งขึ้น สนับสนุนให้นักเรียนมีความเข้มแข็งในการเผชิญปัญหา เพราะผู้ที่มี ความคิดสร้างสรรค์ต้องรู้จักจัดการกับปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ผู้สอนยัง

ควรให้นักเรียนมองสภาพปัญหาในภาพรวมเพื่อให้เข้าใจปัญหาและรู้จักการบูรณาการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

1.2.6 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของ William

Williams (1970) ได้เสนอกิจกรรมการเรียนการสอนระหว่างนักเรียนและผู้สอนที่ช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสโต้แย้งทางความคิดและผู้สอนควรกำหนดข้อคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อาจจัดอภิปรายกันเป็นกลุ่ม ผู้สอนควรฝึกฝนให้นักเรียนพิจารณาสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ด้วยมุมมองความคิดที่แปลกใหม่ต่างไปจากเดิม ให้นักเรียนพิจารณาเปรียบเทียบสิ่งของหรือสถานการณ์ ทั้งในส่วนที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ส่งเสริมให้นักเรียน สังเกตและแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ผิดปกติไปจากความจริง ทั้งควรกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถาม โดยใช้คำถามปลายเปิด ชวนให้คิดหาความหมายของสิ่งต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง รู้จักการปรับเปลี่ยน ดัดแปลงสิ่งต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ใช้ความคิดอย่างอิสระ มีความยืดหยุ่นทางความคิด ยอมรับความเปลี่ยนแปลง รู้จักปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม รู้จักสร้างสิ่งใหม่ มีความคิดในมุมมองใหม่ จากโครงสร้างเดิมหรือกฎเกณฑ์เดิม ฝึกฝนให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูล รวมถึงส่งเสริมให้นักเรียนมีความพยายามและอดทนในการแก้ปัญหาหรือหาคำตอบในเรื่องที่ยาก ทำทนาย ชับซ้อ ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาจากสิ่งเร้าที่ได้รับทางประสาทสัมผัสทั้งห้า ฝึกฝนให้นักเรียนพิจารณาความผิดพลาด เพื่อแก้ไขความผิดพลาด นำความผิดพลาดเป็นบทเรียนก้าวไปสู่ความสำเร็จ สนับสนุนการศึกษาประวัติบุคคลสำคัญทั้งด้านพฤติกรรมและวิธีคิด ตลอดจนประสบการณ์ชีวิตของบุคคลนั้น ๆ

นอกจากนี้ผู้สอนยังควรฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักประเมินสถานการณ์ โดยอาจตั้งคำถามแล้วให้นักเรียนคาดการณ์คำตอบหรือสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งยังควรให้นักเรียนได้อ่านและมีโอกาสแสดงความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นต่อเรื่องทีอ่านมากกว่ามุ่งเน้นความจำ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฟังเรื่องราวหรือดนตรีแล้วคิดเชื่อมโยงไปยังสิ่งอื่น ๆ ฝึกฝนให้นักเรียนแสดงความคิด ความรู้สึกหรือจินตนาการด้วยการเขียนบรรยายและพรรณนาออกมาให้เห็นภาพอย่างชัดเจน อีกทั้งส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความรู้สึกนึกคิดจากรูปภาพที่ได้เห็นในมุมมองใหม่ที่ต่างจากเดิม

1.2.7 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของ De Bono

De Bono (1982) เสนอว่าความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถของสมองในการคิดสิ่งต่าง ๆ ต่างไปจากเดิม โดยความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้และฝึกฝนได้ ทั้งยังเป็นความสามารถที่วัดได้ด้วยการพิจารณาจากผลงาน

De Bono (1982) อธิบายถึงการคิดแก้ปัญหา โดยแบ่งเป็น 2 ประการ ดังนี้

1. Vertical thinking คือ การคิดเป็นเหตุเป็นผลในเชิงตรรกะ การคิดวิเคราะห์ วิจัย และคิดเป็นตามแบบแผนวิธีทางวิทยาศาสตร์

2. Lateral thinking คือ การคิดต่างออกไปจากกรอบเดิม การคิดต่างดั่งกล่าวอาจต่อยอดและนำไปสู่ความคิดใหม่ ๆ ผลผลิตใหม่ ๆ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ควรมีในนักคิด นักประดิษฐ์ทั้งหลายเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อไป

De Bono อธิบายว่าการคิดทั้ง 2 ลักษณะต้องคิดควบคู่กัน แยกจากกันไม่ได้ โดยกระบวนการคิด แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

การคิดระยะที่ 1 (First-stage thinking) คือ ช่วงที่คิดต่างตามแบบ Lateral thinking เพื่อพิจารณาปัญหาให้ชัดเจน ค้นหาปัญหาที่แท้จริงและค้นหาวิธีแก้ปัญหา

การคิดระยะที่ 2 (Second-stage thinking) คือ ช่วงที่คิดแบบ Vertical thinking ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากคิดหาแนวทางแก้ปัญหาในระยะที่ 1 แล้วก็จะนำวิธีที่คิดได้มาทดลองแก้ปัญหาจากกระบวนการคิดทั้ง 2 ระยะนี้จะเห็นได้ว่านักเรียนต้องคิดทั้ง 2 ระยะต่อเนื่องกัน เพื่อให้เกิดความคิดและผลงานที่สร้างสรรค์

De Bono ยังได้อธิบายถึงการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ไว้หลายวิธีการ ได้แก่ การที่ผู้สอนฝึกฝนให้นักเรียนคิดถึงความคิดที่มีอยู่เดิมของตน แล้วคิดใหม่ให้ต่างไปจากกรอบความคิดเดิม เปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถเลื่อนการตัดสินใจโดยให้นักเรียนใช้เวลาพิจารณาความคิดในการแก้ไข ปัญหา ไม่รีบเร่งตัดสินใจใช้ทางเลือกใดในการแก้ปัญหา พิจารณาทบทวนสภาพปัญหาอย่างละเอียดรอบคอบ และเปิดโอกาสให้นักเรียนเปลี่ยนความเชื่อเดิม ให้นักเรียนพยายามคิดในมุมมองที่ต่างไปจากความเชื่อเดิม เพราะความเชื่อเดิม ๆ อาจมีข้อจำกัด ทำให้ไม่สามารถพบทางออกของปัญหา รวมทั้งให้รู้จักหาทางออกไว้หลายทาง โดยผู้สอนควรใช้คำถาม ถามไปเรื่อย ๆ ถ้าไม่ใช่วิธีเก่าแก้ปัญหา จะสามารถใช้วิธีได้อีกบ้างเพื่อให้ค้นหาคำตอบที่ต่างจากความเชื่อเดิมซึ่งการตั้งคำถามนั้นอาจนำไปสู่คำตอบที่เป็นความคิดใหม่ ๆ ได้

1.2.8 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของ Reilly and Lewis

Reilly and Lewis (1983) อธิบายถึงกระบวนการของความคิดสร้างสรรค์ว่ามี 10 มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นมองเห็นปัญหา (Perceiving problem) บุคคลมองเห็นปัญหาและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
2. ขั้นพิจารณาปัญหา (Modifying the problem) บุคคลพิจารณาปัญหาหรือสิ่งต่าง ๆ ในหลากหลายแง่มุม โดยอาจมองปัญหาหรือสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะที่ขยายมุมมองให้กว้างไกลออกไปจากสิ่งที่เป็นอย่างนี้ กล่าวคือ คิดนอกเหนือจากข้อมูลปัญหาที่พบ ลองปรับเปลี่ยนมุมมองหรือปรับจุดเน้นความสนใจไปจากเดิม ตลอดจนใส่ใจในรายละเอียดของปัญหามากยิ่งขึ้น ขั้นนี้บุคคลอาจจะพบทางออกของปัญหาหรือคำตอบในสิ่งต่าง ๆ
3. ขั้นชะลอการตัดสินใจ (Suspending judgments) บุคคลจะค่อยตัดสินใจกับปัญหาหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พิจารณาแล้ว โดยอาจคำนึงถึงบริบทแวดล้อม สถานการณ์หรือกฎเกณฑ์ร่วมด้วย
4. ขั้นผลจากการพิจารณา (Incubating effect) หากบุคคลยังไม่สามารถแก้ปัญหาหรือพบคำตอบ อาจทำให้เกิดการหยุดคิด พักสมอง แล้วไม่นานก็สามารถคิดออกมาได้ กล่าวคือ แม้จะหยุดคิด แต่ปัญหาและข้อมูลที่สมองรับเข้ามายังคงอยู่ โดยสมองยังคงคิดอยู่ตลอดซึ่งเป็นกระบวนการภายใน บุคคลไม่รู้ตัว เมื่อเวลาผ่านไปคำตอบที่ได้จากการคิดนั้นก็ปรากฏออกมาในที่สุด
5. ขั้นมุ่งมั่นในการคิด (Stick with idea) บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความมุ่งมั่นพยายามคิด ไม่ยอมแพ้ต่อปัญหาจนสามารถแก้ปัญหาได้สำเร็จ
6. ขั้นมองเห็นภาพผลงาน (Envisioning results) บุคคลจะสร้างภาพผลงาน ความสำเร็จขึ้นในใจและจะพยายามทำให้ภาพที่คิดไว้นั้นสำเร็จจริงขึ้นมา
7. ขั้นเลือกสรรข้อสรุปที่ดีที่สุด (Select the best conclusion) กระบวนการคิดสร้างสรรค์นั้นต้องมองหาทางออกหลากหลายก่อนการตัดสินใจ ต้องเห็นมุมมองที่กว้างขวางก่อนการตัดสินใจซึ่งบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะอดทนค้นหาจนกระทั่งควรแก่การตัดสินใจ
8. ขั้นยินดีทำในสิ่งที่ตัดสินใจ (Willingness to facilitate) บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ย่อมต้องการทำให้ความคิดของตนสำเร็จจริง แม้จะล้มเหลวหรือมีอุปสรรคก็พยายามไม่ย่อท้อ สามารถอดทนต่อความผิดพลาดล้มเหลว ยินดีและมีความสุขกับการทำงาน

9. ใช้นยอมรับความไม่แน่นอน (Acceptance of uncertainty) บุคคลผู้มีความคิดสร้างสรรค์จะยินดีเผชิญความยากลำบาก ความวุ่นวาย ความเปลี่ยนแปลง ไม่แน่นอนของสิ่งต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างสร้างสรรค์งานได้เสมอ

10. ใช้นเผชิญความยากลำบากในการจัดระบบสิ่งที่ไม่เป็นระบบ (Hazard of systemating on the unsystematic) บุคคลต้องการกฎเกณฑ์เป็นแนวทางในการคิด แต่จะเห็นว่าความคิดสร้างสรรค์ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว บุคคลจะทำความเข้าใจกับการยืดหยุ่นในการจัดการหรือจัดระบบสิ่งต่าง ๆ

1.2.9 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของ Dalton

Dalton (1985) เสนอองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ว่ามี 8 องค์ประกอบ เป็นองค์ประกอบด้านสติปัญญา 4 ประการ 1) ความคิดริเริ่ม 2) ความคิดคล่องแคล่ว 3) ความคิดยืดหยุ่น 4) ความคิดละเอียดลออ และองค์ประกอบด้านจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด 4 ประการ ได้แก่ 1) ความอยากรู้อยากเห็น 2) ความยากสลับซับซ้อน 3) ความกล้าเสี่ยง 4) ความคิดหรือจินตนาการ

1.2.10 แนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของ Smith

I. Smith (2007) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียนไว้ดังนี้ ผู้สอนควรพัฒนาอ้อมโนทัศน์ที่ดีแก่นักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม โดยผู้สอนต้องอดทนต่อการใช้เวลาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ทั้งผู้สอนต้องเป็นต้นแบบในการคิดสร้างสรรค์ให้นักเรียน เช่น สาธิตการตั้งคำถามแปลกใหม่ รวมถึงผู้สอนต้องบูรณาการความรู้ของนักเรียน ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้อะไรก็ตาม ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เช่น แนะนำให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดการเรียนการสอนให้มีความสนุกสนาน ให้ความเวลาในการเรียนรู้และสร้างผลงานแก่นักเรียน โดยบรรยากาศการเรียนไม่ให้เป็นการแข่งขันและถือคะแนนเป็นเกณฑ์มากเกินไป ทั้งนี้ผู้สอนยังควรเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความคิดอย่างอิสระ เรียนรู้ด้วยตนเอง สร้างผลงานด้วยตนเอง สนับสนุนให้นักเรียนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าความต้องการของตน

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยเห็นว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ฝึกฝนและพัฒนาได้ โดยต้องอาศัยความเข้าใจของผู้สอนและความร่วมมือจากทั้งผู้สอนและนักเรียน จึงจะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจและเห็นว่ามีมีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง คือ การส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งมีผู้เสนอแนวทางไว้หลากหลายข้างต้น โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์การ

ส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้ ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความคิดของนักเรียน (Torrance, 1965; Williams, 1970) เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนคอยแนะนำ (Hallman, 1967; I. Smith, 2007; Torrance, 1965) ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความรู้สึก ใช้จินตนาการ, เชื่อมโยงความคิดกับสิ่งต่างๆ (Hallman, 1967; Torrance, 1965; Williams, 1970) ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ (Torrance, 1965, William, .1970, Hallman, 1967) ส่งเสริมให้นักเรียนคิดแปลกใหม่ (Hallman, 1967; Osborn, 1963; Torrance, 1965; Williams, 1970) เปิดโอกาสให้นักเรียนค้นคว้าอย่างอิสระ, แนะนำช่องทางการค้นคว้า ฝึกให้นักเรียนคิดอย่างหลากหลาย(Hallman, 1967, De Bono, 1982) ผู้สอนต้องอดทน ให้ความแก่นักเรียน (I. Smith, 2007; Torrance, 1965) ผู้วิจัยเห็นว่า William (1970) ได้เสนอการแนวทางการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเน้นการส่งเสริมการใช้จินตนาการ การถ่ายทอดความรู้สึกของนักเรียนและให้รายละเอียดที่น่าสนใจ คือ ใช้รูปภาพ เพลง ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการให้นำความรู้สึกจินตนาการถ่ายทอดออกมาผ่านการเขียน ผู้วิจัยจึงนำแนวทางนี้มาใช้ในการสร้างสิ่งเร้าในกิจกรรมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์

Jackson (2009) ได้ศึกษาวิธีพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบสิ่งประดิษฐ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยตัวอย่าง คือ นักเรียนอายุ 5-11 ปี พบว่า เมื่อครูให้โอกาสและให้กำลังใจนักเรียนคิดสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองอย่างอิสระ รวมถึงครูให้โอกาสนักเรียนแสดงออกทางความคิดเห็น และครูสนใจให้ข้อมูลย้อนกลับต่อผลงานของนักเรียน นักเรียนมีความมั่นใจในการคิดสร้างสรรค์มากขึ้น และมีความภูมิใจในผลงานที่ตนเองสร้างสรรค์มากขึ้น

De Souza Fleith (2000) ได้ศึกษาบทบาทของครูและนักเรียนในการเรียนการสอนซึ่งมีผลกระตุ้นหรือยับยั้งการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยเก็บข้อมูลกับครูและนักเรียนระดับชั้นเกรด 3 และ 4 จำนวน 31 คน ในโรงเรียนของรัฐ พบว่าทั้งครูและนักเรียนเชื่อว่าสภาพแวดล้อมในห้องเรียนมีส่วนช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ให้นักเรียน การที่ครูเปิดโอกาส ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างช่วยเพิ่มความมั่นใจในตนเองของนักเรียน ทำให้นักเรียนรับรู้ข้อดีของตนเอง รวมถึงทำให้นักเรียนรู้ถึงความสนใจของตนเอง ในทางตรงกันข้ามหากอยู่ในสภาพการเรียนการสอนที่ครูละเลย ไม่ใส่ใจ รวมทั้งสภาพที่ถูกควบคุมและบังคับมากเกินไปความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนจะถูกปิดกั้น

Guerra and Zuccoli (2012) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลและวัยประถมศึกษา ทำการทดลองโดยใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น วัสดุที่ทำสำเร็จรูปแล้ว และวัสดุที่ยังไม่สำเร็จให้เด็กได้เรียนรู้การทำขึ้นมา พบว่าการใช้สื่อวัสดุที่มีความหลากหลายแตกต่างกันสามารถส่งเสริมพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้

Zahra, Yusoooff, and Hasim (2013) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบที่มีต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ตัวอย่างเป็นนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลในมาเลเซีย จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเล่าเรื่อง การระดมสมอง การเชื่อมโยงผ่านเว็บ รวมถึงการแสดงบทบาทสมมติ พบว่า หลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดวงรัตน์ บุญวัน (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 372 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ปัจจัยด้านวิธีการสอนของครู ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านการวัดและประเมินผล ปัจจัยด้านอารมณ์ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ปัจจัยด้านบรรยากาศที่ดีของโรงเรียน ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ปัจจัยด้านการจัดกิจกรรมและด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิสิตา อยู่อำไพ (2554) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะของครูกับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ตัวอย่าง คือ ครูประจำชั้นและนักเรียนโรงเรียนอนุบาล แบ่งเป็นครู 50 คน และนักเรียน 300 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูมีผลสัมพันธ์เชิงบวกต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมโดยการใช้สื่อ-อุปกรณ์ และใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมที่หลากหลายนั้น มีผลส่งเสริมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน รวมถึงลักษณะของครู บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอน และความรัก ความเอาใจใส่ กำลังใจจากครู ตลอดจนการที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกทางความคิดนั้นมี

ความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาทางความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาพิจารณาและให้ความสำคัญในการใช้สื่อ-อุปกรณ์ รูปแบบที่หลากหลายของกิจกรรม รวมถึงบทบาทของผู้สอนกับนักเรียนในการจัดกิจกรรมในการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.1 ความหมายของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Creative writing) มีผู้ให้นิยามทั้งไทยและต่างประเทศไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Fumer (1973) ให้ความหมายการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นวิธีหนึ่งที่นักเรียนได้แสดงความรู้สึกนึกคิด เพราะการได้แสดงออกเช่นนี้เป็นความคิดริเริ่มตามธรรมชาติ ประสบการณ์ของนักเรียนจะมีความหมายมากขึ้นเมื่อนักเรียนได้มีโอกาสเขียนออกมา ดังนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เขียนอย่างสร้างสรรค์

Murray (1973) ให้ความหมายว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นกระบวนการที่ผู้เขียนจะถ่ายทอดสิ่งที่ได้รับรู้และสิ่งที่ตนเข้าใจออกมาให้ตรงตามที่ต้องการสื่อสาร

Holmes (1993) ให้ความหมายว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่ออกมาจากใจ ซึ่งการเขียนต้องมาจากประสบการณ์ของตนเองและประสบการณ์ที่ผู้เขียนได้รับจากสื่อประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น

Dawson (2005) อธิบายถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นการเขียนที่ได้ความรู้จากการเรียนการสอน การฝึกฝน ภายใต้ความคิดสร้างสรรค์

Jones, Clarkson, Congram, and Stratton (2008) อธิบายถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นหลักสูตรหรือวิชาที่สอนในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อจุดมุ่งหมายให้นักเรียนแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดภายในของตนออกมา ซึ่งการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในปัจจุบันไม่เน้นสอนคำศัพท์ สิ่งสำคัญคือ พลังทางความคิดสร้างสรรค์และวิธีการกระตุ้นนักเรียน

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2548) ได้เสนอว่า เขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่มีลักษณะริเริ่ม โดยผู้เขียนต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน

กรรณิการ์ พวงเกษม (2533) ได้อธิบายถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า เป็นการเขียนที่ผู้เขียนใช้จินตนาการ ความคิดของตนถ่ายทอดออกมาเป็นถ้อยคำสละสลวย ให้ความเพลิดเพลินและส่งเสริมสติปัญญาด้วย ทั้งนี้ต้องไม่ลอกเลียนความคิดหรือการนำเสนอของผู้อื่น

ถวัลย์ มาศจรัส (2545) ได้อธิบายถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นงานเขียนที่แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนด้วยสำนวนภาษาที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง หรือมีรูปแบบการเขียนที่แปลกใหม่ มีคุณค่าและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน

พวงเพ็ญ พาสุริยันต์ (2551) เสนอว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนเรื่องที่เกิดจากจินตนาการของตนเอง มีแนวความคิดแปลกใหม่ น่าสนใจ มีคุณค่า โดยไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่นและมีการใช้ภาษาที่สละสลวยเหมาะสมกับรูปแบบและเนื้อหา

สรุปได้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์ คือ งานเขียนที่ผู้เขียนใช้พลังทางความคิดสร้างสรรค์จากประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการของผู้เขียนในการสร้างเรื่องราวต่าง ๆ ขึ้นมาใหม่ โดยอาศัยความรู้ทางภาษาและความสามารถทางการเขียนของผู้เขียนเพื่อนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ในแบบของตนเอง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นมีผู้เสนอแนวคิดไว้หลากหลาย ทั้งองค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประเภทการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ลักษณะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กระบวนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และการวัดประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้

2.2.1 องค์ประกอบในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

Westcott and Smith (1973) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความจริงใจ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยความจริงใจนั้น ช่วยสร้างคุณค่าแก่งาน หากขาดความจริงใจแล้วเนื้อความที่ผู้เขียนถ่ายทอดไปอาจไม่สมจริง ไม่ประทับใจผู้อ่าน
2. อารมณ์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้เขียนควรมุ่งเน้นเสนออารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการ โดยใช้การพรรณนาถ้อยคำให้ผู้อ่านรู้สึกและจินตนาการตามผู้เขียน
3. ความคิดริเริ่ม การเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ผู้เขียนต้องพยายามค้นหาความคิดแปลกใหม่หรือความคิดในแบบของตนเองนำเสนอ ไม่ลอกเลียนแบบใคร ต้องนำเสนอความคิดใหม่ของตนในทางที่เป็นประโยชน์
4. ประสบการณ์ ประสบการณ์ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้เขียนสามารถใช้ประสบการณ์ของตนเองมาถ่ายทอดและสามารถใช้ประสบการณ์ของตนในการคัดสรรถ้อยคำเพื่อนำเสนอ

กรณีการ พวงเกษม (2533) ได้อธิบายองค์ประกอบในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

1. การมีจินตนาการหรือความรู้สึกนึกคิด ผู้เขียนต้องมีจินตนาการหรือความรู้สึกนึกคิด แล้วถ่ายทอดให้ผู้อ่านคล้อยตามจนเกิดภาพในใจตามผู้เขียนได้

2. การใช้สำนวนภาษาที่ดี ผู้เขียนต้องคัดสรรถ้อยคำ นำมาใช้ให้เกิดความสละสลวย เหมาะสม มีลีลาการเขียนที่ดี

3. การให้คุณค่าทางจิตใจและสติปัญญา การเขียนนอกจากจะจรรโลงจิตใจแก่ผู้อ่านแล้วต้อง ส่งเสริมความคิด ให้ผู้อ่านมีความคิดในทางที่ดี ส่งเสริมสติปัญญาและส่งเสริมประโยชน์ต่อสังคม

อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร (2538) เสนอว่าองค์ประกอบในการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีดังนี้

1. ความจริงใจ คือ ผู้เขียนต้องค้นคว้าและเขียนในเรื่องที่ตนเองสนใจจริง ๆ

2. อารมณ์ คือ องค์ประกอบประการหนึ่งของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพราะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์มุ่งเน้นการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ทศนคติมากกว่าเขียนบรรยายข้อมูล ข้อเท็จจริง

3. ความคิดริเริ่ม คือ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องอาศัยความคิดริเริ่ม ความคิดที่แปลกใหม่ในการสร้างผลงาน ไม่ลอกเลียนความคิดผู้อื่น

4. ประสบการณ์ คือ สิ่งจำเป็นต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพราะประสบการณ์เป็นแหล่งที่มา และเป็นพื้นฐานความคิดที่จะนำมาเขียนถ่ายทอดไปสู่ผู้อ่าน

สรุปได้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย ความคิดริเริ่มในงานเขียนซึ่งมาจากประสบการณ์และจินตนาการของผู้เขียน เป็นงานเขียนที่มุ่งแสดงอารมณ์ความรู้สึก มีการเลือกใช้คำที่ถูกต้องเหมาะสม เชื่อมโยงเรียบเรียงอย่างสละสลวย และให้คุณค่าทางปัญญาและจิตใจ

2.2.2 ประเภทการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สมพร มั่นตะสูตร (2525) แบ่งการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. การเขียนสร้างสรรค์ตามรูปแบบ เป็นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบการเขียนที่แปลกไปจากเดิม หรือไม่เคยมีมาก่อน มี 2 ลักษณะ ได้แก่

1.1) รูปแบบเดิมแต่ใช้เนื้อหาและแนวคิดแปลกใหม่

1.2) รูปแบบใหม่ เป็นการเขียนที่เปลี่ยนรูปแบบและลักษณะคำประพันธ์ให้ต่างจากเดิม

2. การเขียนสร้างสรรค์ตามเนื้อหา เป็นการเขียนซึ่งนำเสนอเนื้อหาที่มีความแปลกใหม่อาจเป็นการเขียนในรูปแบบเดิมแต่เนื้อหาเป็นเนื้อหาใหม่ หรือทั้งรูปแบบและเนื้อหาล้วนมีความใหม่

3. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิด คือ การเขียนโดยให้ข้อคิดหรือแนวคิดที่แปลกไปจากเดิมซึ่งแนวคิดนั้นเป็นแนวคิดที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวมในด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคม

4. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามกลวิธี คือ การเขียนโดยการนำเสนอเรื่องราวด้วยวิธีใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ ชวนติดตามและเกิดความประทับใจ

5. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามการใช้ถ้อยคำ สำนวน ภาษา คือ การเขียนโดยใช้สำนวนภาษาแปลกใหม่ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านที่จะได้รับความรู้เกี่ยวกับถ้อยคำใหม่ ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

6. การเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามจินตนาการ คือ การเขียนที่ผู้เขียนมุ่งให้จินตนาการแก่ผู้อ่านเมื่อผู้อ่านได้อ่านแล้ว ทำให้เกิดจินตนาการในเชิงสร้างสรรค์ต่อไป อาจนำแนวคิดที่ได้จากผู้เขียนไปทดลองปฏิบัติ โดยงานเขียนสามารถทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการได้ทุกเมื่อ ไม่ว่าจะขณะที่เรื่องราวดำเนินอยู่หรือเมื่อจบเรื่องแล้วก็ตาม

2.2.3 ลักษณะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ชนะ เวชกุล (2524) อธิบายถึงลักษณะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า

1. เป็นงานเขียนจากจินตนาการ ความรู้สึกนึกคิด โดยผู้เขียนสร้างจินตนาการและความคิดต่าง ๆ คัดสรรและถ่ายทอดออกมาให้ผู้อ่านเห็นภาพตาม จินตนาการตามได้
2. เป็นงานเขียนที่มีการเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาที่เหมาะสมดี
3. เป็นงานเขียนที่มีคุณค่าจรรโลงใจและให้สติปัญญา

สมพร มั่นตะสูตร (2525) สรุปลักษณะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

1. เป็นการเขียนที่มาจากความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ที่ผู้เขียนได้สะสมมาเป็นการเขียนที่เกิดจากจินตนาการ ความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนเอง โดยไม่ได้ลอกเลียนเรื่องราวจากผู้อื่น
 2. เป็นการเขียนตามความสนใจของผู้เขียน ไม่ได้เป็นการบังคับ
 3. หากเป็นงานเขียนที่เสนอความคิดเดิม ต้องนำเสนอในแนวใหม่ งานเขียนนั้นต้องให้ความคิดใหม่ ๆ แก่ผู้อ่านหรือให้แนวคิดแปลกใหม่ที่ชวนให้ผู้อ่านติดตาม
 4. เป็นการเขียนโดยมีศิลปะในการใช้ภาษา
 5. เป็นการเขียนที่มีคุณค่าในการจรรโลงใจและช่วยยกระดับสติปัญญา
- ประภาศรี สีหะอำไพ (2531) ได้อธิบายลักษณะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

1. เป็นการเขียนที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ ความคิดเห็นหรือข้อสังเกตต่าง ๆ ของตนลงไปอย่างไม่มีข้อกำหนดตายตัว
2. เป็นการเขียนซึ่งแสดงออกถึงความคิดแปลกใหม่ โดยผู้เขียนสามารถโน้มน้าวให้ผู้อ่านเห็นภาพและจินตนาการตามได้ เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย เป็นต้น
3. เป็นการเขียนที่มีคุณภาพอันแสดงถึงศักยภาพการมีศิลปะในการเขียนของผู้เขียน
4. เป็นการเขียนที่ผู้เขียนเน้นเสนอความคิดแปลกใหม่ โดยไม่ยึดติดกับกรอบกฎเกณฑ์เดิมในการประพันธ์ต่าง ๆ
5. เป็นงานเขียนที่บรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสารตามเจตนารมณ์ของผู้เขียน

2.2.4 กระบวนการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ประภาศรี สีหะอำไพ (2531) ศึกษากระบวนการเขียนเชิงสร้างสรรค์พบว่า มีกระบวนการดังนี้

1. วางวัตถุประสงค์ในการสื่อสารเรื่องราวต่าง ๆ ไว้ โดยวัตถุประสงค์ต้องเป็นไปเพื่อก่อให้เกิดความคิดใหม่ที่ต่างไปจากเดิมซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นวัตถุประสงค์ในเชิงก่อให้เกิดความบันเทิง เพลิดเพลินใจไปกับจินตนาการหรือเพื่อให้เกิดการสะท้อนอารมณ์ผู้อ่าน

2. เลือกสรรถ้อยคำ สำนวนภาษาให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ โดยสร้างคำหรือเลือกคำที่สื่อความตรงตามเจตนารมณ์ผู้เขียนและถูกใจผู้อ่าน

3. สร้างแนวคิดในการเขียน แนวคิดในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต้องเป็นไปในลักษณะที่ทำให้ผู้เขียนและผู้อ่านเกิดความหวัง เกิดความคิดหรือแรงบันดาลใจต่าง ๆ ขึ้นมา

J. A. Smith (1973) เสนอหลักการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

1. ต้องนำเสนอความคิดแปลกใหม่ที่ต่างไปจากเดิมหรือเรื่องที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยกระบวนการสร้างงานและผลงานที่ออกมาต้องแปลกใหม่ เช่น หากสอนให้เขียนกลอนนักเรียนต้องสามารถคิดและเขียนกลอนในรูปแบบใหม่ ๆ ได้

2. ต้องเน้นกระบวนการความคิดเป็นความคิดแบบบอเนกนัย คือ คิดหลายแง่มุม หลายทิศทาง ไม่เน้นคำตอบตายตัวเพียงคำตอบเดียว

3. ต้องอาศัยบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีแรงจูงใจ ทำให้เกิดความคิด เช่น บรรยากาศไม่เครียด การชมเชย โดยหากจะสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้สอนต้องมีกระบวนการกระตุ้นนักเรียนให้เกิดการคิด สามารถพัฒนาการคิดและมีอิสระทางความคิดซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีตั้งคำถามหรือสร้าง

สถานการณ์ขึ้นมาเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิดอย่างหลากหลายแง่มุม ทั้งนี้ผู้สอนต้องเปิดโอกาสยอมรับทุกความคิดเห็นของนักเรียน ไม่กำหนดถูกผิด

4. ต้องตระหนักถึงบทบาทของผู้สอนว่าในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้สอนควรเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือให้นักเรียนใช้ความคิดและกระตุ้นให้เกิดความคิดขึ้นมา

5. ต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างงาน คือ เมื่อมอบหมายงาน นักเรียนจะเขียนงานออกมาได้นั้นต้องมีช่วงเวลาเตรียมการ ช่วงเวลาใช้ความคิด ช่วงที่มองปัญหา ช่วงเวลาเข้าใจ ช่วงที่เกิดแนวความคิดใหม่ ช่วงเวลาสร้างงานสำเร็จและประเมินผลซึ่งผู้สอนต้องใช้เวลาแก่นักเรียน

6. ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักนำประสบการณ์เดิมมาผสมผสานกับประสบการณ์ใหม่เพื่อสร้างสรรค์ผลงานออกมา

7. ต้องจัดสถานการณ์เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และเอื้อต่อการใช้ความคิดของนักเรียน เช่น จัดห้องเรียนให้มีความสะดวกสบาย เหมาะสม สร้างบรรยากาศให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัยในการแสดงออก เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระทางการคิด การเขียน

8. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้อ่านและฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ในหลากหลายรูปแบบ จะช่วยให้นักเรียนเห็นแนวทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากขึ้นและเขียนได้ดีขึ้น

9. ผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ควรชมเชยหากนักเรียนมีความคิดริเริ่มแปลกใหม่ เข้าใจลักษณะเฉพาะตัวและคำนึงถึงความเป็นตัวของตัวเองในนักเรียนแต่ละคน

10. ควรส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนได้แสดงผลงานการคิด การเขียนของตนในชั้นเรียนและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้วิจารณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อผลงานของเพื่อน ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้คำศัพท์ต่าง ๆ มากขึ้น เกิดความคิดและพัฒนาการเขียนให้ดีขึ้น

11. ต้องมีการแลกเปลี่ยนบทบาทกันระหว่างผู้สอนและนักเรียน

2.2.5 การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา

ด้วยเหตุว่าตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจทำการวิจัยกับตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบกิจกรรมพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับนักเรียนในช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือช่วงชั้นที่ใกล้เคียงซึ่งมีผู้เสนอไว้ ดังนี้

กรรณิการ์ พวงเกษม (2533) ได้เสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาไว้ 21 รูปแบบ ดังนี้

1. จัดหมู่เขียนเรื่อง
2. กำหนดประโยคให้แล้วเขียนเรื่องต่อเอง
3. เขียนบรรยายภาพ
4. เขียนเรื่องเกี่ยวกับรูปภาพ
5. ให้คำที่มีความหมายแล้วนำมาเขียนเรื่อง
6. ให้ภาพและคำมาแล้วให้นักเรียนเขียนเกี่ยวกับภาพและนำคำที่ให้มาเขียนอยู่ในเรื่องที่เขียนเกี่ยวกับภาพ
7. ให้ภาพ ชื่อเรื่อง ประโยค 2-3 ประโยค แล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องให้จบ
8. ให้ประโยคหลายประโยคแล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องให้จบ
9. ให้ภาพเขียนแสดงความรู้สึก
10. ให้ภาพเขียนแสดงความต้องการ
11. เขียนแสดงความต้องการ
12. เขียนเล่าประสบการณ์
13. เขียนโฆษณาสินค้า
14. ให้เขียนคำขวัญเกี่ยวกับภาพหรือเขียนคำขวัญแล้ววาดรูปประกอบ
15. เขียนเรื่องจากชื่อเรื่อง
16. เขียนอวยพรในโอกาสต่าง ๆ
17. เขียนกลอนง่าย ๆ บรรยายสิ่งต่าง ๆ
18. เขียนนิทานหรือกลอนสั้น ๆ
19. เขียนเพื่อการสื่อสาร
20. เขียนเพื่อใช้แสดงบทบาทสมมติ
21. เขียนแสดงความรู้สึกอย่างมีวิจารณ์ญาณ

วิภาฤดี วิภาวีน (2545) เสนอรูปแบบกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษาว่า การเขียนควรเริ่มจากคำและการสร้างประโยคโดยอาจให้นักเรียนสร้างประโยคจากการผสมอักษร การสร้างประโยคจากการผสมคำและรูปภาพ เมื่อนักเรียนสร้างประโยคได้แล้วจึงพัฒนามาสู่การเขียนเป็นข้อความ จำแนกเป็น การเขียนคำขวัญต่าง ๆ การเขียนคำโฆษณา การเขียนแสดงความรู้สึก การเขียนแสดงความคิดเห็น เช่น เขียนจากภาพ เขียนจากหนังสือพิมพ์ เมื่อนักเรียนเขียนเป็นข้อความต่าง ๆ ได้ จึงพัฒนาไปสู่กิจกรรมที่เป็นการเขียนความเรียง โดยผู้สอนอาจนำภาพเกี่ยวกับ

ประเด็นที่จะให้นักเรียนเขียนมาเสนอ แล้วให้นักเรียนเขียนแสดงความรู้สึก เขียนสิ่งที่ต้องการเป็นเรื่องราวที่ต่อเนื่องในแบบของตน เช่น หัวข้อ ถ้าฉันเป็นดาราด ฉันจะ... นอกจากนี้ผู้สอนอาจให้นักเรียนเขียนเรื่องซึ่งกำหนดประโยคเริ่มเรื่องและประโยคท้ายมาให้ แล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องส่วนตรงกลางที่หายไปด้วยตนเองหรือผู้สอนเริ่มเรื่องมาให้แล้วให้นักเรียนเขียนเรื่องต่อจนจบ หรือผู้สอนอาจให้ตอนท้ายเรื่องมาให้แล้วให้นักเรียนเขียนเริ่มเรื่องให้สอดคล้องกับตอนท้ายที่ให้ไว้

นิตยา กันทะเสน (2548) ได้เสนอรูปแบบกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ภาพการ์ตูนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลากหลายรูปแบบ เช่น การแต่งประโยค การเขียนโฆษณา การเขียนลำดับเหตุการณ์ การเขียนอธิบาย

เลขา มากสังข์ (2556) ได้เสนอเกี่ยวกับสื่อที่นำมาใช้ประกอบกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยมีการนำเพลง รูปภาพ ถ้อยคำ นิทานมาใช้ประกอบกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และทำกิจกรรมโดยให้เขียนเรื่องจากคำ เขียนบรรยายภาพ เขียนแสดงความรู้สึก และเขียนแสดงความต้องการ

นอกจากกิจกรรมการเขียนในระดับประถมศึกษาแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับชั้นที่มีความต่อเนื่อง ใกล้เคียงกับระดับประถมศึกษา ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยพบว่า การใช้สื่อ และรูปแบบกิจกรรมไม่แตกต่างจากชั้นประถมศึกษามากนัก ดังนี้

ประภาพร ครีมสูงเนิน (2552) ได้เสนอการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยให้นักเรียนเขียนประกอบรูปภาพ เขียนเรื่องจากนิทาน เขียนเรื่องจากของจริง เขียนเรื่องจากหัวข้อ เขียนเรื่องจากคำคม

สมพร ดอยยี่ปี (2554) ได้เสนอการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยให้นักเรียนเขียนแต่งประโยค เขียนบรรยายรูปภาพ เขียนพรรณนา เขียนเรื่องจากสิ่งที่พบเจอ

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กิจกรรมเพื่อการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับประถมศึกษา รวมทั้งสื่อที่สามารถใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ออกมจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกนโฟลด์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 กิจกรรม โดยมีลักษณะรูปแบบกิจกรรมและสื่อที่ใช้ในกิจกรรมที่หลากหลายตามที่ได้ศึกษาจากแนวคิดและงานวิจัยข้างต้น ดังนี้ เขียนแต่งประโยค (นิตยา กันทะเสน, 2548; วิภาฤดี วิภาวิน, 2545; สมพร ดอยยี่ปี, 2554) เขียนแสดงความรู้สึก (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533; เลขา มากสังข์, 2556; วิภาฤดี วิภาวิน, 2545) เขียนเรื่อง

จากคำ (เลขา มากสังข์, 2556) เขียนเรื่องจากหัวข้อ (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533; ประภาพร ครีมนสูงเนิน, 2552; วิภาฤดี วิภาวิน, 2545) เขียนแสดงความรู้สึกโดยใช้เพลงเป็นสื่อประกอบในกิจกรรม (เลขา มากสังข์, 2556) เขียนแสดงความต้องการ (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533; เลขา มากสังข์, 2556; วิภาฤดี วิภาวิน, 2545) เขียนเรื่องประกอบรูปภาพ (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533; ประภาพร ครีมนสูงเนิน, 2552; เลขา มากสังข์, 2556; วิภาฤดี วิภาวิน, 2545; สมพร ดอยยีปี, 2554) เขียนเรื่องโดยใช้ภาพการ์ตูน (นิตยา กันทะเสน, 2548) เขียนโฆษณา (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533; นิตยา กันทะเสน, 2548; วิภาฤดี วิภาวิน, 2545) เขียนเล่าประสบการณ์ (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533; สมพร ดอยยีปี, 2554) ทั้งนี้ผู้จัดกิจกรรมดำเนินการจัดกิจกรรมในรูปแบบและการใช้สื่อ-อุปกรณ์หลากหลายสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมถึงช่วงชั้นใกล้เคียงข้างต้น เพื่อกระตุ้นความสนใจ และเพื่อให้รูปแบบกิจกรรม สื่อ-อุปกรณ์ที่ใช้มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

2.2.6 การประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การประเมินผลการเขียนเป็นกระบวนการสำคัญที่ผู้ประเมินต้องทำอย่างเป็นระบบมีหลักเกณฑ์ มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งผู้วิจัยศึกษาทั้งการประเมินการเขียนทั่วไปที่น่าสนใจเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการประเมินการเขียนในเบื้องต้นและการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อให้ได้ความรู้ ความเข้าใจที่เฉพาะเจาะจงในรูปแบบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วย ทั้งนี้การประเมินการเขียนโดยทั่วไปที่ได้ศึกษา มีดังนี้

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540) ได้อธิบายมาตรการวัดการเขียนว่าทำได้โดยใช้ 3 มาตรวัด ดังนี้

1. มาตราภาคชั้น (Interval Scale) เป็นระบบการให้คะแนนโดยกำหนดช่วงชั้นให้มีขนาดเท่ากัน ความห่างจากช่วงหนึ่งไปยังอีกช่วงหนึ่งเท่ากันตลอด
2. มาตรวัดจัดอันดับ (Ordinal scale) เป็นระบบการให้คะแนนที่ผู้ตรวจจัดลำดับคุณภาพของคำตอบ การให้คะแนนต้องไม่ดูชื่อผู้ตอบและมีการตรวจสอบสองครั้ง เพื่อนำลำดับที่ของทั้งสองครั้งมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเปลี่ยนลำดับออกมาเป็นคะแนนอย่างเหมาะสม
3. มาตรวัดจัดประเภท (Nominal scale) เป็นระบบการให้คะแนนโดยแบ่งคำตอบของผู้ตอบเป็นประเภท ตามลำดับคุณภาพ เช่น เกรด ก ข ค ง หรือจัดประเภทเป็น ดีมาก ดี พอใช้ และต้องปรับปรุง

นอกจากการประเมินการเขียนที่แบ่งเกณฑ์ตามมาตรวัดต่างๆแล้วในการประเมินการเขียนทั่วไปยังมีการศึกษาถึงวิธีพิจารณานับคะแนนของงานเขียนแต่ละชิ้นซึ่งมีผู้เสนอไว้ ดังนี้

Heaton (1990) ได้เสนอวิธีประเมินตรวจนับคะแนนงานเขียน 3 วิธี ได้แก่

1. วิธีนับความผิดพลาดในการเขียน (The error count method) วิธีนี้ผู้ตรวจจะหักคะแนนเมื่อผู้เขียนเขียนผิดพลาด โดยจากคะแนนเต็มก็หักลดคะแนนลง แต่วิธีนี้ไม่ค่อยเป็นที่นิยม เพราะผู้ตรวจเกิดอคติได้ง่าย และวิธีนี้นำมาตัดสินความสามารถทางการเขียนไม่ได้มากนัก เพราะ หากผู้เขียนแต่ละคนใช้ถ้อยคำ ภาษาต่างกัน หรือใช้ภาษาคนละระดับ ผู้ตรวจก็ยากที่จะตั้งบรรทัดฐานความถูกต้องของงานเขียนนั้น รวมทั้งยากที่จะวัดว่าใครมีความสามารถในการเขียนมากหรือน้อยกว่ากัน

2. วิธีตรวจนับคะแนนแบบวิเคราะห์ (Analytic method) วิธีการตรวจตามแผนที่ผู้ตรวจหรือคณะผู้ตรวจได้สร้างขึ้น โดยให้คะแนนจากองค์ประกอบในการเขียน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ไวยากรณ์ คำศัพท์ กลไกการเขียน ความคล่องแคล่วในลีลาการเขียนและความชัดเจนในการสื่อความ รวมถึงความเชื่อมโยงสัมพันธ์ของข้อความ โดยแต่ละองค์ประกอบข้างต้นจะมีคะแนนในแต่ละส่วนเท่ากัน

3. วิธีการใช้ความรู้สึกของผู้ตรวจเป็นเกณฑ์ (Impression method) วิธีนี้อาจใช้ผู้ตรวจเพียง 1 คนหรือมากกว่า 1 คน ซึ่งโดยทั่วไปนิยมใช้ผู้ตรวจ 3-4 คน ในการประเมินคะแนนงานเขียนแต่ละชิ้น โดยผู้ตรวจแต่ละคนจะอ่านงานจำนวนหนึ่งภายในเวลาที่กำหนดไว้ แล้วให้คะแนนผลงานตามความคิดเห็นหรือความรู้สึกของผู้ตรวจ เช่น ชอบ ไม่ชอบ มีความแปลกใหม่ หรือ ไม่มีความแปลกใหม่ แล้วนำคะแนนจากผู้ตรวจทุกคนที่ให้แต่ละงานมาหาค่าเฉลี่ยซึ่งวิธีนี้ผู้ตรวจแต่ละคนต้องอ่านงานได้อย่างรวดเร็ว หากผู้ตรวจพบว่าอ่านได้ช้าลงหรือมีความสนใจงานน้อยลง ควรหยุดพักการตรวจไว้สักพักแล้วมาตรวจต่อในภายหลัง การตรวจวิธีผู้ตรวจต้องอาศัยความรู้สึกของตนเพียงเท่านั้นและการตรวจนี้ผู้ตรวจจะเหนือกว่าวิธีอื่น แต่การตรวจวิธีนี้ผลการตรวจจะมีความน่าเชื่อถือกว่าวิธีอื่น ๆ หากผู้ตรวจหลายคนความน่าเชื่อถือก็ยังมีมากขึ้นด้วย

การประเมินงานเขียนที่กล่าวมาข้างต้นอธิบายถึงการประเมินการเขียนทั่วไปในภาพรวมแต่การเขียนทั่วไปยังมีการประเมินโดยพิจารณาจากการเจาะจงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเขียนซึ่งมีผู้เสนอไว้ ดังนี้

อัจฉรา วงศ์โสธร (2538) อธิบายว่าการประเมินการเขียนโดยทั่วไปนั้น ผู้ประเมินจะประเมินจากหลักเกณฑ์ต่างๆ ได้แก่ ความถูกต้องในการใช้ภาษา เช่น คำศัพท์ โครงสร้างตามหลักภาษา

ความเหมาะสมด้านการใช้ภาษา เช่น คำศัพท์ สำนวนสื่อความหมายถูกต้อง เหมาะสม ความคิดและการนำเสนอที่มีความชัดเจน ความคิดและการนำเสนอ ต้องสอดคล้องกัน การนำเสนอข้อมูลเป็นรูปธรรมและนามธรรมเหมาะสม การเปิดเรื่องมีความน่าสนใจ การดำเนินเรื่องต่อเนื่องสัมพันธ์กัน รวมถึงการสรุปเรื่องให้เห็นประเด็นและคุณค่า

Weir (1993) ได้เสนอการวัดประเมินการเขียนว่าควรพิจารณาตามองค์ประกอบต่างๆ คือ ความตรงประเด็นของเนื้อหา การเรียบเรียง การเชื่อมโยงข้อความ ไวยากรณ์ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการสะกดคำซึ่งคะแนนจะแบ่งเป็น 0 1 2 3 เช่น การเรียบเรียง 0 คะแนน คือ ยังไม่สามารถเรียบเรียงถ้อยความให้สื่อความได้ 1 คะแนน คือ ยังไม่สามารถเรียบเรียงข้อความให้ผู้อ่านเข้าใจได้ 2 คะแนน คือ สามารถเรียบเรียงเนื้อหาได้ดีแต่ยังไม่ครอบคลุมใจความสำคัญ 3 คะแนน คือ เรียบเรียงเนื้อหาได้ดี มีความชัดเจนและทำให้มองเห็นภาพรวมของเนื้อหาได้ดี

ส่วนการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นการประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์มักจะพิจารณาตามเกณฑ์องค์ประกอบการเขียนและอาจมีการขยายความถึงค่าหน่วยน้ำหนักของแต่ละองค์ประกอบดังนี้

กรมวิชาการ (2535) เสนอเกณฑ์การพิจารณาวัดประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามองค์ประกอบการเขียน ได้แก่ ความคิดแปลกใหม่ ไม่ลอกเลียนผู้อื่น คิดและดัดแปลงด้วยความสามารถของผู้เขียนเอง การใช้ภาษาสละสลวย กระชับ เป็นภาษาที่เป็นที่ยอมรับ ความสามารถในการกระตุ้นความรู้สึกรักของผู้อ่านให้เกิดความเพลิดเพลินและประโยชน์แก่ผู้อ่านในทางตรงหรือทางอ้อม

Cooper and Odell (1977) เสนอการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้การวิเคราะห์จัดอันดับคุณภาพในองค์ประกอบต่างๆ และแบ่งการให้คะแนนเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูง กลุ่มกลาง และกลุ่มต่ำ ดังนี้

1. ลักษณะเด่นโดยทั่วไป	ต่ำ	กลาง	สูง
ความคิด	2 - 4	6 - 8	10
การเรียบเรียง	2 - 4	6 - 8	10
การใช้ถ้อยคำ	1 - 2	3 - 4	5
อรรถรส	1 - 2	3 - 4	5

2. กลไกทางภาษา	ต่ำ	กลาง	สูง
การใช้ภาษา	1 – 2	3 – 4	5
เครื่องหมายวรรคตอน	1 – 2	3 – 4	5
การสะกดคำ	1 – 2	3 – 4	5
ลายมือ	1 – 2	3 – 4	5

รุ่งทิพย์ อนุเมธางกูร (2544) เสนอหลักเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนี้
 ความคิดแปลกใหม่ คือ ให้คะแนนจากการนำเสนอความคิดใหม่ๆ ที่มีความเป็นลักษณะเฉพาะบุคคล
 อันแสดงถึงการมีความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็น 4 หน่วยน้ำหนัก เนื้อหาสาระ คือ ให้คะแนนจากการ
 แสดงความรู้สึก สื่อความให้สามารถเข้าใจได้ทั้งยังเสนอเรื่องราวให้สอดคล้องชื่อเรื่อง มีความน่าสนใจ
 คิดเป็น 2 หน่วยน้ำหนัก การเชื่อมโยงความคิด คือ ให้คะแนนจากการเรียบเรียงและนำเสนอ
 ความคิดได้อย่างต่อเนื่อง คิดเป็น 2 หน่วยน้ำหนัก การใช้ภาษา คือ ให้คะแนนจากการเลือกสรร
 ถ้อยคำ ภาษา การเรียบเรียงถ้อยคำ ประโยคต่างๆให้กระชับ ครอบคลุม คิดเป็น 1 หน่วยน้ำหนัก
 และกลไกทางภาษา คือ ให้คะแนนจากส่วนประกอบอื่นๆ เช่น การสะกดคำ วรรคตอน ลายมือ ความ
 สะอาดเรียบร้อยในการเขียน คิดเป็น 1 หน่วย จากนั้นมีการใช้เกณฑ์ในการให้คะแนนแบ่งเป็น 5
 ระดับ ได้แก่ ดีมาก เท่ากับ 5 ดี เท่ากับ 4 พอใช้ เท่ากับ 3 เกือบใช้ได้ เท่ากับ 2 ต้องปรับปรุง
 เท่ากับ 1

ประภาพร ครีမ်สูงเนิน (2552) ได้เสนอการวัดประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าควร
 พิจารณาตามองค์ประกอบด้านต่างๆ คือ ความคิดริเริ่ม การลำดับเรื่อง เนื้อหาสาระของการเขียน
 การใช้ภาษา การเสนอเรื่อง โดยคะแนนแต่ละงาน คือ คะแนนงาน 15 คะแนน แบ่งเป็น ความคิด
 ริเริ่ม 3 คะแนน การลำดับเรื่อง 3 คะแนน เนื้อหาสาระของการเขียน 3 คะแนน การใช้ภาษา 3
 คะแนน การเสนอเรื่อง 3 คะแนนรวมทั้งยังจำแนกระดับความสามารถตามองค์ประกอบการเขียนเชิง
 สร้างสรรค์แต่ละด้าน โดยมีเกณฑ์ประเมิน 3 ระดับ ดังนี้ ระดับดี 3 คะแนน ระดับพอใช้ 2 คะแนน
 ระดับปรับปรุง 1 คะแนน

จากแนวคิดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ศึกษามาข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบในการ
 วัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์

องค์ประกอบการวัด	นักวิจัยการเขียนเชิงสร้างสรรค์				รวม	นักวิจัยการเขียน		รวม
	Cooper (1997)	กรม วิชาการ (2535)	รุ่งทิพย์ (2544)	ประภา พร (2552)		Weir (1993)	อัจฉรา (2538)	
1. ความคิดริเริ่ม / ความคิดแปลก ใหม่	/	/	/	/	4		/	1
2. การเลือกถ้อยคำ / ความถูกต้อง เหมาะสมของ ภาษา	/	/	/	/	4	/	/	2
3. ความรู้สึก อารมณ์ / อรรถรส	/	/		/	3			-
4. ความชัดเจน ตรง ประเด็นของ เนื้อหา				/	1	/		1
5. การเชื่อมโยงและ เรียบเรียงเนื้อหา	/		/	/	3	/	/	2
6. ความสะอาด ลายมือ วรรค ตอน	/		/		2	/		1
7. คุณค่าแกผู้อ่าน	/				1			-

จากการสังเคราะห์การวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์พบว่า องค์ประกอบการวัดที่พบเป็นส่วน
ใหญ่ ได้แก่ ความคิดริเริ่ม/ความคิดแปลกใหม่ การเลือกถ้อยคำ ความถูกต้อง เหมาะสมของภาษา
ความรู้สึก อารมณ์/อรรถรสของงานเขียน และการเชื่อมโยงและเรียบเรียงเนื้อหา โดยผู้วิจัยเห็นว่า
การเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรให้ความสำคัญกับความคิดมากที่สุดซึ่งในการวัด ประเด็นการคิดนั้น
ปรากฏในลักษณะความคิดริเริ่ม ผู้วิจัยจึงให้น้ำหนักความสำคัญกับองค์ประกอบการคิดริเริ่มมากที่สุด
เพราะ สิ่งสำคัญที่สุดของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ย่อมต้องเป็นการแสดงออกถึงความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ ส่วนอรรถรส คุณค่าทางปัญญาและจิตใจ สำคัญรองลงมา เพราะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์
เป็นการเขียนที่ผู้เขียนต้องถ่ายทอดความรู้สึก อีกทั้งเป็นงานในเชิงสร้างสรรค์ย่อมควรสะท้อนถึง

คุณค่าออกมา แต่ในระดับขั้นที่ผู้เขียนเป็นนักเรียนที่อายุน้อย ในการเขียนอาจพบว่าผู้เขียนมีความคิดริเริ่มแต่เนื่องจากยังไม่ถึงพร้อมด้วยประสบการณ์ อาจทำให้ถ่ายทอดรายละเอียดซึ่งจะสื่อถึงอารมณ์ ความรู้สึก อันแสดงถึงอารมณ์ในงานเขียน หรือสะท้อนคุณค่าผ่านงานได้ประมาณหนึ่งแต่ยังไม่สมบูรณ์นัก จึงให้ความสำคัญในข้อนี้รองลงมา ส่วนการเลือกใช้ถ้อยคำ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษาและการเชื่อมโยงและเรียบเรียงเนื้อหาให้ความสำคัญรองลงมาอีกชั้น เนื่องจากผู้เขียนเป็นนักเรียนที่อายุน้อย จึงอาจมีประสบการณ์ทางภาษาและประสบการณ์ในการเรียบเรียงยังไม่มากนัก อีกทั้งผู้วิจัยเห็นว่าหากให้ความสำคัญกับข้อบังคับทางการใช้ภาษา และการเรียบเรียงมากเกินไป อาจปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นหัวใจของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หรือทำให้นักเรียนเบื่อการเขียนได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่า เนื่องจากกิจกรรมนี้เป็นการฝึกการเขียนของนักเรียนยังต้องคำนึงถึงการเลือกใช้ถ้อยคำ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา เพื่อสร้างพื้นฐานการเขียนที่ดีแก่นักเรียน แต่จะลดทอนความเข้มงวดด้วยการลดค่าน้ำหนักในส่วนนี้ลง จากนั้นผู้วิจัยจึงเลือกประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยแบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความคิดริเริ่มให้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30
 องค์ประกอบที่ 2 อรรถรส ให้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 20
 องค์ประกอบที่ 3 คุณค่าทางปัญญาและจิตใจ ให้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ คิดเป็นร้อยละ 20
 องค์ประกอบที่ 4 การเลือกใช้ถ้อยคำ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา และองค์ประกอบที่ 5 การเชื่อมโยงและเรียบเรียงเนื้อหาให้ค่าน้ำหนักแต่ละด้าน คิดเป็นร้อยละ 15 รวมทั้งสิ้นเป็น 100

ส่วนการประเมินงานเขียนเพื่อให้คะแนนงานเขียนของนักเรียนแต่ละคนนั้น ผู้วิจัยจะใช้วิธีการใช้ความรู้สึกของผู้ตรวจเป็นเกณฑ์ (Impression method) เพราะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่ให้ผู้เขียนเน้นถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกสู่ผู้อ่าน ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การประเมินด้วยความรู้สึกเป็นวิธีประเมินการเขียนที่สอดคล้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สุด อีกทั้งวิธีนี้ใช้ผู้ตรวจมากกว่า 1 คนทำให้การประเมินมีความน่าเชื่อถือ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์

Bailey (2000) ได้ศึกษาบรรยากาศเชิงบวกในการสอนเขียนในระดับประถมศึกษา โดยตัวอย่าง คือ นักเรียนในช่วงชั้นเกรด 4-5 ซึ่งมาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่าง หลากหลาย พบว่าบรรยากาศการเรียนการสอนเชิงบวกจะสะท้อนผ่านทางผลงานการเขียนของนักเรียน นักเรียนต้องการสื่อการสอนที่เหมาะสมเพื่อช่วยกระตุ้นการเขียนเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งการที่ครูที่เปิดโอกาสให้นักเรียนคิดและเขียนเรื่องข้ามหลักสูตรได้ ทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น

McDonough (2002) ได้ศึกษาการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายใต้แนวคิดจิตวิทยาสังคมของครูแก่ตัวอย่างที่เป็นเยาวชนชายอายุ 13-19 ปี ที่มีอารมณ์รุนแรงและอยู่ในสถานพินิจ พบว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นผลดีต่อการพัฒนาการการแสดงออกทางอารมณ์ของนักเรียน การเรียนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนรู้สึกได้แสดงออกทางอารมณ์ เกิดความไวใจ ลดอารมณ์รุนแรงได้ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ตระหนักถึงศักยภาพทางการเขียนของตน และรู้จักช่วยเหลือเพื่อนในการสร้างงานเขียน ทั้งนี้นักเรียนตระหนักว่าการเขียนเป็นการสื่อสารที่มีพลังและมีอิทธิพลต่อผู้อื่น

Vass (2002) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและการทำงานร่วมกันที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ตัวอย่างการวิจัยเป็นนักเรียนหญิงอายุ 8 ปี จำนวน 4 คน ที่เป็นกรณีศึกษา โดยมีกระบวนการให้นักเรียนเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำงานร่วมกันตามทฤษฎีสังคมวัฒนธรรม โดยให้นักเรียนทำงานร่วมกันผ่านระบบสารสนเทศ แล้วสังเกตผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในระยะยาว พบว่าการที่นักเรียนเป็นเพื่อนกันและร่วมมือกันทำงาน มีการพูดคุยกันนั้นมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

จตุมา นาควรรณ (2544) ศึกษาผลของการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้วิธีระดมสมองและผังความคิด โดยตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 35 คน ซึ่งกลุ่มทดลองได้รับการฝึกด้วยวิธีระดมสมองและผังความคิด กลุ่มควบคุมเรียนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน แบบบันทึกการเรียนรู้ของตนเองเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกด้วยวิธีระดมสมองและผังความคิด มีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุ่งทิพย์ อนุเมธางกูร (2544) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้ใช้แบบฝึกการคิดเชิงสร้างสรรค์ในการสอน โดยตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกการคิดเชิงสร้างสรรค์ แผนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ 14 แผน แบบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งใช้เกณฑ์ในการให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ดีมาก เท่ากับ 5 ดี เท่ากับ 4 พอใช้ เท่ากับ 3 เกือบใช้ได้ เท่ากับ 2 ต้องปรับปรุง เท่ากับ 1 และแบบวัดความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และต่อแบบฝึกการคิดเชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดหลังได้รับการสอนได้ถูกต้องสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยแบบฝึกหัดการคิดเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์หลังได้รับการสอนสูงกว่าก่อนได้รับการสอน

จากการการศึกษางานวิจัยสรุปได้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทำให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิด อารมณ์ ความรู้สึก หากครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่น่าสนใจ ครูให้โอกาสและให้ความใส่ใจ จะทำให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจ ผ่อนคลายอารมณ์ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น เมื่อถึงเวลาทำงานด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น การที่นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันสามารถช่วยพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยมีขั้นตอนที่แบ่งกลุ่มละความสามารถ ให้นักเรียนช่วยกันคิด ช่วยกันเขียนงานเขียนออกมาเป็นการช่วยพัฒนาศักยภาพทางการคิด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ในการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในระยะก่อนทดลอง ระยะหลังทดลอง และระยะติดตามผลนั้น ผู้วิจัยมีแนวทางว่าจะใช้เกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนแบบแบ่งเป็นระดับสอดคล้องกับการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในงานวิจัยที่ได้ศึกษามาข้างต้น

ตอนที่ 3 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสแกฟโฟลด์

3.1 ความหมายของวิธีสแกฟโฟลด์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ พบว่ามีผู้ให้คำนิยามของวิธีสแกฟโฟลด์ไว้อย่างหลากหลายและน่าสนใจ ดังนี้

Wood et al. (1976) ให้ความหมายของวิธีสแกฟโฟลด์ไว้ว่า เป็นวิธีการปรับพฤติกรรมภายใต้แนวทางการทำงานร่วมกันและการมีปฏิสัมพันธ์กัน

Vygotsky (1978) อธิบายวิธีสแกฟโฟลด์ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ผู้สอนให้ความช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ให้ก้าวไปถึงระดับต่อไปได้ โดยการช่วยเหลือของผู้สอนจะเป็นการให้ความช่วยเหลือชั่วคราวที่จะค่อย ๆ ลดลงเมื่อนักเรียนมีความสามารถเพิ่มขึ้น

Bruner (1983) อธิบายว่าวิธีสแกฟโฟลด์ เป็นกระบวนการที่ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ง่ายและประสบความสำเร็จ หลังจากได้รับความช่วยเหลือ โดยนักเรียนจะค่อย ๆ พัฒนาความสามารถจนเรียนรู้ได้เอง

Rosenshine and Guenther (1992) อธิบายถึงวิธีสแกฟโฟลด์ไว้ว่า เป็นการประยุกต์แนวคิดของ Vygotsky มาสู่การเรียนการสอน โดยผู้สอนสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการเป็น

ตัวแบบสาธิต การใช้คำถามกระตุ้น และการให้ข้อมูลย้อนกลับ ทั้งนี้ผู้สอนจะคอยให้การช่วยเหลือนักเรียน โดยเป้าหมายของการช่วยเหลือ คือ การให้นักเรียนสามารถปฏิบัติงานที่นักเรียนไม่สามารถทำให้สำเร็จด้วยตนเอง ให้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยตนเอง แล้วการช่วยเหลือจะค่อย ๆ ลดลง จนนักเรียนสามารถทำงานด้วยตนเองในที่สุด

Larkin (2001) ให้ความหมายของวิธีสแกฟโฟลด์ไว้ว่า เป็นการช่วยเหลือสนับสนุนให้นักเรียนสามารถทำงานสำเร็จ นักเรียนเริ่มทำงานได้เองการช่วยเหลือจะค่อย ๆ ลดลง จนกระทั่งนักเรียนสามารถรับผิดชอบงานนั้นด้วยตนเองเต็มที่ การช่วยเหลือจะยุติลง

กมล โพธิเย็น (2547) อธิบายถึงวิธีสแกฟโฟลด์ไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยมีกระบวนการช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งผู้สอนคอยช่วยเหลือนักเรียน เป้าหมายคือ ต้องการให้นักเรียนสามารถทำงานที่นักเรียนยังไม่สามารถทำได้สำเร็จให้สำเร็จด้วยตนเองได้ โดยความช่วยเหลือจะค่อย ๆ ลดลงเมื่อนักเรียนมีศักยภาพเพิ่มขึ้น จนกระทั่งเมื่อนักเรียนทำงานได้ด้วยตนเองอย่างเต็มที่การช่วยเหลือจะยุติลง

จารุณี ชามาตย์ (2553) เสนอว่าวิธีสแกฟโฟลด์เป็นกลยุทธ์การสอน ภายใต้แนวคิดว่าการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการทางปัญญาของนักเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับช่วง ZPD ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือในการเรียนรู้

สรุปได้ว่าวิธีสแกฟโฟลด์ เป็นวิธีการช่วยเหลือนักเรียนให้พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ และการทำงานของนักเรียนจากเดิมให้มีความสามารถเรียนรู้และทำงานได้ดียิ่งขึ้น โดยผู้สอนจะค่อย ๆ ลดความช่วยเหลือลง เมื่อนักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และทำงานได้ดีขึ้นจนทำงานได้ด้วยตนเอง เมื่อนักเรียนพัฒนาความสามารถจนทำงานได้ด้วยตนเองอย่างเต็มที่แล้วผู้สอนจะยุติความช่วยเหลือลง

3.2 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับวิธีสแกฟโฟลด์

Vygotsky (1978) ผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับวิธีสแกฟโฟลด์และทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาการ โดยอธิบายว่า การเรียนรู้ต้องคำนึงถึงพัฒนาการ 2 ระดับ คือ ระดับพัฒนาการจริง (Actual development level) และระดับพัฒนาการที่เป็นไปได้ (Potential development level) ซึ่งพัฒนาการเหล่านี้เป็นพัฒนาการที่เกิดขึ้นใน The zone of proximal development (ZPD) โดยในภาษาไทยมีผู้ใช้คำเรียก The zone of proximal development (ZPD) ไว้แตกต่างกัน เช่น “บริเวณใกล้เคียงพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญา” (ปิยวรรณ พันธุ์มงคล, 2552; สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2556) “พื้นที่รอยต่อพัฒนาการ” (ฟ้าสว่าง พัฒนะพิเชฐ, 2554) เป็นต้น

Vygotsky (1978) อธิบายว่า The zone of proximal development หรือ ZPD คือ ระยะห่างของระดับพัฒนาการจริงและพัฒนาการที่เป็นไปได้ พื้นที่ดังกล่าวจะสะท้อนผ่าน การทำงาน ผลงาน การแก้ปัญหา การร่วมมือกับเพื่อนหรือคำแนะนำของผู้ที่มีศักยภาพมากกว่านักเรียน โดย ZPD เป็นการทำงานในสิ่งที่ยังนักเรียนยังไม่มีความพร้อม แต่อยู่ในกระบวนการก้าวไปสู่ความพร้อมที่มากขึ้นและพร้อมทำงานได้เต็มที่ในอนาคต หากนักเรียนได้รับความช่วยเหลือในการทำงาน ต่อไปเขาจะสามารถทำงานนั้นได้ด้วยตนเอง โดย Vygotsky ได้อธิบายการเรียนรู้กับระดับพัฒนาการไว้ว่า การเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว ถือเป็นพัฒนาการตามจริง (Actual development level) การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คือ The zone of proximal development การเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นพัฒนาการในระดับที่เป็นไปได้ (Potential development level) ซึ่งแสดงในภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 ภาพ The zone of proximal development
(Elearning software developer & curriculum developer, 2014)

จากภาพที่ 2 คือ ภาพแสดง The zone of proximal development จะเห็นว่าระดับพัฒนาการ Actual development level เป็นระดับพัฒนาการที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เองอยู่แล้วตามธรรมชาติซึ่งเป็นบริเวณที่มีพื้นที่น้อยที่สุด ต้องได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ออกไปเพื่อไปสู่การเรียนรู้ในระดับที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้นใน The zone of proximal development ซึ่งเป็นระดับ

พัฒนาการที่นักเรียนสามารถเรียนรู้และ ทำงานได้ หากได้รับคำแนะนำจากผู้สอน เมื่อได้รับคำแนะนำจากผู้สอนแล้ว นักเรียนสามารถขยายการเรียนรู้ของตนไปสู่ระดับพัฒนาการ Potential development level ซึ่งนักเรียนจะสามารถเรียนรู้และทำงานได้ด้วยตนเองอย่างเต็มที่

Vygotsky (1978) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาษาและพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาในฐานะที่ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิด โดย Vygotsky เสนอพัฒนาการทางภาษา ดังนี้

ขั้นที่ 1 ภาษาที่ใช้ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Social speech) ช่วงแรกเกิดถึงอายุ 3 ปี เป็นช่วงแรกในพัฒนาการทางภาษาของชีวิต เด็กจะใช้คำพูดสั้นๆ คำเดียว เช่น “ไม่” ในลักษณะเป็นเครื่องมือแสดงออกทางอารมณ์และความคิด หรือ ควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ภาษาที่ใช้พูดกับตนเอง (Egocentric speech) ช่วงอายุ 3-7 ปี ในช่วงนี้เด็กจะรู้จักพูดกับตนเอง แม้จะพูดกับตนเองแต่ก็พูดออกมาให้คนอื่นได้ยินด้วย โดย Vygotsky อธิบายว่า ภาษาที่ใช้พูดกับตนเองนั้นมีบทบาทในการพัฒนาความคิดและพฤติกรรมของเด็ก

ขั้นที่ 3 ภาษาที่พูดในใจกับตนเอง (Inner speech) ช่วงอายุ 7 ปีขึ้นไป ภาษาที่เด็กพูดในใจในช่วงวัยนี้จะมียบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทางเชาวน์ปัญญาในระดับสูง เด็กที่ใช้ภาษาพูดในใจกับตนเองบ่อย จะมีผลให้คิดแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว เพราะการพูดในใจกับตนเองเป็นการที่เด็กได้วางแผนแก้ปัญหาต่างๆไว้ในใจของตน

Vygotsky (1978) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ ได้ดังนี้

1. นักเรียนทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมและควรมีโอกาสค้นหาคำตอบจากสิ่งรอบตัว โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้ทำตามความคิดและได้สร้างภาพในใจ เพื่ออธิบายปรากฏการณ์และเหตุการณ์ต่าง ๆ

2. การสร้างภาพในใจเพื่ออธิบายปรากฏการณ์และเหตุการณ์ต่างๆของนักเรียนนั้นอาจยังไม่สมบูรณ์นัก ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้สอนอาจช่วยเหลือจากผู้อื่นบ้าง แต่ผู้สอนก็ควรให้นักเรียนลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพราะการได้มีส่วนร่วม ได้ลงมือทำมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก

3. การเรียนรู้จะเกิดขึ้น เมื่อนักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการกระทำสิ่งต่าง ๆ

4. นักเรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ส่วนผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แนะนำ สนับสนุนการเรียนรู้

5. การเรียนรู้ของนักเรียนเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนและผู้สอน

6. ผู้สอนไม่เพียงแต่บอกสิ่งต่าง ๆ แก่นักเรียน ผู้สอนยังควรช่วยแนะนำให้นักเรียนสร้างความคิดใหม่ขึ้นมาในการอธิบายสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของ Vygotsky จะเน้นที่การให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัว การเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดและกระทำสิ่งต่าง ๆ อันมีความหมายต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนหรือผู้อื่นเป็นผู้แนะนำ สนับสนุนความรู้ สอดคล้องกับแนวทางของวิธีสแกฟโฟลด์ด้วย

หากผู้สอนเข้าใจระดับพัฒนาการของนักเรียนจะทำให้ผู้สอนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผู้เสนอวิธีสแกฟโฟลด์ตามแนวทางของ Vygotsky มาเป็นกระบวนการไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Wood et al. (1976) ได้เสนอกระบวนการสแกฟโฟลด์ในการเรียนการสอนไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. คัดสรรงานและแจกแจงงานให้เหมาะสม คือ ผู้สอนต้องเลือกงานที่เหมาะสม และน่าสนใจ มานำเสนอโดยเชื่อมโยงสิ่งที่นักเรียนสนใจกับสิ่งที่ผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้น และชี้ให้นักเรียนเห็นเป้าหมายของงาน

2. แจกแจงงานเป็นขั้นย่อย ๆ คือ แจกแจงงานให้มีลักษณะเป็นขั้นย่อย ๆ ที่ไม่ซับซ้อน เพื่อให้นักเรียนทำงานได้ง่ายขึ้นและผู้สอนให้ข้อมูลตอบกลับนักเรียนไปที่ละขั้น ในระยะแรกให้นักเรียนทำในส่วนที่ทำได้ก่อน แล้วผู้สอนให้ความช่วยเหลือในส่วนที่เหลือ

3. สร้างแรงจูงใจอย่างต่อเนื่อง คือ กระตุ้นความสนใจของนักเรียนอยู่เสมอ สร้างความท้าทายให้นักเรียนทำงานได้สำเร็จอย่างต่อเนื่อง

4. ช่วยชี้จุดสำคัญ คือ ผู้สอนชี้แนะให้นักเรียนเห็นความสำเร็จหรือแสดงให้เห็นว่างานไปได้ถูกทาง ตลอดจนชี้แนะข้อบกพร่องให้นักเรียนควรปรับปรุง

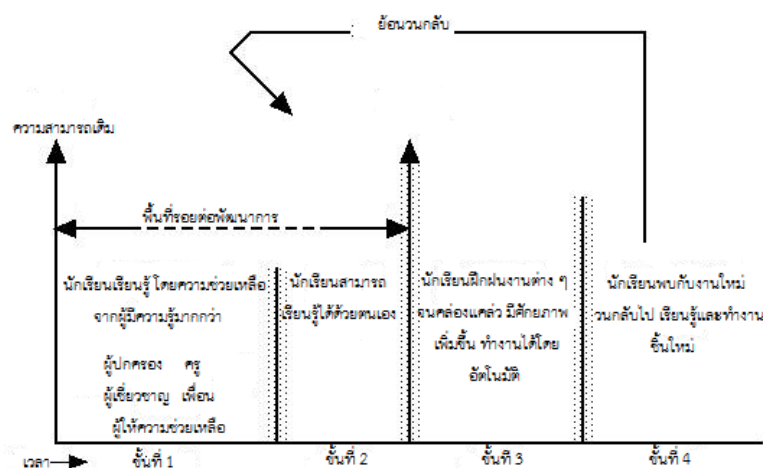
5. ควบคุมปัญหาหรือความคับข้องใจ คือ ผู้สอนอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ผู้สอนช่วยลดความวิตกกังวลของนักเรียนในการทำงานและระมัดระวังนักเรียนที่พึ่งพาผู้สอนมากเกินไป

6. การสาธิต คือ ผู้สอนแสดงตัวอย่างเป็นแนวทางการทำงานหรือแนวทางแก้ปัญหาของนักเรียนต่อปัญหาที่เผชิญ

Tharp and Gallimore (1988) ได้นำวิธีสแกฟโฟลด์ตามแนวคิด Vygotsky มาจำแนกบทบาทของผู้สอนหรือผู้ช่วยเหลือไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การเป็นตัวแบบ ผู้สอนแสดงพฤติกรรมเป็นตัวอย่างให้นักเรียน
2. การจัดการเหตุการณ์ที่ไม่คาดหมาย โดยเป็นการจัดการและควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน ในลักษณะการให้รางวัลและลงโทษในสถานการณ์ต่าง ๆ
3. การป้อนกลับ คือ การที่ผู้สอนให้ข้อมูลตอบสนองความคิดและการกระทำของนักเรียน
4. การออกคำสั่ง คือ ผู้สอนออกคำสั่งให้นักเรียนตอบสนองอย่างเฉพาะเจาะจง
5. การตั้งคำถาม คือ ผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้นให้นักเรียนตอบกลับ

นอกจากนี้ Tharp and Gallimore (1988) ยังเสนอการนำวิธีสแกฟโฟลด์มาใช้เป็นกระบวนการเรียนการสอนภาษา เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 3 ภาพ Four-stage scaffolding process

(Tharp and Gallimore 1988, p.35)

จากภาพที่ 3 สามารถอธิบายได้ว่าวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนา ZPD ของ Tharp and Gillimore เริ่มต้นที่นักเรียนมีความสามารถเดิมอยู่ เมื่อเข้าสู่กระบวนการขั้นที่ 1 นักเรียนจะเรียนรู้โดยความช่วยเหลือของผู้ที่มีความรู้มากกว่า (The more knowledgeable other, MKO) ขั้นที่ 2 นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ต่อมาขั้นที่ 3 นักเรียนฝึกฝนงานต่าง ๆ จนคล่องแคล่ว มีศักยภาพเพิ่มขึ้นทำงานได้อัตโนมัติ จากนั้นขั้นที่ 4 นักเรียนได้พบเจอกับงานใหม่ นักเรียนสูญเสียความคล่องแคล่ว ย้อนกลับสู่กระบวนการ 2 ขั้นแรกเพื่อเรียนรู้และทำงานชิ้นใหม่ต่อไป

Rogoff (1990) ได้นำกระบวนการวิธีสแกฟโฟลด์จาก Wood และคณะ มาปรับและพัฒนาเป็นกระบวนการชั้นวางแผน ช่วยเหลือและลดความช่วยเหลือลง ดังนี้

ชั้นวางแผน

1. ผู้สอนคัดสรรงานและแจกแจงงานให้เหมาะสมกับนักเรียน
2. ผู้สอนแจกแจงงานเป็นขั้นย่อยๆ จัดลำดับความยากง่ายของงาน
3. ผู้สอนสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง
4. ผู้สอนช่วยชี้แนะประเด็นสำคัญให้นักเรียน
5. ผู้สอนควบคุมปัญหาหรือความคับข้องใจในระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียน
6. ผู้สอนเป็นตัวอย่างสาธิตเป็นแนวทางแก้ปัญหาให้นักเรียน

ชั้นช่วยเหลือ

1. ผู้สอนเสนอคำแนะนำในการเรียนรู้ให้นักเรียน
2. ผู้สอนแนะนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ แก่นักเรียน
3. ผู้สอนสนับสนุนให้นักเรียนเกิดความสนใจและพยายามทำงานให้สำเร็จ
4. ผู้สอนช่วยเตือนนักเรียนในการทำงาน
5. ผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ ถาม-ตอบกับนักเรียน
6. ผู้สอนตอบสนองผลการทำงานแก่นักเรียน
7. ผู้สอนชื่นชมศักยภาพ ให้กำลังใจแก่นักเรียน

ชั้นลดความช่วยเหลือ

1. ผู้สอนคอยสังเกตความต้องการของนักเรียนเพื่อช่วยเหลือ
2. ผู้สอนลดการอธิบายลงให้นักเรียนได้เรียนรู้และทำงานด้วยตนเอง
3. ผู้สอนให้อำนาจการตัดสินใจแก่นักเรียน
4. ผู้สอนให้เวลาคิดมากขึ้น พูดคุยน้อยลง
5. ผู้สอนคอยฟังและตอบคำถามของนักเรียนมากกว่าสอนและบอกให้ทำตามคำสั่ง

Rosenshine and Guenther (1992) เสนอวิธีสแกฟโฟลด์ในการจัดการเรียนการสอนไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. อธิบาย คือ ผู้สอนช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนรู้โดยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่เรียน และรู้จักการนำบทเรียนไปประยุกต์ใช้ได้

2. สนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วม คือ ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการการเรียนรู้ ให้ออกาสนักเรียนได้เล่า ถาม และตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น

3. ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน คือ ผู้สอนต้องตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนว่าถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่

4. เป็นตัวแบบพฤติกรรม คือ ผู้สอนสามารถเป็นตัวอย่างของพฤติกรรมที่ต้องการแก่นักเรียนได้ด้วยวิธีต่อไปนี้

4.1) การคิดตั้ง ๆ เป็นการแสดงออกทางความคิดโดยผู้สอนพูดถึงวิธีแก้ปัญหาที่ตนคิดออกมาตั้ง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ทำตาม

4.2) การพูดตั้งๆ ผู้สอนใช้ตัวแบบการตั้งคำถาม ตอบคำถามและผู้สอนให้คำแนะนำ

4.3) การเป็นตัวแบบในการปฏิบัติ ผู้สอนเป็นตัวแบบการทำงาน โดยไม่ได้คิดหรือพูดออกมาตั้ง ๆ แต่แสดงเป็นพฤติกรรมท่าทางระหว่างการทำงานให้นักเรียนเห็น เช่น หัวเราะ ยิ้ม แสดงความสุข ระหว่างการทำงาน

5. การให้นักเรียนระบุประเด็นหรือหลักฐานสนับสนุนต่าง ๆ โดยผู้สอนให้นักเรียนชี้ประเด็นหรือยกหลักฐานมาสนับสนุนประเด็นซึ่งผู้สอนและนักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นในประเด็นนั้น

Edgen and Kauchak (1997) เสนอวิธีสแกฟโฟลด์ในการจัดการเรียนการสอนไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การเป็นตัวแบบแสดงวิธีแก้ปัญหาให้นักเรียนดู

2. การคิดตั้งๆ ผู้สอนเป็นตัวแบบแสดงกระบวนการคิดแก่นักเรียนในการแก้ปัญหา

3. การใช้คำถาม ผู้สอนใช้คำถามช่วยกระตุ้นนักเรียนสร้างประเด็น สร้างความสนใจ และเสนอแนะทางเลือก

4. การปรับสาระการเรียนการสอน คือ การจัดลำดับงาน จัดลำดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับนักเรียน

5. การเตือนหรือแนะนำ ผู้สอนจะช่วยเหลือนักเรียนจัดระบบความคิดของนักเรียนก่อนจะมอบหมายงาน ผู้สอนจะช่วยเหลือวางแผนงานและให้นักเรียนค่อยๆ เรียนรู้การวางแผนงาน เมื่อนักเรียนเรียนรู้การวางแผนงานแล้วผู้สอนจะหยุดการช่วยเหลือ

Collins et al. (1988) อธิบายถึงวิธีสแกฟโฟลด์ในการจัดการเรียนการสอนไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. อธิบายถึงความคาดหวัง คือผู้สอนอธิบายให้นักเรียนทราบถึงเป้าหมายการเรียนรู้อย่างชัดเจน

2. ใช้ช่องทางช่วยเหลือ คือ ผู้สอนแนะนำนักเรียนโดยใช้สื่อสารสนเทศต่างๆในการทำงาน

3. กระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น คือ ผู้สอนกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพื่อให้นักเรียนแสดงความคิด ความเข้าใจ

4. สนับสนุนการทำงาน คือ ผู้สอนช่วยจัดระบบงานสนับสนุนให้นักเรียนสะดวกในการทำงาน

5. ชี้นำโดยผู้เชี่ยวชาญ คือ การให้ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

6. เสริมการเรียนรู้ด้านมนทัศน์ คือ ผู้สอนช่วยเหลือนักเรียนให้เข้าใจปัญหา

7. เสริมการเรียนรู้ด้านเมตาคognition คือ การสนับสนุนให้นักเรียนจัดทำเครื่องมือทางปัญญา เช่น สนับสนุนให้นักเรียนบันทึกความคิดของตนระหว่างที่แก้ปัญหา

8. เสริมการเรียนรู้ด้านกระบวนการ คือ การสนับสนุนให้นักเรียนใช้เครื่องมือหรือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในกระบวนการการเรียนรู้ รวมถึงสนับสนุนการเรียนรู้แบบร่วมมือและการแบ่งปันแหล่งข้อมูลระหว่างกัน

จากกระบวนการใช้วิธีสแกฟโฟลด์ที่มีผู้เสนอไว้หลากหลายเบื้องต้น ผู้ศึกษาได้สรุปวิธีสแกฟโฟลด์เป็นกระบวนการต่าง ๆ ไว้ในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์วิธีการสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์โดยนักจิตวิทยาและนักการศึกษา

ผู้แต่ง	วิธีการ
Wood et al. (1976)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนคัดสรรและแจกแจงงานให้เหมาะสมกับนักเรียน พร้อมชี้ให้นักเรียนเห็นเป้าหมายของงาน 2. ผู้สอนแจกแจงงานเป็นขั้นย่อยๆ และแนะนำ ให้ข้อมูลตอบกลับนักเรียนทีละขั้น 3. ผู้สอนสร้างแรงจูงใจอย่างต่อเนื่อง 4. ผู้สอนช่วยชี้จุดสำคัญให้นักเรียนปรับปรุงแก้ไข 5. ผู้สอนควบคุมปัญหาหรือความคับข้องใจของนักเรียน 6. ผู้สอนแสดงตัวอย่างเป็นแนวทางการทำงาน
Tharp and Gallimore (1988)	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนและผู้สอนทำกิจกรรมร่วมกันโดยมีผู้สอนให้ความช่วยเหลือนักเรียน 2. ผู้สอนลดระดับความช่วยเหลือลงเมื่อนักเรียนเรียนรู้ดีขึ้นหรือเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 3. ผู้สอนต่อยอดความรู้โดยเน้นย้ำความรู้เดิมของนักเรียน

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์วิธีการสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์โดยนักจิตวิทยาและนักการศึกษา (ต่อ)

ผู้แต่ง	วิธีการ
Rogoff (1990)	<p>ขั้นวางแผน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คัดสรรงานและแจกแจงงานให้เหมาะสม 2. แจกแจงงานเป็นชั้นย่อยๆ 3. สร้างแรงจูงใจอย่างต่อเนื่อง 4. ช่วยชี้แนะจุดสำคัญ 5. ควบคุมปัญหาหรือความคับข้องใจ 6. สาธิตตัวอย่างเป็นแนวทางแก้ปัญหา <p>ขั้นช่วยเหลือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เสนอคำแนะนำ 2. แนะนำเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ 3. สนับสนุนให้นักเรียนเกิดความสนใจและพยายามทำงานให้สำเร็จ 4. ช่วยเตือนนักเรียนในการทำงาน 5. ถาม-ตอบกับนักเรียน 6. อธิบายถึงผลการทำงาน 7. ชื่นชมศักยภาพของนักเรียน <p>ขั้นลดความช่วยเหลือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความต้องการของนักเรียนเพื่อช่วยเหลือ 2. ลดการอธิบายลง 3. ให้อำนาจการตัดสินใจแก่นักเรียน 4. ปล่อยให้คิดมากขึ้น พูดคุยน้อยลง 5. ฟังและตอบคำถามของนักเรียนมากกว่าสอนและบอกให้ทำ 5. ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอประเด็นและยกหลักฐานสนับสนุน

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์วิธีการสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์โดยนักจิตวิทยาและนักการศึกษา (ต่อ)

ผู้แต่ง	วิธีการ
Eggen and Kauchak (1997)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนเป็นตัวแทนแสดงวิธีแก้ปัญหา 2. ผู้สอนเป็นตัวแทนแสดงกระบวนการคิดแก่นักเรียนโดยการคิดต่างๆ 3. ผู้สอนตั้งคำถามกระตุ้นนักเรียน 4. ผู้สอนปรับสาระการเรียนรู้การสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน 5. ผู้สอนคอยเตือนหรือแนะนำในการวางแผนงาน
Collins et al. (1988)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้สอนอธิบายถึงความคาดหวัง เป้าหมายการเรียนรู้ 2. ผู้สอนแนะนำช่วยเหลือ 3. ผู้สอนกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น 4. ผู้สอนสนับสนุนการทำงาน 5. การมีผู้เชี่ยวชาญคอยแนะนำเพิ่มเติม 6. การเสริมการเรียนรู้ด้านโน้ตค้น 7. การเสริมการเรียนรู้ด้านเมตาคognition 8. การเสริมการเรียนรู้ด้านกระบวนการ

เมื่อพิจารณาจากวิธีการสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่มีผู้เสนอข้างต้น ผู้วิจัยเห็นจุดร่วมของวิธีการต่างๆ ได้แก่ การเน้นให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างนักเรียนและผู้สอนหรือนักเรียนด้วยตนเอง การเน้นให้ผู้สอนช่วยเหลือนักเรียนจนกระทั่งนักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองแล้วลดระดับความช่วยเหลือลง จะเห็นได้ว่า ผู้สอนมีส่วนสำคัญในการเอื้อให้นักเรียนทำงานสำเร็จ ให้นักเรียนตระหนักถึงความสามารถของตน คลายความวิตกกังวลและพัฒนาตนเอง ผู้วิจัยสามารถสรุปขั้นตอนการสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนแนะนำกิจกรรมว่ามีลักษณะอย่างไรด้วยการอธิบาย เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ

ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาความสามารถ และมอบงานที่เหมาะสม เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนค้นหาความสามารถของนักเรียนแต่ละคน จากนั้นจึงมอบหมายงานให้โดยชี้ให้เห็นเป้าหมายและความคาดหวังที่ผู้สอนมีต่อนักเรียนแต่ละคน

ขั้นตอนที่ 3 เรียนรู้ร่วมกัน พาคิด พาทำ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนร่วมทำกิจกรรมไปพร้อมกับนักเรียน เป็นตัวแทนในการทำงาน คอยแนะนำ ตั้งคำถามกระตุ้นความคิดของนักเรียน คอยตรวจสอบความคิด ความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 ลดระดับความช่วยเหลือเมื่อทำได้ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนสังเกตการณ์ทำงานของนักเรียน เมื่อพบว่าสามารถทำได้ดีขึ้นหรือทำได้ด้วยตนเองจะค่อยๆลดความช่วยเหลือลง

ขั้นตอนที่ 5 คอยประคอง แก้ไข ให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนช่วยให้นักเรียนรู้ว่าตนทำสิ่งใดได้แล้วและสิ่งใดที่ควรพัฒนาแก้ไข

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสแกฟโฟลด์

Rojas-Drummond and Mercer (2003) ได้ศึกษาการสอนของครูที่ใช้วิธีสแกฟโฟลด์เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ และเพื่อศึกษาวิธีทำงานร่วมกันของนักเรียน ภายใต้แนวคิดสังคมนิยมของ Vygotsky โดยตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาของชาวแม็กซิกันและชาวอังกฤษ พบว่า วิธีสแกฟโฟลด์มีผลเกี่ยวข้องต่อการทำงานร่วมกันของนักเรียนให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Salmon (2010) ได้ศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับผลของดนตรีและวิธีสแกฟโฟลด์ที่มีต่อการพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับอนุบาล สรุปว่าการใช้ดนตรีเป็นสื่อผสมผสานกับการสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์สามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ แสดงให้เห็นว่าวิธีสแกฟโฟลด์หรือวิธีเสริมต่อการเรียนรู้สามารถพัฒนาการคิด การเขียนของนักเรียนได้

Woo, Chu, Ho, and Li (2011) ได้ศึกษาวิธีสแกฟโฟลด์ต่อการเรียนรู้ผ่านทางการใช้โปรแกรมช่วยให้ข้อมูลสำหรับครูและนักเรียนในการสร้างงานเขียน โดยทำการศึกษาเป็นกรณีศึกษากับครูและนักเรียนกลุ่มเล็กๆ จำนวน 5 ห้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของจีน ในฮ่องกง ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง พบว่า ได้รับผลตอบรับเป็นอย่างดี นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการใช้โปรแกรม ทั้งนี้การใช้วิธีสแกฟโฟลด์ผ่านโปรแกรมให้ข้อมูลสามารถช่วยจัดการการทำงานร่วมกันเป็นทีม และสามารถพัฒนาการเขียนของนักเรียน รวมถึงสามารถช่วยครูในการให้ข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญแก่นักเรียนทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการเขียนได้

กมล โปธิเย็น (2547) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างเสริมความสามารถการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้แนวคิดทฤษฎีไตรอาร์ชิกและวิธีการแบบสแกฟโฟลด์ ตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 90 คน พบว่าคะแนนความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทยของกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุภาพร พันธุ์ชื้อ (2551) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้หรือวิธีสแกฟโฟลด์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและลดความวิตกกังวลในการเขียนของนักเรียนระดับก้าวหน้าในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความสามารถการเขียนภาษาอังกฤษก่อนระหว่างและหลังเรียนโดยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และความวิตกกังวลในการเขียนของนักเรียนลดลงหลังเรียนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ซึ่งเป็นอีกชื่อเรียกหนึ่งของวิธีสแกฟโฟลด์

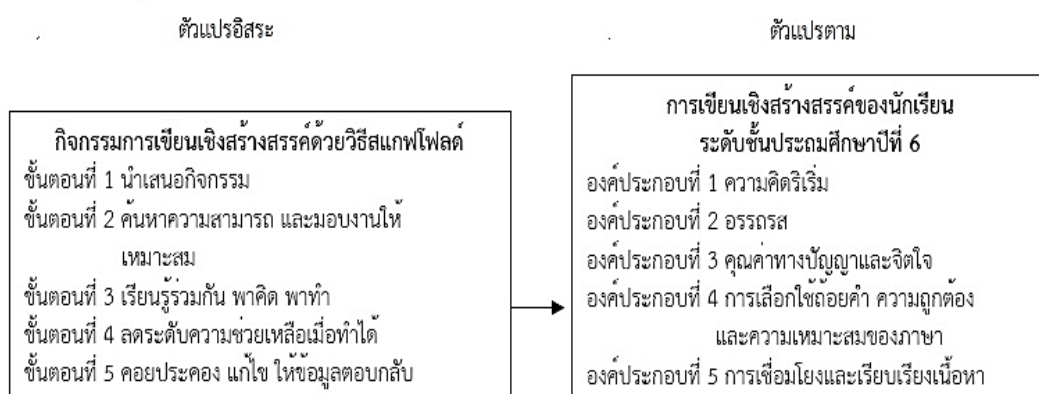
ประภารัช ทิพย์สงเคราะห์ (2555) ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้เว็บควเอสท์ 2.0 และการเสริมศักยภาพทางการเรียนที่เน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในวิชาภาษาไทย พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เว็บควเอสท์ 2.0 ที่มีการเสริมศักยภาพด้านกระบวนการมีความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยระหว่างเรียน หลังเรียนแตกต่างกับก่อนเรียน และแตกต่างกับกับนักเรียนที่ไม่มีการเสริมศักยภาพด้านกระบวนการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่าวิธีสแกฟโฟลด์สามารถนำมาใช้ผสมผสานกับสื่อหรือรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งยังสามารถพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ และสามารถช่วยลดความวิตกกังวลในการเขียนของนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าวิธีสแกฟโฟลด์จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมในการนำมาใช้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในงานวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้ศึกษาว่ากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์จะส่งผลให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีพัฒนาการในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นได้หรือไม่ โดยผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระ (Independent variable) คือ กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอกิจกรรม ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาความสามารถ และมอบงานให้เหมาะสม ขั้นตอนที่ 3 เรียนรู้ร่วมกัน พาคิด พาทำ ขั้นตอนที่ 4 ลดระดับความช่วยเหลือเมื่อทำได้ ขั้นตอนที่ 5 คอยประคอง แก้ไข ให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งผู้วิจัยสรุปและสังเคราะห์ขั้นตอนจากผู้เสนอกระบวนการต่าง ๆ ของวิธีสแกฟโฟลด์ (Collins et al., 1988; Eggen & Kauchak, 1997; Roehler & Cantlon, 1997; Rogoff, 1990; Tharp & Gallimore, 1988; Wood et al., 1976; กมล โพธิเย็น, 2547; สุภาพร พันธุ์ชื้อ, 2551; ททัยรัตน์ ยศแผ่นดิน, 2556) ส่วนตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความคิดริเริ่ม

2) อรรถรส 3) คุณค่าทางปัญญาและจิตใจ 4) การเลือกใช้ถ้อยคำ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา องค์ประกอบที่ 5 การเชื่อมโยงและเรียบเรียง ซึ่งผู้วิจัยสรุปและสังเคราะห์องค์ประกอบจากผู้เสนอองค์ประกอบต่าง ๆ ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Cooper & Odell, 1977; Weir, 1993; กรมวิชาการ, 2535; ประภาพร ศรีมสูงเนิน, 2552; รุ่งทิพย์ อนุเมธางกูร, 2544; อัจฉรา วงศ์โสธร, 2538) ดังภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 4 ภาพกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental designs) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์สำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อศึกษาผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การกำหนดประชากรและตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การออกแบบการวิจัย

ตอนที่ 3 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 4 การดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูล

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การกำหนดประชากรและตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัด กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 36,087 คน (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2559)

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนขนาดเล็กแห่งหนึ่ง ในพื้นที่เขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 49 คน เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 27 คน ที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 22 คน ที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ และเรียนตามปกติ

ทั้งนี้การที่ตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีจำนวนไม่เท่ากัน เนื่องจากในวันและเวลาที่มีการทดสอบมีนักเรียนขาดเรียน ไม่ได้มาทำการมาทดสอบก่อนทดลอง หลังทดลอง และระยะติดตามผลอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจึงนับจำนวนนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่มีคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ครบถ้วนในการทดสอบทั้ง 3 ระยะ

ผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ตามเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 1) เป็นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6
- 2) เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
- 3) เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย
- 4) เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยสามารถเดินทางไปทดลองและเก็บข้อมูลได้สะดวก

จากนั้นผู้วิจัยทำการประเมินคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนการทดลอง (Pretest) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ห้องซึ่งเป็นตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 2 ห้อง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน ดังปรากฏในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในระยะก่อนการทดลองของตัวอย่าง 2 กลุ่ม

ห้องเรียน	N	(\bar{x})	S.D.	t	p
ที่ 1	27	34.54	16.975	.843	.201
ที่ 2	22	30.95	11.588		

* $p < .01$

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนการทดลองของนักเรียนทั้ง 2 ห้องไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยจำนวนของตัวอย่างแต่ละกลุ่ม แสดงไว้ในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 การจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่าง	รูปแบบกิจกรรม	จำนวน		
		ชาย	หญิง	รวม
กลุ่มทดลอง	ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์	12	15	27
	ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์	(24 %)	(31 %)	(55%)
กลุ่มควบคุม	ได้รับการเรียนการสอนตามปกติ	10	12	22
		(20 %)	(24 %)	(45 %)

จากตารางที่ 4 จำนวนตัวอย่างมีทั้งหมด 49 คน คิดเป็น 100% แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 27 คน คิดเป็น 55% เป็นชาย 12 คน คิดเป็น 24% เป็นหญิง 15 คน คิดเป็น 31 % กลุ่มควบคุม 22 คน คิดเป็น 45% เป็นชาย 10 คน คิดเป็น 20% เป็นหญิง 12 คน คิดเป็น 24 %

ตอนที่ 2 การออกแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ ในการทดลองแต่ละกลุ่มมีการประเมินผลคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ ระยะเวลาก่อนการทดลอง (Pretest) ระยะเวลาหลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 รูปแบบการวิจัยการใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์

ตัวอย่าง	ก่อนกิจกรรม (pretest)	ดำเนินกิจกรรม (treatment)	หลังกิจกรรม (posttest)	ระยะติดตามผล (follow up test)
กลุ่มทดลอง	O ₁	X	O ₂	O ₃
กลุ่มควบคุม	O ₁	-	O ₂	O ₃

โดย X คือ การใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์
 O₁ คือ การทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนการใช้กิจกรรม
 O₂ คือ การทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการใช้กิจกรรม
 O₃ คือ การทดสอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการใช้กิจกรรม 2 สัปดาห์

จากตาราง 5 แสดงรูปแบบการวิจัยซึ่งตัวอย่างวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ตามแผนการจัด

กิจกรรมจำนวน 12 แผน โดยใช้ระยะเวลาเรียน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง มีการทดสอบเพื่อประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนการทดลอง (Pretest) และทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) จากนั้นทดสอบอีกครั้งในระยะติดตามผล (Follow up test) 2 สัปดาห์ ภายหลังจากกิจกรรมเสร็จสิ้น กลุ่มควบคุมเรียนตามปกติ โดยจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการและไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ ทั้งนี้ในการทำกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองใช้เวลาในชั่วโมง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมได้ใช้เวลาในชั่วโมงนี้ ฝึกการเขียนเช่นกัน แต่เป็นการเขียนในแบบฝึกหัดที่ครูนำมาเสริมจากหลักสูตร ไม่ได้เป็นการเขียนที่เน้นพัฒนาความคิดสร้างสรรค์หรือการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งนับว่าในชั่วโมง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ล้วนได้ใช้เวลาเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง และนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ยังได้สร้างผลงานการเขียนของตนเองออกมาเช่นกัน กล่าวคือ กลุ่มทดลองสร้างผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ออกมา ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมได้สร้างผลงานออกมาเป็นงานเขียนเชิงวิชาการในรูปแบบฝึกหัด

ตอนที่ 3 การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1) ขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์

นอกจากแนวคิดของ Vygotsky เกี่ยวกับวิธีสแกฟโฟลด์ ต่อมาผู้สนใจศึกษาและเสนอกระบวนการวิธี สแกฟโฟลด์ไว้หลากหลายซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วนำกระบวนการสแกฟโฟลด์ที่มีผู้เสนอไว้หลายแนวทางนั้นมาสังเคราะห์และสรุป (Collins et al., 1988; Eggen & Kauchak, 1997; Roehler & Cantlon, 1997; Rogoff, 1990; Tharp & Gallimore, 1988; Wood et al., 1976; กมล โพธิเย็น, 2547; สุภาพร พันธุ์เชื้อ, 2551; หทัยรัตน์ ยศแผ่น, 2556) แล้วออกแบบเป็นขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ที่นำมาใช้ในกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ผู้วิจัยพัฒนาขั้นตอนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ดังนี้

1) ศึกษาและสังเคราะห์จากแนวคิดทฤษฎีการเขียนเชิงสร้างสรรค์และวิธีสแก๊ปโพลด์ของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาคนอื่นๆ ได้ 5 ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดกิจกรรมแนะนำกิจกรรม รวมถึงอธิบายว่ากิจกรรม มีลักษณะอย่างไร เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ (Roehler & Cantlon, 1997; Wood et al., 1976; กมล โปธิเย็น, 2547)

ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาความสามารถ และมอบงานให้เหมาะสม เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดกิจกรรมค้นหาความสามารถของนักเรียนแต่ละคน โดยผู้จัดกิจกรรมจะตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเพื่อตรวจสอบความสามารถเดิมของนักเรียน อีกทั้งมีข้อคำถามค้นหาความสามารถในการคิดการเขียนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมให้นักเรียนประเมินตนเอง นำมาพิจารณาร่วมกับคะแนนการทดสอบก่อนทดลองของนักเรียนแต่ละคนเพื่อจัดกลุ่มความสามารถของนักเรียนเปลี่ยนกลุ่มสลับกันกันไปในทุกกิจกรรม จากนั้นจึงมอบหมายงานให้ที่เหมาะสมให้นักเรียนทำงานกลุ่มและงานเดี่ยวต่อไป (Rogoff, 1990; Wood et al., 1976; สุภาพร พันธุ์ชื้อ, 2551)

ขั้นตอนที่ 3 เรียนรู้ร่วมกัน พาคิด พาทำ เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดกิจกรรมร่วมทำกิจกรรมไปพร้อมกับนักเรียน เป็นตัวแบบในการทำงาน คอยแนะนำ ตั้งคำถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อกระตุ้นความคิดกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงผู้จัดกิจกรรมจะคอยสนับสนุน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อนร่วมเรียน (Eggen & Kauchak, 1997; Roehler & Cantlon, 1997; Rogoff, 1990; Tharp & Gallimore, 1988; Wood et al., 1976; กมล โปธิเย็น, 2547; สุภาพร พันธุ์ชื้อ, 2551; ททัยรัตน์ ยศแผ่น, 2556)

ขั้นตอนที่ 4 ลดระดับความช่วยเหลือเมื่อทำได้ เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดกิจกรรมสังเกตการณ์การทำงาน of นักเรียน เมื่อพบว่าสามารถทำได้ดีขึ้นหรือทำได้ด้วยตนเอง ผู้จัดกิจกรรมจะค่อยๆ ลดบทบาทความช่วยเหลือลงเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเอง โดยนำศักยภาพที่มีอยู่เดิมและความรู้ที่ได้จากการสังเกตตัวแบบ คำแนะนำ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้จัดกิจกรรมและเพื่อนร่วมชั้นในขั้นตอนก่อนหน้าไปสร้างสรรค์ผลงาน ทำงานของตนเอง (Rogoff, 1990; Tharp & Gallimore, 1988; สุภาพร พันธุ์ชื้อ, 2551)

ขั้นตอนที่ 5 คอยประคอง แก่ใจ ให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนรู้ว่าตนเองทำอะไรได้แล้วและสิ่งที่ควรพัฒนา แก่ใจ ขั้นตอนนี้ผู้จัดกิจกรรมจะคอยใส่ใจสังเกตการทำงานของนักเรียนเพื่อเสนอข้อควรพัฒนาให้ดีขึ้นในการสร้างงานเขียนของตนเองต่อไป ผู้จัดกิจกรรมชี้ให้เห็นข้อดีของงานเพื่อให้ นักเรียนเห็นศักยภาพของตนเองที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ

และเพื่อเป็นกำลังใจให้นักเรียนในการพัฒนาศักยภาพการคิด และการเขียนมากขึ้น (Roehler & Cantlon, 1997; Rogoff, 1990; Tharp & Gallimore, 1988; Wood et al., 1976; กมล โปธิเย็น, 2547; หทัยรัตน์ ยศแผ่น, 2556)

- 2) กำหนดบทบาทของผู้จัดกิจกรรมและนักเรียนในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน
- 3) นำขั้นตอนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์พร้อมบทบาทของผู้จัดกิจกรรมและนักเรียนไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 4) นำขั้นตอนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์พร้อมบทบาทของผู้จัดกิจกรรมและนักเรียนเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาการศึกษา 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียน 1 ท่าน ตรวจสอบ (ตั้งรายนามผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก ก) เมื่อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (item object consequence: IOC) เท่ากับ 0.67-1.00 ((ตั้งภาคผนวก ข)
- 4) ปรับปรุงขั้นตอนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์พร้อมบทบาทของผู้จัดกิจกรรมและนักเรียนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.2 แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์

การศึกษางานวิจัยการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นพบว่า ระยะเวลาดำเนินกิจกรรมมีความแตกต่างกัน โดยทั่วไปแบ่งได้ 2 แบบ แบบแรกดำเนินกิจกรรมครั้งละ 2 ชั่วโมง หรือครั้งละ 2 คาบเรียน แบบที่สองดำเนินกิจกรรมครั้งละ 1 ชั่วโมง แบบแรกมักพบในงานวิจัยที่ตัวอย่างเป็นนักเรียนในช่วงชั้นสูงกว่าระดับประถมศึกษา เช่น นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (เรืองเดช หนองแสง, 2555) นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ประภารัช ทิพย์สงเคราะห์, 2555) แบบที่สองพบในงานวิจัยที่มีตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา เช่น ปนางฐิติยา จองหมุ่ม (2546) พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยฝึกกิจกรรมการใช้ผังมโนภาพจำนวน 10 แผนการจัดกิจกรรม ใช้ระยะเวลาแผนละ 1 ชั่วโมง นอกจากนี้แผนการจัดกิจกรรมด้วยการใช้หนังสือพิมพ์รายวัน (สายตา ปาลี, 2546) และภาพการ์ตูน (นิตยา กันทะเสน, 2548) จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง พบว่าสามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้เช่นกัน จากการที่มีการศึกษาพบว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาสามารถพัฒนาขึ้นได้ภายในระยะเวลาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเวลา 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธี สแกฟโฟลด์พร้อมบทบาทของผู้จัดกิจกรรมและนักเรียนตามข้อ 3.1 มาพัฒนาแผนการจัดกิจกรรม รายครั้ง จำนวน 12 แผน และตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนดังนี้

1) แผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์พร้อมบทบาทของผู้จัด กิจกรรมและนักเรียนเสนอเพื่อขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2) นำแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์พร้อมบทบาทของผู้จัด กิจกรรมและนักเรียนเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาการศึกษา 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการ เขียน 1 ท่านตรวจสอบ (ตั้งรายนามผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก ก) เมื่อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อ คำถามและวัตถุประสงค์ (Item object consequence: IOC) เท่ากับ 0.67-1.00 (ตั้งภาคผนวก ข) ทั้งนี้ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาความสามารถ และมอบหมายงานให้เหมาะสม ในแผนการจัดกิจกรรมพบว่า ขั้นตอนนี้ ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำ แต่ผู้วิจัยเห็นว่าขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในวิธี สแกฟโฟลด์ ผู้วิจัยจึงได้นำมาปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแนะนำให้ค้นหาวิธีที่จะ ทราบถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล และค้นหาความสามารถของนักเรียน โดยใช้ การสร้างข้อคำถามให้นักเรียนประเมินตนเอง

ผู้วิจัยหาวิธีที่จะทราบพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามแนวคิด The zone of proximal development โดยผู้วิจัยจึงดำเนินการ ดังนี้

1. การจะทราบถึงพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยได้ สอบถามข้อมูลนักเรียนจากครูประจำชั้นเพื่อเก็บข้อมูลในเบื้องต้น

2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถเดิมของนักเรียนจากคะแนนการ เขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะก่อนทดลอง

3. ผู้วิจัยตรวจงานของนักเรียนแต่ละคนโดยละเอียด เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาการคิด การเขียนของนักเรียน และเพื่อให้ผู้วิจัยทราบถึงข้อดี และข้อควร พัฒนาของนักเรียนแต่ละคนในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง

4. ผู้วิจัยทำบันทึกพัฒนาการการของนักเรียนเป็นรายบุคคลในทุกกิจกรรม โดย บันทึกพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้นักเรียนแต่ละคนมีข้อดี และข้อ ควรพัฒนาอย่างไรบ้าง เพื่อการปรับปรุง และติดตามพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด

จะได้มอบงานตามความสามารถและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม (ดังตัวอย่างบันทึกพัฒนาการในภาคผนวก ค.)

ส่วนการสร้างข้อคำถามค้นหาความสามารถตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญนั้น ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามค้นหาความสามารถมีลักษณะเป็นข้อคำถามง่าย ๆ เกี่ยวกับการคิด การเขียนในกิจกรรมแต่ละครั้ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูกในช่องที่เขียนว่า “ทำได้” หากข้อคำถามนั้นตรงกับความสามารถที่นักเรียนทำได้ ส่วนข้อใดที่นักเรียนคิดว่าตนเองยังทำไม่ได้ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาทในช่องที่เขียนว่า “ยังทำไม่ได้” หลังข้อคำถามนั้นเพื่อเป็นการให้นักเรียนประเมินตนเอง และเพื่อให้ผู้วิจัยทราบถึงความรู้ ความสามารถเดิมของนักเรียน ยกตัวอย่างเช่น คำถามว่า “นักเรียนคิดว่าตนเองสามารถเขียนเรื่องราว หรือ เขียนแสดงความรู้สึก จากเสียงเพลงที่ได้ฟังหรือไม่”

3) ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์พร้อมบทบาทของผู้จัดกิจกรรมและนักเรียนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4) นำแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดวิมุตยาราม กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างในการวิจัย แล้วนำแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่ได้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

3.3 แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1) ศึกษาและสังเคราะห์จากแนวคิดองค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์และองค์ประกอบการวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Cooper & Odell, 1977; กรมวิชาการ, 2535; ประภาพร คริมสูงเนิน, 2552; รุ่งทิพย์ อนุเมธางกูร, 2544; อัจฉรา วงศ์โสธร, 2538) ได้ 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความคิดริเริ่ม

องค์ประกอบที่ 2 อรรถรส

องค์ประกอบที่ 3 คุณค่าทางปัญญาและจิตใจ

องค์ประกอบที่ 4 การเลือกใช้ถ้อยคำ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา

องค์ประกอบที่ 5 การเชื่อมโยงและเรียบเรียงเนื้อหา

2) พิจารณาให้นำหน้าองค์ประกอบการวัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้ความสำคัญกับ องค์ประกอบความคิดริเริ่มมากที่สุด ผู้วิจัยจึงให้นำหน้า ความคิดริเริ่มเป็นร้อยละ 30 อรรถรสสำคัญรองลงมาให้

น้ำหนักองค์ประกอบเป็นร้อยละ 20 คุณค่าทางปัญญาและจิตใจเป็นร้อยละ 20 การเลือกใช้ถ้อยคำ ความถูกต้อง และเหมาะสมของภาษาให้น้ำหนักแต่ละองค์ประกอบเป็นร้อยละ 15 ส่วนการเชื่อมโยง และเรียบเรียงเนื้อหาให้น้ำหนักองค์ประกอบเป็นร้อยละ 15 รวมทั้งสิ้น 100 เปอร์เซนต์

3) ประเมินงานเขียนเพื่อให้คะแนนงานเขียนของนักเรียนแต่ละคนนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการใช้ ความรู้สึกของผู้ตรวจเป็นเกณฑ์ (Impression method) เพราะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียน ที่ให้ผู้เขียนเน้นถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกสู่ผู้อ่าน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการประเมินด้วยความรู้สึกเป็นวิธี ประเมินการเขียนที่สอดคล้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สุด อีกทั้งวิธีนี้ใช้ผู้ตรวจมากกว่า 1 คน ทำให้การประเมินมีความน่าเชื่อถือ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ผู้ประเมิน ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 3 ท่าน

4) พัฒนาเกณฑ์การประเมิน ตามคำจำกัดความเชิงปฏิบัติการของแต่ละองค์ประกอบ สำหรับผู้ประเมิน

5) นำแบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เสนอเพื่อขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

6) นำแบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์และเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาการศึกษา 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียน 1 ท่าน และเสนอให้ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมิน 1 ท่าน ตรวจสอบ (ตั้งรายนามผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวก ก) เพื่อให้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) พบว่าค่าดัชนีความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item object consequence: IOC) เท่ากับ 0.50-1.00 (ดังภาคผนวก ข)

7) ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วนั้นมีเกณฑ์ระดับการ ให้คะแนน มีดังนี้

ดีมาก	เท่ากับ	3
ดี	เท่ากับ	2
ปานกลาง	เท่ากับ	1
ควรปรับปรุง	เท่ากับ	0

จากเกณฑ์ระดับการให้คะแนนข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ใน การศึกษาครั้งนี้เป็นแบบ รูปรีด ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการให้คะแนนตามเกณฑ์การพิจารณาต่าง ๆ เหมาะกับงานในเชิงปฏิบัติ เช่น การประเมินงานเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) โดยมีลักษณะ เป็นเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน คือ การใช้เกณฑ์การพิจารณาแยกแต่ละองค์ประกอบ โดยมีการ

ให้คำนิยามแต่ละองค์ประกอบไว้และแบ่งตามระดับคะแนน เมื่อผู้ประเมินพิจารณาให้คะแนนแต่ละองค์ประกอบแล้ว จึงนำคะแนนที่ได้ในแต่ละองค์ประกอบนั้นมาเป็นคะแนนรวมของผลงาน (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2543)

นอกจากนี้ในแบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังมีเกณฑ์การพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

องค์ประกอบ	เกณฑ์การพิจารณา	ระดับ คะแนน	ความคิดเห็น (√)
1. ความคิดริเริ่ม หมายถึง มีความคิด แปลกใหม่ ไม่ลอก เลียนแบบผู้อื่น เสนอ มุมมองของตนได้อย่าง น่าสนใจ	- งานเขียนมีความแปลกใหม่ - ไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น - เขียนออกมาตามมุมมองของตนได้อย่างน่าสนใจ (ปรากฏครบทุกข้อ)	ดีมาก (3)	
	- งานเขียนมีความแปลกใหม่ - ไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น - เขียนออกมาตามมุมมองของตนได้อย่างน่าสนใจ (ปรากฏ 2 ใน 3 ข้อ)	ดี (2)	
	- งานเขียนมีความแปลกใหม่ - ไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น - เขียนออกมาตามมุมมองของตนได้อย่างน่าสนใจ (ปรากฏ 1 ใน 3 ข้อ)	ปานกลาง (1)	
	- งานเขียนมีความแปลกใหม่ - ไม่ลอกเลียนแบบผู้อื่น - เขียนออกมาตามมุมมองของตนได้อย่างน่าสนใจ (ไม่ปรากฏเลย)	ควร ปรับปรุง (0)	
2. อรรถรส หมายถึง งานเขียนที่ถ่ายทอด ให้ผู้อ่านรับรู้ถึง อารมณ์เชิงบวก เช่น ความสุข ความ สดชื่น หรือ อารมณ์ เชิงลบ เช่น ความ เศร้า ความกลัว ซึ่งงานเขียนนั้น สามารถไปกระทบ จิตใจของผู้อ่าน และ โน้มน้าวให้ผู้อ่าน คล้อยตามได้	- งานเขียนที่ถ่ายทอดอารมณ์เชิงบวก หรือ อารมณ์เชิงลบได้ - งานเขียนนั้นสามารถไปกระทบจิตใจของผู้อ่านได้ - งานเขียนที่โน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตามได้ (ปรากฏครบทุกข้อ)	ดีมาก (3)	
	- งานเขียนที่ถ่ายทอดอารมณ์เชิงบวก หรือ อารมณ์เชิงลบได้ - งานเขียนนั้นสามารถไปกระทบจิตใจของผู้อ่านได้ - งานเขียนที่โน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตามได้ (ปรากฏ 2 ใน 3 ข้อ)	ดี (2)	
	- งานเขียนที่ถ่ายทอดอารมณ์เชิงบวก หรือ อารมณ์เชิงลบได้ - งานเขียนนั้นสามารถไปกระทบจิตใจของผู้อ่านได้ - งานเขียนที่โน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตามได้ (ปรากฏ 1 ใน 3 ข้อ)	ปานกลาง (1)	
	- งานเขียนที่ถ่ายทอดอารมณ์เชิงบวก หรือ อารมณ์เชิงลบได้ - งานเขียนนั้นสามารถไปกระทบจิตใจของผู้อ่านได้ - งานเขียนที่โน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตามได้ (ไม่ปรากฏเลย)	ควร ปรับปรุง (0)	

ตารางที่ 6 แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	เกณฑ์การพิจารณา	ระดับคะแนน	ความคิดเห็น (√)
<p>3. คุณค่าทางปัญญา และจิตใจ หมายถึง งานเขียนที่มีเนื้อหาหรือข้อคิดเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น รวมถึงเป็นงานเขียนที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านด้วย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนที่มีเนื้อหาหรือข้อคิดเป็นประโยชน์ต่อตนเอง - งานเขียนที่มีเนื้อหาหรือข้อคิดเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น - งานเขียนที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน <p>(ปรากฏครบทุกข้อ)</p>	<p>ดีมาก (3)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนที่มีเนื้อหาหรือข้อคิดเป็นประโยชน์ต่อตนเอง - งานเขียนที่มีเนื้อหาหรือข้อคิดเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น - งานเขียนที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน <p>(ปรากฏ 2 ใน 3 ข้อ)</p>	<p>ดี (2)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนที่มีเนื้อหาหรือข้อคิดเป็นประโยชน์ต่อตนเอง - งานเขียนที่มีเนื้อหาหรือข้อคิดเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น - งานเขียนที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน <p>(ปรากฏ 1 ใน 3 ข้อ)</p>	<p>ปานกลาง (1)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนที่มีเนื้อหาหรือข้อคิดเป็นประโยชน์ต่อตนเอง - งานเขียนที่มีเนื้อหาหรือข้อคิดเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น - งานเขียนที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน <p>(ไม่ปรากฏเลย)</p>	<p>ควรปรับปรุง (0)</p>	
<p>4. การเลือกใช้ถ้อยคำ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา หมายถึง การเลือกใช้ถ้อยคำ สละสลวย ได้ใจความ เขียนคำได้ถูกต้องตามหลักภาษา แบ่งวรรคตอนได้เหมาะสม และใช้ภาษา สอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่เขียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนที่เลือกใช้ถ้อยคำได้สละสลวย - เขียนได้ใจความ - เขียนได้ถูกต้องตามหลักภาษา แบ่งวรรคตอนได้เหมาะสม - ใช้ภาษาได้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่เขียน <p>(ปรากฏครบทุกข้อ)</p>	<p>ดีมาก (3)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนที่เลือกใช้ถ้อยคำได้สละสลวย - เขียนได้ใจความ - เขียนได้ถูกต้องตามหลักภาษา แบ่งวรรคตอนได้เหมาะสม - ใช้ภาษาได้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่เขียน <p>(ปรากฏ 3 ใน 4 ข้อ)</p>	<p>ดี (2)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนที่เลือกใช้ถ้อยคำได้สละสลวย - เขียนได้ใจความ - เขียนได้ถูกต้องตามหลักภาษา แบ่งวรรคตอนได้เหมาะสม - ใช้ภาษาได้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่เขียน <p>(ปรากฏ 1 หรือ 2 ใน 4 ข้อ)</p>	<p>ปานกลาง (1)</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - งานเขียนที่เลือกใช้ถ้อยคำได้สละสลวย - เขียนได้ใจความ - เขียนได้ถูกต้องตามหลักภาษา แบ่งวรรคตอนได้เหมาะสม - ใช้ภาษาได้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องที่เขียน(ไม่ปรากฏเลย) 	<p>ควรปรับปรุง (0)</p>	

ตารางที่ 6 แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	เกณฑ์การพิจารณา	ระดับคะแนน	ความคิดเห็น (✓)
5. การเชื่อมโยงและเรียบเรียงเนื้อหา หมายถึง การจัดลำดับความคิด จัดลำดับเหตุการณ์ที่ต้องการนำเสนอผ่านงานเขียน และเนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกันตลอดเรื่อง	- งานเขียนที่สามารถจัดลำดับความคิดได้ดี - งานเขียนที่สามารถจัดลำดับเหตุการณ์ที่ต้องการนำเสนอได้ดี - งานเขียนที่สามารถเขียนเนื้อเรื่องได้สัมพันธ์ เชื่อมโยงกันตลอดเรื่อง (ปรากฏครบทุกข้อ)	ดีมาก (3)	
	- งานเขียนที่สามารถจัดลำดับความคิดได้ดี - งานเขียนที่สามารถจัดลำดับเหตุการณ์ที่ต้องการนำเสนอได้ดี - งานเขียนที่สามารถเขียนเนื้อเรื่องได้สัมพันธ์ เชื่อมโยงกันตลอดเรื่อง (ปรากฏ 2 ใน 3 ข้อ)	ดี (2)	
	- งานเขียนที่สามารถจัดลำดับความคิดได้ดี - งานเขียนที่สามารถจัดลำดับเหตุการณ์ที่ต้องการนำเสนอได้ดี - งานเขียนที่สามารถเขียนเนื้อเรื่องได้สัมพันธ์ เชื่อมโยงกันตลอดเรื่อง (ปรากฏ 1 ใน 3 ข้อ)	ปานกลาง (1)	
	- งานเขียนที่สามารถจัดลำดับความคิดได้ดี - งานเขียนที่สามารถจัดลำดับเหตุการณ์ที่ต้องการนำเสนอได้ดี - งานเขียนที่สามารถเขียนเนื้อเรื่องได้สัมพันธ์ เชื่อมโยงกันตลอดเรื่อง (ไม่ปรากฏเลย)	ควรปรับปรุง (0)	

6) นำแบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดวิมุตยาราม กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างในการวิจัย แล้วแบบประเมินมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำมาให้ผู้ประเมินซึ่งเป็นครูผู้สอนประจำวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา 3 ท่าน ทำการประเมิน แล้วหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินและตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater reliability) ด้วยวิธี Spearman correlation coefficients โดยค่าเฉลี่ยในการให้คะแนนแต่ละองค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของแต่ละท่านในการทดลองใช้เครื่องมือ มีรายละเอียดดังตารางที่ 7 และ 8

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยการให้คะแนนแต่ละองค์ประกอบการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้ประเมินแต่ละท่านในการทดลองใช้เครื่องมือ

องค์ประกอบ	N	ผู้ประเมินคนที่ 1		ผู้ประเมินคนที่ 2		ผู้ประเมินคนที่ 3	
		(\bar{x})	S.D.	(\bar{x})	S.D.	(\bar{x})	S.D.
ความคิดริเริ่ม		16.36	7.895	11.82	6.645	21.82	5.011
อรรถรส		9.45	5.926	7.45	3.363	11.18	4.078
คุณค่าทางปัญญาและจิตใจ		7.09	4.230	5.09	3.191	11.09	2.860
การเลือกใช้ถ้อยคำ	22						
ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา		4.09	2.942	2.95	2.516	7.50	2.559
การเชื่อมโยงและเรียบเรียงเนื้อหา		4.55	3.751	4.09	3.322	8.64	2.752
รวม		41.55	21.179	31.41	14.994	60.23	11.621

ในการทดลองใช้เครื่องมือแบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีการตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินและตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) จากผู้ประเมิน 3 ท่าน ด้วยวิธี Spearman correlation coefficients ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินและตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater Reliability) จากผู้ประเมิน 3 ท่าน ด้วยวิธี Spearman correlation coefficients

องค์ประกอบ	ผู้ประเมิน						
	N	1-2	p	1-3	p	2-3	p
ความคิดริเริ่ม		.489	.011	.660	.000	.181	.211
อรรถรส		.406	.030	.554	.004	.212	.171
คุณค่าทางปัญญาและจิตใจ		.520	.007	.201	.185	.239	.142
การเลือกใช้อ้อยคำ							
ความถูกต้อง และความเหมาะสมของภาษา		.377	.042	.472	.013	.092	.341
การเชื่อมโยงและเรียบเรียงเนื้อหา	22	.401	.032	.337	.063	.482	.011
รวม		.704	.000	.667	.000	.485	.011

p <.01

จากตารางที่ 8 ค่าสหสัมพันธ์ (r) โดยรวมขององค์ประกอบแต่ละด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.49-0.70 หมายความว่า แบบประเมินนี้มีความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นตัวอย่างในกลุ่มทดลองได้

ตอนที่ 4 การดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูล

1 ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเรื่องการทำวิจัย

1.2 ผู้วิจัยได้รับการตอบรับให้ความร่วมมือในการทำวิจัยแล้ว ผู้วิจัยได้เข้าไปทำความเข้าใจความคุ้นเคยกับนักเรียนและครู แล้วเข้าไปสังเกตและสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียน เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง (Pretest) เพื่อประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามแบบประเมินที่ผู้พัฒนาขึ้นก่อนเริ่มกิจกรรม และตรวจสอบคะแนนการเขียนเชิง

สร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน

2. ขั้นตอนกิจกรรม

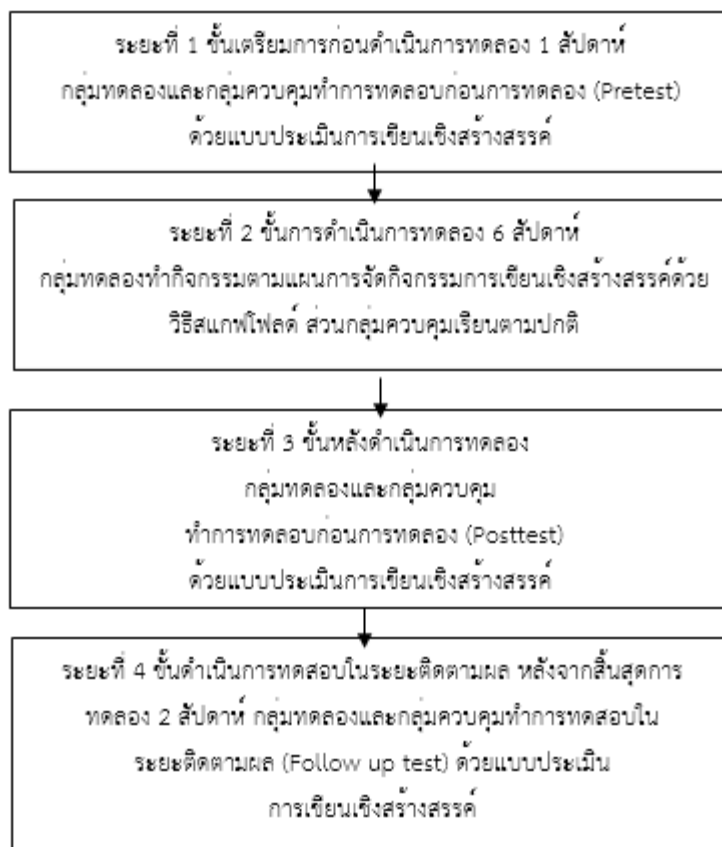
ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 12 กิจกรรม ตามแผนกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ใช้ระยะเวลาในการทำกิจกรรมสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง ทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี เวลา 14.30-15.30 น. ซึ่งเป็นชั่วโมงลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของทางโรงเรียน และในช่วงเวลานี้กลุ่มควบคุมจะได้รับการเรียนการสอนตามปกติ โดยจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการและไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ ทั้งนี้ในการทำกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองใช้เวลาในชั่วโมง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมได้ใช้เวลาในชั่วโมงนี้ฝึกการเขียนเช่นกัน แต่เป็นการเขียนในแบบฝึกหัดที่ครูนำมาเสริมจากหลักสูตร ไม่ได้เป็นการเขียนที่เน้นพัฒนาความคิดสร้างสรรค์หรือการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งนับว่าในชั่วโมง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ล้วนได้ใช้เวลาเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง และนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ยังได้สร้างผลงานการเขียนของตนเองออกมาเช่นกัน กล่าวคือ กลุ่มทดลองสร้างผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ออกมา ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมได้สร้างผลงานออกมาเป็นงานเขียนเชิงวิชาการในแบบฝึกหัด

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอระยะเวลาดำเนินกิจกรรมตามแผนกิจกรรมการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ของนักเรียนกลุ่มทดลองไว้ในตารางที่ 9 ดังนี้
 ตารางที่ 9 ระยะเวลาดำเนินกิจกรรมตามแผนกิจกรรมการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง

ครั้งที่	วันที่	ช่วงเวลาการดำเนินกิจกรรม	กิจกรรม
1	4 กรกฎาคม 2559	14.30-15.30 น.	คุยก่อนเขียน
2	7 กรกฎาคม 2559	14.30-15.30 น.	เริ่มต้นสร้างสรรค์ประโยค
3	11 กรกฎาคม 2559	14.30-15.30 น.	ร้อยเรียงเรื่องราว
4	18 กรกฎาคม 2559	14.30-15.30 น.	หัวข้อนี้...มีเรื่อง
5	21 กรกฎาคม 2559	14.30-15.30 น.	เพลงพาไป
6	25 กรกฎาคม 2559	14.30-15.30 น.	สิ่งประดิษฐ์ของฉัน
7	28 กรกฎาคม 2559	14.30-15.30 น.	รูปสร้างเรื่อง
8	1 สิงหาคม 2559	14.30-15.30 น.	เรื่องเล่าชาวการ์ตูน
9	4 สิงหาคม 2559	14.30-15.30 น.	เขียนโฆษณา
10	8 สิงหาคม 2559	14.30-15.30 น.	เขียนเล่าประสบการณ์ของฉัน
11	10 สิงหาคม 2559	14.30-15.30 น.	ฉันจะเป็น...
12	15 สิงหาคม 2559	14.30-15.30 น.	งานเขียนอิสระ

จากตารางระยะเวลาดำเนินกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์จำนวน 12 กิจกรรม ใช้ช่วงเวลา 14.30-15.30 น. ในวันจันทร์และวันพฤหัสบดี คาบละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 คาบ ประกอบด้วยกิจกรรม 12 กิจกรรม ได้แก่ คุยก่อนเขียน เริ่มต้นสร้างสรรค์ประโยค ร้อยเรียงเรื่องราว หัวข้อนี้...มีเรื่อง เพลงพาไป สิ่งประดิษฐ์ของฉัน รูปสร้างเรื่อง เรื่องเล่าชาวการ์ตูน เขียนโฆษณา เขียนเล่าประสบการณ์ของฉัน ฉันจะเป็น... และงานเขียนอิสระ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สรุประยะเวลาการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลมา
นำเสนอในภาพที่ 5 ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 5 แผนภาพระยะเวลาการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ในช่วงตลอดระยะเวลาดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ขึ้นเตรียมการ
ขึ้นดำเนินการทดลอง จนถึงการทำทดสอบในระยษะติดตามผล ไม่เพียงแต่นักเรียนที่ได้พัฒนาศักยภาพใน
การคิด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยในฐานะผู้จัดกิจกรรมได้พัฒนาตนเองด้วยเช่นกัน โดยในขั้น
เตรียมการก่อนการทดลอง ผู้วิจัยมีการเตรียมการและพัฒนาตนเอง ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนที่จะไปทำการทดลอง
- 2) เตรียมเอกสารชี้แจงการทำวิจัย เข้าไปสร้างความคุ้นเคยและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับครู
นักเรียน
- 3) สอบถามครูประจำชั้นเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียน
- 4) เข้าไปสังเกตการณ์การเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อให้ทราบพื้นฐานของนักเรียน

- 5) เตรียมสื่อ-อุปกรณ์ รวมทั้งเอกสารที่ใช้ในกิจกรรมให้พร้อม
- 6) ฝึกซ้อมการนำเสนอกิจกรรมเพื่อเพิ่มความมั่นใจในการจัดกิจกรรม
- 7) นำแผนการจัดกิจกรรมและแบบประเมินไปการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างในการวิจัย
- 8) ปรับปรุงวิธีการนำเสนอกิจกรรมตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งเข้าไปสังเกตการณ์ในการทดลองใช้แผนการจัดกิจกรรม
- 9) ทำการทดสอบก่อนทดลองกับนักเรียนซึ่งเป็นตัวอย่างในการวิจัย แล้วผู้วิจัยนำคะแนนก่อนทดลองมาพิจารณาความรู้ ความสามารถเดิมของนักเรียน
- 10) วางแผนการบันทึกพัฒนาการเพื่อให้ทราบพัฒนาการและเข้าไปติดตามพัฒนาการของนักเรียนอย่างใกล้ชิด

จากนั้นเมื่อเข้าสู่ระยะดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยจะมีการผสมผสานความรัก ความเอาใจใส่ต่อนักเรียนเข้าไปในทุกขั้นตอนของกิจกรรม โดยขึ้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้เตรียมการ และพัฒนาตนเอง ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยจะหาวิธีสร้างความประทับใจเล็ก ๆ น้อย ๆ ด้วยการพยายามจำชื่อ หน้าตา และลักษณะงานเขียนของนักเรียนแต่ละคนให้ได้
- 2) ผู้วิจัยจะบันทึกพัฒนาการ ข้อดี ข้อควรพัฒนาของนักเรียนไว้ เพื่อคอยติดตามพัฒนาการการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละคนในทุกกิจกรรม
- 3) ผู้วิจัยจะคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดและเป็นกันเอง ชวนคิด ชวนเขียน ฝึกสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ฝึกพฤติกรรมในห้องเรียน พุดคุยสร้างความคุ้นเคยให้มากขึ้น ไล่ถาม ดูแลนักเรียนด้วยความห่วงใยอย่างจริงใจเสมอ เพราะ ผู้วิจัยเห็นว่า หากมีการสร้างความคุ้นเคย พุดคุย ไล่ถาม ห่วงใยอย่างจริงใจ จะมีส่วนทำให้นักเรียนเปิดใจ มีความไว้วางใจ กล้าแสดงความคิดเห็น แสดงออกทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น ซึ่งน่าจะเป็นผลให้ผู้จัดกิจกรรมเข้าถึงนักเรียนได้ง่ายขึ้น เข้าใจพฤติกรรม และมีโอกาสทำความเข้าใจพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนได้มากขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความตั้งใจที่จะมีตรวจงานเขียนของนักเรียนอย่างละเอียด เพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน เพราะ ผู้วิจัยเห็นว่าหากใส่ใจตรวจงานเขียนของนักเรียนอย่างละเอียด ให้ข้อมูลย้อนกลับผลงานของนักเรียนทุกกิจกรรม น่าจะเป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนรับรู้ถึงความรัก ความใส่ใจของผู้จัดกิจกรรม รวมทั้งหากผู้วิจัยในฐานะผู้จัดกิจกรรมให้โอกาสนักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ให้โอกาสปรับปรุงผลงาน คอยให้กำลังใจนักเรียน คอยชื่นชมผลงานให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จแต่ละขั้นของตนเอง ผู้วิจัยเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้น่าจะเป็นสิ่งที่ทำให้การจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วย

วิธีสแกฟโฟลด์ที่ผสมผสานความรัก ความใส่ใจ ในแบบของผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้

3 ขั้นตอนหลังการดำเนินกิจกรรม

3.1 เมื่อดำเนินกิจกรรมครบตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Posttest) จากนั้นหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยติดตามผล (Follow up test) ตามลำดับ

3.2 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบสมมุติฐาน

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic package for social science: SPSS for windows) คำนวณและวิเคราะห์ค่าต่างๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์และกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples)

2. วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายในกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์และภายในกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow-up test) โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อมีการวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental designs) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์สำหรับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อศึกษาผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนขนาดเล็กแห่งหนึ่ง ในพื้นที่เขตมินบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 49 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์จำนวน 27 คน และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ จำนวน 22 คน ในการทดลองมีการประเมินผลคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ ระยะเวลาก่อนการทดลอง (Pretest) ระยะเวลาหลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) โดยการวิจัยครั้งนี้มีสมมุติฐานการวิจัย ดังนี้

1. หลังการทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์มีคะแนนเฉลี่ยการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. หลังการทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์มีคะแนนเฉลี่ยการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์และกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล

(Follow up test) โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายในกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีแกฟโฟลด์ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow-up test) โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อมีการวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีแกฟโฟลด์ และเรียนตามปกติในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อมีการวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA)

จากการแบ่งผลการวิเคราะห์ทั้งหมด 4 ตอน ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วย 12 แผนกิจกรรม ดำเนินกิจกรรมสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยได้นำขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ สรุปและออกแบบทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอกิจกรรม ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาความสามารถ และมอบงานให้เหมาะสม ขั้นตอนที่ 3 เรียนรู้ร่วมกัน พาคิด พาทำ ขั้นตอนที่ 4 ลดระดับความช่วยเหลือเมื่อทำได้ ขั้นตอนที่ 5 คอยประคอง แก้ไข ให้ข้อมูลย้อนกลับ ผสมผสานกับรูปแบบที่หลากหลายของทุกกิจกรรม ซึ่งหลังดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจากผลการวิจัยพบว่า หลังทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ระยะ	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง		สถิติทดสอบ	
	(\bar{x})	S.D.	(\bar{x})	S.D.	t	p
ก่อนทดลอง	30.95	11.588	34.54	16.975	.843	.201
หลังทดลอง	23.67	12.905	66.80	21.793	8.180	.000*
ระยะติดตามผล	18.62	10.856	60.85	18.332	9.519	.000*

* $p < .01$

จากตารางที่ 10 พบว่าหลังทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์นั้นมีประสิทธิภาพสามารถนำมาใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้จริง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) โดยการทดสอบค่าที (t-test) Independent sample มีรายละเอียดดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ระยะ	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง		สถิติทดสอบ	
	(\bar{x})	S.D.	(\bar{x})	S.D.	t	p
ก่อนทดลอง	30.95	11.588	34.54	16.975	.843	.201
หลังทดลอง	23.67	12.905	66.80	21.793	8.180	.000*
ระยะติดตามผล	18.62	10.856	60.85	18.332	9.519	.000*

* $p < .01$

จากตารางที่ 11 ก่อนการทดลองค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน หลังการทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 กลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p=.000$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

นอกจากการพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแล้ว ยังมีการวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในแต่ละกลุ่มด้วย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในกลุ่มทดลอง

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) ภายในกลุ่มทดลอง ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA) มีรายละเอียดดังตารางที่ 12 และ 13

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล และความแปรปรวนด้วยค่าสถิติ Mauchly's W ภายในกลุ่มทดลอง

ระยะ	(\bar{x})	S.D.	Mauchly's W	df	p
ก่อนทดลอง	34.54	16.975	.543	2	.000
หลังทดลอง	66.80	21.793			
ระยะติดตามผล	60.85	18.332			

* $p<.01$

จากตารางที่ 12 ค่าเมทริกซ์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 3 ระยะของกลุ่มทดลอง มีค่าสถิติ Mauchly's W = .543 และค่า $p=.000$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สรุปได้ว่า มีเมทริกซ์ความแปรปรวนเป็นเมทริกซ์เอกลักษณะ (Compound symmetry) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้การประมาณค่าแบบ Sphericity assumed ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์และความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายในกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในกลุ่มทดลอง

ระยะ (I)	ระยะ (J)	MD (I-J)	Std. Error	P	F
ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	-31.815	2.214	.000*	189.758
	ติดตามผล	-25.864	1.655	.000*	
หลังทดลอง	ก่อนทดลอง	31.815	2.214	.000*	
	ติดตามผล	5.951	1.186	.000*	
ติดตามผล	ก่อนทดลอง	25.864	1.655	.000*	
	หลังทดลอง	-5.951	1.186	.000*	

*p < .01

จากค่าสถิติในตารางที่ 13 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p = .000$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 นอกจากนี้ยังพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองในระยะติดตามผลต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($p = .000$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายในกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีแก๊พโฟลด์ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test)

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีแก๊พโฟลด์ และเรียนตามปกติในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อมีการวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA) ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล และความแปรปรวนด้วยค่าสถิติ Mauchly's W ภายในกลุ่มควบคุม

ระยะ	(\bar{x})	S.D.	Mauchly's W	df	P
ก่อนทดลอง	30.95	11.588	.799	2	.107
หลังทดลอง	23.67	12.905			
ระยะติดตามผล	18.62	10.856			

* $p < .01$

จากตารางที่ 14 ค่าเมทริกซ์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 3 ระยะของกลุ่มควบคุม มีค่าสถิติ Mauchly's W = .799 และค่าSig=.107 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สรุปได้ว่า มีเมทริกซ์ความแปรปรวนเป็นเมทริกซ์เอกลักษณะ (Compound symmetry) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้การประมาณค่าแบบ Sphericity assumed ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์และความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายในกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลภายในกลุ่มควบคุม

ระยะ (I)	ระยะ (J)	MD (I-J)	Std. Error	p	F
ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	6.909*	2.053	.003*	16.473
	ติดตามผล	11.727*	2.420	.000**	
หลังทดลอง	ก่อนทดลอง	-6.909*	2.053	.003*	
	ติดตามผล	4.818*	1.607	.007*	
ติดตามผล	ก่อนทดลอง	-11.727*	2.420	.000**	
	หลังทดลอง	-4.818*	1.607	.007*	

* $p < .01$

เมื่อพิจารณาค่าสถิติจากตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($p = .003$)

และค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระยะติดตามผลต่ำกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p = .000$) ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะติดตามผลต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p = .007$) และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p = .000$)

สรุปได้ว่าผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ได้ทั้งหมดจำนวน 12 แผนการจัดกิจกรรม และแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่พัฒนาขึ้นมานั้นสามารถนำไปใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนได้ให้การตอบรับที่ดีต่อการจัดกิจกรรม ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายในกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

บทที่ 5

สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง (Pretest) ระยะหลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) สมมุติฐานการวิจัย คือ 1) หลังการทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์มีคะแนนเฉลี่ยการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) หลังการทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์มีคะแนนเฉลี่ยการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พื้นที่เขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ตัวอย่างของการวิจัยคั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขนาดเล็กแห่งหนึ่ง พื้นที่เขตมีนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 49 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์จำนวน 27 คน และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) แผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์และกลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง

(Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบ t-test for Independent Samples โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายในกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีแกโฟลด์ ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อมีการวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีแกโฟลด์ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อมีการวัดซ้ำ (Repeated Measure ANOVA) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยผู้วิจัยพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ทั้ง 12 แผนการจัดกิจกรรมให้สามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ และนักเรียนได้ให้การตอบรับที่ดีต่อการจัดกิจกรรม ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภายในกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีแกโฟลด์ ในระยะก่อนการทดลอง (Pretest) หลังการทดลอง (Posttest) และระยะติดตามผล (Follow up test) สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

สรุปผลการวิจัย

การใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1) ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ สามารถพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมด้วยวิธีสแกโฟลด์ได้จำนวน 12 แผนกิจกรรม และสามารถนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.) หลังทดลองและระยะติดตามผลนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยเป็น 4 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 ผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกโฟลด์ที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประเด็นที่ 2 ความคงอยู่ของ

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ประเด็นที่ 3. รูปแบบกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และประเด็นที่ 4 บทบาทของผู้จัดกิจกรรมและบทบาทของนักเรียนต่อการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์

1. ผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าหลังทดลองและระยะติดตามผล นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ กมล โพธิเย็น (2547) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างเสริมความสามารถการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้แนวคิดทฤษฎีไตรอาร์ชิกและวิธีการแบบสแกฟโฟลด์ พบว่าคะแนนความสามารถการเขียนความเรียงภาษาไทยของกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งสุภาพร พันธุ์เชื้อ (2551) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและลดความวิตกกังวลในการเขียนของนักเรียนระดับก้าวหน้า ตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่าความสามารถการเขียนภาษาอังกฤษก่อน ระหว่าง และหลังเรียนโดยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และความวิตกกังวลในการเขียนของนักเรียนลดลงหลังเรียนด้วยกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้เว็บควเอสท์ 2.0 และการเสริมศักยภาพทางการเรียนที่เน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในวิชาภาษาไทย โดยประภารัช ทิพย์สงเคราะห์ (2555) ผลวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้เว็บควเอสท์ 2.0 ที่มีการเสริมศักยภาพด้านกระบวนการมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยระหว่างเรียน หลังเรียนแตกต่างกับก่อนเรียน และแตกต่างกับกับนักเรียนที่เรียนโดยใช้เว็บควเอสท์ 2.0 ที่ไม่มีการเสริมศักยภาพด้านกระบวนการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงงานวิจัยของ Salmon (2010) ที่ได้ศึกษาผลของดนตรีและวิธีสแกฟโฟลด์ที่มีต่อการพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับอนุบาลพบว่าการใช้ดนตรีเป็นสื่อผสมผสานกับการสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ของผู้สอนสามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ นอกจากนี้การสอนด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ยังสามารถส่งเสริมการคิดแบบอื่น ๆ ของนักเรียนได้ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ดังที่ ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร (2554) ได้ศึกษาการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่านโดยใช้มายด์ทูลด์ด้วยข้อมูลเชิงหลักฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ พบว่า

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางการอ่านมีความสามารถทางการอ่านและมีความสามารถทางการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังการเรียนการสอนสูงขึ้นกว่าก่อนการเรียนการสอนด้วยวิธีดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงการศึกษาของ Sharma and Hannafin (2002) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางความคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ โดยทำวิจัยเชิงคุณภาพจากผลงานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 5 คน ซึ่งเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงพบว่านักศึกษาที่ใช้วิธีสแกฟโฟลด์มีการเปลี่ยนแปลงทางความคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากผลการวิจัยครั้งนี้รวมถึงการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าวิธีสแกฟโฟลด์หรือวิธีเสริมต่อการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ นั้นสามารถพัฒนาการคิด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่ว่าวิธีสแกฟโฟลด์สามารถพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนได้

2. ความคงอยู่ของความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

จากผลการวิจัยแม้ค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองในระยะติดตามผลจะสูงกว่าคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนการทดลองแต่ค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มทดลองในระยะติดตามซึ่งเว้นระยะห่างหลังจากการทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ต่ำกว่าหลังทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 กิจกรรม ทำกิจกรรมสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ สามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ แต่ผลการพัฒนายังไม่คงทน อีกทั้งมีการลดลงในระยะเวลาอันรวดเร็ว ดังนั้น น่าสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมว่า การจัดกิจกรรมควรมีระยะเวลานานเท่าใดจึงจะสามารถทำให้ผลการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีความคงทน ทั้งนี้มีการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยการพัฒนาที่มีการจัดกิจกรรมในระยะเวลาและจำนวนแผนกิจกรรมที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยครั้งนี้ กล่าวคือ จัดกิจกรรมพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์คาบละ 1 ชั่วโมง และมีจำนวนแผนการจัดกิจกรรม 10-12 แผน (นิตยา กันทะเสน, 2548; ปนางรัฐติยา จอหงษ์, 2549; สายตา ปาลี, 2546) พบว่าคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของตัวอย่างในงานวิจัยดังกล่าว หลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนทดลองทั้งสิ้น แต่จากงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์เหล่านี้มีเพียงการทดสอบก่อนและหลังทดลอง แต่ไม่มีการทดสอบในระยะติดตามผล งานวิจัยที่ผ่านมาจึงไม่ได้ศึกษาความคงทนในการพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ดังนั้นจึงมีข้อสังเกตว่าในการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ควรมีการทดสอบทั้งในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล เพื่อศึกษาความคงอยู่ของความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย

อีกประการหนึ่งแม้ผู้วิจัยได้สรุปและสังเคราะห์รูปแบบกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และช่วงชั้นที่ใกล้เคียงแล้ว โดยเลือกใช้สื่อและรูปแบบกิจกรรมมีความหลากหลาย แต่สื่อที่ใช้และรูปแบบกิจกรรมเหล่านั้นอาจยังมีความไม่ลงตัวบางประการ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่มีผลต่อความคงอยู่ของความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก็เป็นไปได้ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาต่อไปว่า รูปแบบกิจกรรมมีผลต่อความคงอยู่ของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากหรือน้อยเพียงใด และการใช้สื่อและรูปแบบกิจกรรมแบบใดจึงจะมีความเหมาะสมและทำให้ความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนคงอยู่อย่างยั่งยืนได้ ทั้งนี้นอกจากให้ความสำคัญกับระยะเวลาการจัดกิจกรรม การใช้สื่อและรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาแล้ว หากต้องการให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยเห็นว่าผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจใส่ใจและกระตุ้นนักเรียนให้คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3. รูปแบบกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์

รูปแบบกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมทั้งหมด 12 แผน โดยจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง แต่ละกิจกรรมประกอบไปด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ทั้ง 5 ขั้นตอนและผู้วิจัยได้สรุป สังเคราะห์ และออกแบบให้สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยในฐานะผู้จัดกิจกรรมได้สรุปและสังเคราะห์รูปแบบกิจกรรมและสื่อ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 หรือช่วงชั้นที่ใกล้เคียงซึ่งมีผู้เสนอแนวทางหรือทำการวิจัยไว้ ดังนี้ เขียนแต่งประโยค (นิตยา กันทะเสน, 2548; วิภาฤดี วิภาวิน, 2545; สมพร ดอยยี่บี, 2554) เขียนแสดงความรู้สึก (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533; เลขา มากสังข์, 2556; วิภาฤดี วิภาวิน, 2545) เขียนเรื่องจากคำ (เลขา มากสังข์, 2556) เขียนเรื่องจากหัวข้อ (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533; ประภาพร ครีมสูงเนิน, 2552; วิภาฤดี วิภาวิน, 2545) เขียนแสดงความรู้สึกโดยใช้เพลงเป็นสื่อประกอบในกิจกรรม (เลขา มากสังข์, 2556) เขียนแสดงความต้องการ (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533; เลขา มากสังข์, 2556; วิภาฤดี วิภาวิน, 2545) เขียนเรื่องประกอบรูปภาพ (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533; ประภาพร ครีมสูงเนิน, 2552; เลขา มากสังข์, 2556; วิภาฤดี วิภาวิน, 2545; สมพร ดอยยี่บี, 2554) เขียนเรื่องโดยใช้ภาพการ์ตูน (นิตยา กันทะเสน, 2548) เขียนโฆษณา (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533; นิตยา กันทะเสน, 2548; วิภาฤดี วิภาวิน, 2545) เขียนเล่าประสบการณ์ (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2533; สมพร ดอยยี่บี, 2554) จากการสรุปและสังเคราะห์รูปแบบกิจกรรมและสื่อ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ข้างต้น ผู้จัดกิจกรรมได้พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จำนวน 12 แผนการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยสังเกตว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสุขสนุกสนานในทุกกิจกรรม และมีการตอบรับที่ดีต่อรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย ดังเช่นคำกล่าวของนักเรียนกลุ่มทดลองว่า “อยากให้คาบเรียนปกติมีกิจกรรมการฝึกเขียนที่หลากหลายอย่างที่ผู้จัดกิจกรรมจัดขึ้นมาแบบนี้บ้าง”

นอกจากนักเรียนจะให้ความสนใจในกิจกรรมแล้ว ผู้วิจัยในฐานะผู้จัดกิจกรรมยังเห็นถึงความกระตือรือร้นในการคิดและการเขียน รวมถึงพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาการการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละคนที่มีมากขึ้นด้วย ทั้งนี้ในการจัดกิจกรรมประกอบด้วยรูปแบบกิจกรรม สื่อ-อุปกรณ์ที่หลากหลายอย่างที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ในทุกกิจกรรมยังประกอบไปด้วยขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ที่ช่วยพัฒนาศักยภาพตามพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ผลดียิ่งขึ้น ดังที่ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อย่างไรก็ตามแม้สื่อที่ใช้และรูปแบบกิจกรรมจะสามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ แต่ยังคงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อและรูปแบบกิจกรรมที่ทำให้ความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคงทนมากขึ้นต่อไป

4. บทบาทของผู้จัดกิจกรรมและบทบาทของนักเรียนต่อการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์

Vygotsky (1978) ได้อธิบายว่าบทบาทการให้ความช่วยเหลือของผู้สอนตามแนวทางวิธีสแกฟโฟลด์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้สอนไม่เพียงแต่บอกสิ่งที่นักเรียนควรรู้ แต่ยังมีหน้าที่ช่วยกระตุ้นความคิดและจินตนาการ รวมถึงเป็นตัวแบบทางความคิดเพื่อส่งเสริมการต่อยอดความคิดของนักเรียนให้สมบูรณ์สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งมีผู้เสนอแนะบทบาทของผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมและบทบาทของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ไว้ที่น่าสนใจ (I. Smith, 2007; Torrance, 1965; Williams, 1970) โดยสรุปบทบาทของผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ได้แก่ ผู้สอนหรือผู้จัดกิจกรรมควรสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้สนุกสนาน ไม่กดดัน เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเต็มที่ ใส่ใจกับความคิดเห็นของนักเรียน คอยตั้งคำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนใช้ความคิด ชี้แนะให้นักเรียน สังเกต เปรียบเทียบ เป็นตัวแบบสาธิตการคิดด้วยความคิดหรือมุมมองที่แปลกใหม่ ฝึกฝนให้นักเรียนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ต่าง ๆ และส่งเสริมให้นักเรียนใช้จินตนาการ คิดถึงสิ่งต่าง ๆ ในหลากหลายแง่มุม แนะนำให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติม อดทนและเปิดโอกาสต่อความผิดพลาดของนักเรียน นำสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจมาเป็นสิ่งเร้ากระตุ้นให้นักเรียนคิด ฝึกฝนให้นักเรียนบูรณาการความคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ฝึกให้นักเรียนอยู่ในสถานการณ์ปัญหาที่ซับซ้อน ทำทนาย ส่วนบทบาทของนักเรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ นักเรียนแสดงออกทางความคิดอย่างเต็มที่ ผ่อนคลายความวิตกกังวลเมื่อเจอปัญหา มองภาพรวมของปัญหา ค้นคว้าคำตอบและคาดเดาสถานการณ์หรือคำตอบไว้ พยายามเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยในระยะแรกใช้การสังเกต เปรียบเทียบและศึกษาจากตัวแบบก่อนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ทำงานได้ดียิ่งขึ้น พยายามเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ลองใช้จินตนาการลองคิดถึงปัญหาและคิดคำตอบออกมาหลายแง่มุม อดทนในการค้นหาคำตอบ พยายามค้นคว้าปรับปรุงข้อ ผิดพลาด ฝึกฝนการเผชิญปัญหาและจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ใส่ใจค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมอยู่เสมอ ให้ความร่วมมือแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้สอนหรือผู้จัดการกิจกรรมและเพื่อน ๆ เมื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้แล้วยอมต่อยอดไปสู่การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนต่อไปได้ด้วย

หากพิจารณาแนวทางวิธีสแกฟโฟลด์และแนวทางการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ข้างต้นแล้วพบว่าทั้งวิธีสแกฟโฟลด์และการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ล้วนให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้สอนหรือผู้จัดการกิจกรรมและนักเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนระดับประถมศึกษาดังที่สมพร สุทัศน์ีย์ (2525) ได้อธิบายไว้ว่า นักเรียนในวัยประถมศึกษาต้องการความรัก ความใส่ใจอย่างใกล้ชิดจากผู้สอน ต้องการการยอมรับ การชมเชยจากผู้สอน โดยความใส่ใจและการชมเชยจากผู้สอนเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนทำงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ทั้งนี้ นิสิดา อยู่อำไพ (2554) ได้ศึกษาพบว่า ลักษณะของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนและวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูมีผลสัมพันธ์เชิงบวกต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้จัดการกิจกรรมและนักเรียนในการจัดการเรียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ในแต่ละครั้ง โดยมีการระบุบทบาทของผู้จัดการกิจกรรมและบทบาทของนักเรียนควบคู่กับการดำเนินการทุกขั้นตอนในแต่ละแผนการจัดการจัดการด้วย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าวิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีที่ผู้นำไปใช้ต้องผสมผสานความรัก การแสดงออกถึงความรัก ความใส่ใจต่อนักเรียน กล่าวคือ ผู้วิจัยในฐานะผู้จัดการกิจกรรมได้ผสมผสานความรัก ความใส่ใจต่อนักเรียนด้วยการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง ถามไถ่ด้วยความห่วงใยอย่างจริงใจเสมอ ทำบันทึกพัฒนาการนักเรียน คอยแนะนำนักเรียนอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น คอยเป็นตัวอย่างสาธิตการคิด การเขียนเชิงสร้างสรรค์แก่นักเรียน รวมถึงชมเชยและเสริมแรงด้วยการให้รางวัลแก่งานเขียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนให้ข้อมูลย้อนกลับผลงานของนักเรียนอย่างละเอียด รวมถึงให้กำลังใจ ให้โอกาสนักเรียนปรับปรุง พัฒนางานเขียนเสมอ จนกระทั่งนักเรียนสามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้พบว่าทำให้นักเรียนมีกำลังใจอยากเขียนให้ดี มีความภาคภูมิใจที่ตนสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้สำเร็จ ดังตัวอย่างคำกล่าวของนักเรียนว่า “เมื่อก่อนผมใช้ชีวิตไปเรื่อย ๆ ไม่คิดว่าจะคิดสร้างสรรค์อะไรได้ แต่พอได้ทำกิจกรรมนี้ ได้กำลังใจจากผู้จัดการกิจกรรม ทำให้ผมรู้ว่า ผมเองก็คิดสร้างสรรค์ได้

เขียนเชิงสร้างสรรค์ได้เหมือนคนอื่น” จากคำกล่าวของนักเรียนที่กล่าวถึงการทำกิจกรรมและการได้กำลังใจจากผู้จัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนตระหนักถึงศักยภาพของตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ที่ผู้จัดกิจกรรมมีบทบาทผสมผสานความรัก ความใส่ใจ การให้โอกาส และให้กำลังใจเข้าไปในขั้นตอนทุกขั้นของวิธีสแกฟโฟลด์นั้นมีความสำคัญต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ก่อให้เกิดพลังการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ซึ่งไม่เพียงแต่นักเรียนภูมิใจที่ตนเองสามารถสร้างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ผู้จัดกิจกรรมก็มีความภูมิใจที่ได้พัฒนาศักยภาพนักเรียนและพัฒนาตนเองในการเป็นผู้ให้ความรู้ด้วยความรักอย่างเต็มที่เช่นกัน ซึ่งนอกจากผลตอบรับที่ดีจากคำกล่าวของนักเรียนแล้ว ผลการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตจากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ และเรียนตามปกติ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระยะเวลาหลังการทดลองต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และต่ำลงอย่างต่อเนื่องในระยะติดตามผล ทำให้ต้องตระหนักว่าบทบาทของผู้สอนและการเรียนการสอนตามปกติในปัจจุบัน อาจมีบรรยากาศที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนซึ่งผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญแก้ไข ปรับปรุง ดังที่เรณูรัชต์ ประสิทธิเกตุ (2554) เสนอเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการคิดของนักเรียน เช่น สภาพการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนรู้สึกไม่ปลอดภัย นักเรียนไม่ไว้วางใจในตัวผู้สอน การขู่บังคับ ความเกรงกลัว ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางความคิดของนักเรียนทั้งสิ้น สอดคล้องกับที่ อารี พันธุ์มณี (2546) ได้อธิบายว่าอารมณ์ต่าง ๆ เช่น อารมณ์ความรู้สึกลัว อารมณ์โกรธ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้นสามารถเป็นอุปสรรคกีดขวางความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้เพราะอารมณ์ต่าง ๆ ย่อมมีผลต่อการคิด การตัดสินใจ การใช้เหตุผลของนักเรียน โดยเฉพาะหากนักเรียนต้องอยู่ภายใต้กรอบการบังคับต่าง ๆ จะยิ่งเป็นอุปสรรคต่อการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นผู้สอนต้องใช้ความระมัดระวังอย่างยิ่งในการจัดการทางอารมณ์ และควรจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 วิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีที่ผู้สอนต้องติดตามพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการนำใช้ของครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนประจำวิชาตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนในระยะยาว โดยครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนประจำวิชาควรมีการศึกษา เก็บข้อมูล บันทึกพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนอย่างละเอียดแล้วส่งต่อการติดตามดูแลอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดจะเป็นผลดีต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของนักเรียนต่อไปในทุกช่วงชั้น

1.2 วิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีที่ผู้สอนต้องติดตามพัฒนาการทางการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิด ผู้สอนหรือผู้สนใจนำไปปรับใช้รวมถึงผู้เกี่ยวข้องควรมีความอดทน ใฝ่ใจ และให้โอกาสแก่นักเรียนอย่างมาก ทั้งยังควรหลีกเลี่ยงการกดดันหรือการใช้ความรุนแรงซึ่งอาจเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาการของนักเรียน

1.3 วิธีสแกฟโฟลด์เป็นวิธีที่ผู้สอนควรผสมผสานความรัก ความใส่ใจเข้าไปในทุกขั้นตอน สามารถทำให้นักเรียนมีกำลังใจ มีความไว้วางใจ ซึ่งก่อให้เกิดพลังการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และเกิดการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนได้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการอบรมครูผู้สอนในการนำวิธีสแกฟโฟลด์ไปใช้โดยผสมผสานความรักเข้าไปเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อครูผู้สอนและนักเรียน

1.4 การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้สอน ผู้สนใจนำไปปรับใช้หรือผู้เกี่ยวข้องควรกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เช่น ตั้งคำถามปลายเปิดกับนักเรียนเป็นประจำ ฝึกให้นักเรียนใช้จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น

1.5 การจัดกิจกรรมพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถนำไปจัดในชั่วโมง อดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของนักเรียนในแต่ละโรงเรียนได้ เพราะ กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมในชั่วโมง อดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2558

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการใช้วิธีสแกฟโฟลด์กับการพัฒนาการอ่าน การพูด การฟัง ในภาษาไทย หรือภาษาอื่น ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้ครบทุกด้าน และเพื่อเพิ่มพูนทักษะทางภาษาและการสื่อสารของนักเรียนต่อไป

2.2 ควรศึกษาการใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์กับตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในระดับชั้นอื่น และโรงเรียนประเภทอื่น เช่น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรศึกษาว่าต้องใช้ระยะเวลาานเท่าใดและใช้กิจกรรมในรูปแบบใดในการจัดกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ จึงจะทำให้ความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมีความคงทน

2.4 ควรศึกษาการใช้กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ โดยมีการเก็บข้อมูลและนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบกับข้อมูลเชิงปริมาณ เช่น การสัมภาษณ์ การทำแบบบันทึกการสัมภาษณ์นักเรียน การบันทึกข้อมูลการสังเกตการณ์พัฒนาการของนักเรียน

2.5 ควรมีการทดสอบทั้งระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผลเพื่อศึกษาความคงทนของผลการพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในการวิจัยครั้งต่อไป

รายการอ้างอิง

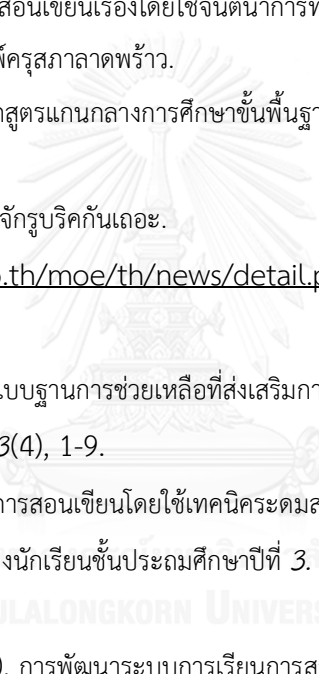
ภาษาไทย

กมล โพธิเย็น. (2547). รูปแบบการพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างเสริมความสามารถด้านทักษะการเขียนภาษาไทย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้แนวคิดทฤษฎีไตรอาร์ชิกและวิธีการแบบสแกฟโฟลด์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรมวิชาการ. (2535). ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียน การสอน การวัดประเมินผล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรรณิการ์ พวงเกษม. (2533). การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). มารู้อัจฉริยบัณฑิต.

http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=11230&Key=news_research

จารุณี ชามาตย์. (2553). การออกแบบฐานการช่วยเหลือที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 33(4), 1-9.

จตุมา นาควรรณ. (2544). ผลของการสอนเขียนโดยใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร. (2554). การพัฒนาระบบการเรียนการสอนแบบเสริมศักยภาพการอ่านโดยใช้ มายด์ทูลด้วยข้อมูลเชิงหลักฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางการอ่าน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนะ เวชกุล. (2524). การเขียนสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2546). ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผู้จัดการ.

ดวงรัตน์ บุญวัน. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.

ถวัลย์ มาตจรัส. (2545). การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.

นิตย์ จันทร์นวล. (2555). รายงานการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเทพา. www.trueplookoanya.com

- นิตยา กัณหะเสน. (2548). การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในภาษาไทยโดยใช้การดูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นิพาดา ไตรรัตน์. (2553). ผลของอิเลิร์นนิ่งที่ใช้เทคนิคการระดมสมองและแผนผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิตที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิติตา อยู่อำไพ. (2554). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอนุบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2543). เกณฑ์การประเมิน (Rubric assessment) วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 15(2), 75-84.
- ปนาจรัฐติยา จองหมุง. (2549). การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ผังโนภาพ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประภาพร ศรีมสูงเนิน. (2552). การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีการสอนที่ใช้เทคนิคปฏิบัติการตอบสนองร่วมกับแผนที่ความรู้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ประภารัช ทิพย์สงเคราะห์. (2555). ผลของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้เว็บแควสท์ 2.0 และการเสริมศักยภาพทางการเรียนที่เน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาศรี สีหะอำไพ. (2531). การเขียนแบบสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ปิยวรรณ พันธุ์มงคล. (2552). บทบาทของบริบททางสังคมและวัฒนธรรมต่อการเรียนรู้ของเด็กตามแนวคิดของ Vygotsky. วารสารครุศาสตร์, 38(2), 79-87.
- พวงเพ็ญ พาสุริยันต์. (2551). ผลการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยการกระตุ้นจินตนาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ฟ้าสว่าง พัฒนะพิเชฐ. (2554). แบบจำลองบันได 3 ชั้น: แนวทางในการสอน การสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษ. วารสารนักบริหาร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 31 (4), 41-45.
- รุ่งทิพย์ อนุเมธางกูร. (2544). ผลสัมฤทธิ์ในการเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกการคิดเชิงสร้างสรรค์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เรณูรัชต์ ประสิทธิ์เกตุ. (2554). จัดการเรียนรู้อย่างไรให้เด็กคิดเป็น. วารสารศรีนครินทร์ปริทัศน์วิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์), 3(5 มกราคม – มิถุนายน 2554), 1-8.
- ฤทัยรัตน์ ธรเสนา. (2546). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบช่วยเสริมศักยภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักศึกษาพยาบาล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เลขา มากสังข์. (2556). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านทุ่งนารี อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วันทนา เทิดขุนทด. (2553). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิภาฤดี วิภาวิน. (2545). การสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับประถมศึกษา. วารสารปาริชาติ, 14(2), 23-28.
- วิราภรณ์ กลัดสันเทียะ. (2553). การศึกษาความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ *CIRC* ร่วมกับแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย(เล่ม1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภธิดา ศรีวิชัย. (2549). การใช้โครงสร้างระดับยอดและกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2558). ผลคะแนนการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน(O-NET) ปี 2558. http://www.onetresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/PDF/SummaryONETP6_2558.
- สมพร ดอยยี่ปี. (2554). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทยสำหรับ. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์เทเรซา หนองจอก. กรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สมพร มั่นตะสุตร. (2525). การเขียนสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือธรรมศาสตร์.
- สมพร สุทัศน์ย์. (2525). การประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สายตา ปาลี. (2546). การใช้โครงสร้างระดับยอดและกลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2559). ข้อมูลสถิติ. Retrieved 23 พฤศจิกายน 2559 <http://www.bangkokeducation.in.th/stat.php>
- สุภาพร พันธุ์ชื่อ. (2551). การใช้กลวิธีเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและลดความวิตกกังวลในการเขียนของนักเรียนระดับก้าวหน้า. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2556). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หทัยรัตน์ ยศแผ่น. (2556). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้กลวิธีการเสริมต่อการเรียนรู้ที่มีต่อมโนทัศน์และความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา ชีวพันธ์. (2548). กิจกรรมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2538). แนวทางการสร้างข้อสอบภาษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). จิตวิทยาการสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: โยไทย.
- อารี รังสินธ์. (2527). ความคิดสร้างสรรค์ กรุงเทพมหานคร: ธนะการพิมพ์.
- อินทร์วูช เกษตรชนม์ (2551). ผลของการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร. (2538). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเขียนภาษาไทยและความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนอย่างสร้างสรรค์กับแบบฝึกตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ภาษาอังกฤษ

- Bailey, C. P. (2000). Teaching writing and creating change in a multicultural/urban elementary classroom.
- Bruner, J. S. (1983). Education as social invention. *Journal of Social Issues*, 39(4), 129-141.
- Collins, A., Brown, J. S., & Newman, S. E. (1988). Cognitive apprenticeship. *Thinking: The Journal of Philosophy for Children*, 8(1), 2-10.
- Cooper, C. R., & Odell, L. (1977). Evaluating writing: Describing, measuring, judging.
- Dalton, J. (1985). *Adventures in thinking: creative thinking & co-operative talk in small groups*: Nelson.
- Dawson, P. (2005). *Creative writing and the new humanities*: Psychology Press.
- De Bono, E. (1982). *Lateral thinking: a textbook of creativity*: Penguin UK.

- De Souza Fleith, D. (2000). Teacher and student perceptions of creativity in the classroom environment. *Roeper Review*, 22(3), 148-153.
- Eggen, P., & Kauchak, D. (1997). Windows on classrooms. *Educational psychology (3rd ed.)*. Columbus, OH: Merrill-Prentice Hall.
- Elearning software developer & curriculum developer (Producer). (2014). A limitation of direct instruction and what we can do about it. Retrieved from <https://matbury.com/wordpress>
- Fumer, B. A. (1973). Creative writing though creative dramatics. *Elementary School English*, 50(1), 3.
- Guerra, M., & Zuccoli, F. (2012). Finished and unfinished objects: supporting children's creativity through materials. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 51, 721-727.
- Guilford, J. P. (1959). *Personality* (Vol. 48). New York: McGraw-Hill.
- Guilford, J. P. (1965). Intellectual factors in productive thinking, productive thinking in education. *Washington DC, National Education Association*.
- Guilford, J. P. (1988). Some changes in the structure-of-intellect model. *Educational and Psychological Measurement*, 48(1), 1-4.
- Hallman, R. J. (1967). Techniques of creative teaching. *The Journal of Creative Behavior*, 1(3), 325-330.
- Holmes, J. (1993). *Between art and science: Essays in psychotherapy and psychiatry*. London: Routledge.
- Jackson, D. (2009). How do I learn to inspire and support my primary education students' creativity in design and technology?: Finding the courage to move from craft to creativity in primary design and technology. *Educational Journal of Living Theories*, 2(2), 257-279.
- Jones, R., Clarkson, A., Congram, S., & Stratton, N. (2008). *Education and imagination: Post-Jungian perspectives*: Routledge.
- Larkin, M. J. (2001). Providing support for student independence through scaffolded instruction. *Teaching Exceptional Children*, 34(1), 30-34.
- McDonough, K. (2002). *The view up close: Creative writing in a juvenile correctional facility*.

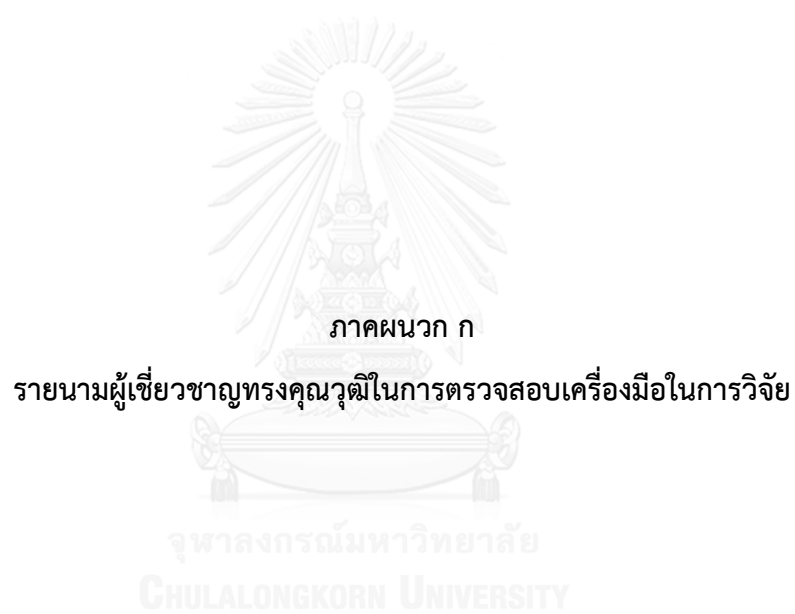
- Murray, R. A. (1973). Teaching writing. Dissertation. *Abstracts International*, 30(2), 524.
- Osborn, A. F. (1963). *Applied imagination: Principles and procedures of creative thinking*. New York: Charles Scribner's Sons.
- Piaget, J. (1972). *The psychology of human intelligence*. Totowa, New Jersey: Littlefield Adams.
- Reilly, R. R., & Lewis, E. L. (1983). *Educational psychology*. New York: Macmillan Publishing.
- Roehler, L. R., & Cantlon, D. J. (1997). Scaffolding: A powerful tool in social constructivist classrooms. *Scaffolding student learning: Instructional approaches and issues*, 1.
- Rogoff, B. (1990). *Apprenticeship in thinking: Cognitive development in social context*: Oxford University Press.
- Rojas-Drummond, S., & Mercer, N. (2003). Scaffolding the development of effective collaboration and learning. *International Journal of Educational Research*, 39(1), 99-111.
- Rosenshine, B., & Guenther, J. (1992). Using scaffolds for teaching higher level cognitive strategies. *Teaching for thinking*, 35-47.
- Salmon, A. (2010). Using music to promote children's thinking and enhance their literacy development. *Early child development and care*, 180(7), 937-945.
- Santrock, J. (2007). Cognitive development approaches. *A Topical Approach to Life-Span Development*, 225-230.
- Sharma, P., & Hannafin, M. J. (2002). The Evolution of Critical Thinking and Use of Scaffolding in a Technology-Mediated Environment.
- Smith, I. (2007). *Creative Thinking Teaching*. Faculty of Education: Burapha University.
- Smith, J. A. (1973). Creative teaching of the language arts in the elementary school.
- Tharp, R. G., & Gallimore, R. (1988). *Rousing minds to life: Teaching, learning, and schooling in social context*: Cambridge University Press.
- Torrance, E. P. (1965). *Education and the creative potential*. Minneapolis: The Lund Press, Inc.
- Torrance, E. P. (1962). *Guiding creative talent*. New Jersey: Prentice Hall.

- Vass, E. (2002). Friendship and collaborative creative writing in the primary classroom. *Journal of Computer Assisted Learning, 18*(1), 102-110.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society* (M. Cole, V. John-Steiner, S. Scribner, & E. Souberman, Eds.): Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Wallach, M. A., & Kogan, N. (1965). *Modes of thinking in young children*.
- Weir, C. J. (1993). *Understanding and developing language tests*: Prentice-Hall.
- Westcott, M. S., & Smith, D. W. (1973). *Child development and personality* New York: Harper and Brothers.
- Williams, F. E. (1970). *Classroom Ideas for Encouraging Thinking and Feeling: A Total Creativity Program for Individualizing and Humanizing the Learning Process. Volume Five*.
- Woo, M., Chu, S. K.-W., Ho, A., & Li, X. (2011). Using a Wiki to Scaffold Primary-School Students' Collaborative Writing. *Educational Technology & Society, 14*(1), 43-54.
- Wood, D., Bruner, J. S., & Ross, G. (1976). The role of tutoring in problem solving. *Journal of child psychology and psychiatry, 17*(2), 89-100.
- Zahra, P., Yusooff, F., & Hasim, M. S. (2013). Effectiveness of Training Creativity on Preschool Students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 102*, 643-647.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจคุณภาพขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สุรเศรษฐ
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัยรัตน์ ทับพร
อาจารย์ประจำภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจคุณภาพแผนการจัดกิจกรรม
การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สุรเศรษฐ
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัยรัตน์ ทับพร
อาจารย์ประจำภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจคุณภาพ
แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินา สุรเศรษฐ
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.ปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัยรัตน์ ทัฬหพร
อาจารย์ประจำภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฏฐภรณ์ หลาวทอง
อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางสรุปดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการปรับปรุง แก้ไขของขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์

ขั้นตอน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข	ข้อพิจารณาของ ผู้วิจัย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
<p>ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอกิจกรรม :</p> <p>เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดกิจกรรมแนะนำกิจกรรมว่ามีลักษณะอย่างไรด้วยการอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการทำกิจกรรม</p>	1	1	1	1	นำมาใช้	นำมาใช้
<p>ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาความสามารถและมอบงานให้เหมาะสม : เป็นขั้นตอน ที่ผู้จัดกิจกรรมค้นหาความสามารถของนักเรียนแต่ละคนเพื่อมอบงานให้เหมาะกับนักเรียนและเพื่อช่วยเหลือหรือพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละคน</p>	0	1	1	0.67	<p>ขั้นตอนที่ 2 ค้นหาความสามารถมอบหมายงานควรหาวิธีที่ค้นหาความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น ทำข้อคำถามง่ายๆ ให้นักเรียนตรวจสอบความสามารถของตนเอง</p>	ปรับปรุงแล้วนำมาใช้

ตารางสรุปดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการปรับปรุง แก้ไขของขั้นตอนวิธีสแกฟโฟลด์ (ต่อ)

ขั้นตอน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข	ข้อพิจารณาของ ผู้วิจัย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
<p>ขั้นตอนที่ 3 เรียนรู้ร่วมกัน พาคิด พาท่า : เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดกิจกรรม ร่วมทำกิจกรรมไปพร้อมกับนักเรียน เป็นตัวแบบในการทำงาน คอย แนะนำ ตั้งคำถามแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของ นักเรียน</p>	1	1	1	1	นำมาใช้	นำมาใช้
<p>ขั้นตอนที่ 4 ลดระดับความ ช่วยเหลือเมื่อทำได้ : เป็นขั้นตอนที่ ผู้จัดกิจกรรมสังเกตการณ์ การ ทำงานของนักเรียน เมื่อพบว่า สามารถทำได้ดีขึ้นหรือทำได้ด้วย ตนเอง ผู้จัดกิจกรรมจะค่อยๆลด ความช่วยเหลือลง เพื่อเปิดโอกาส ให้นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยตนเอง</p>	1	1	1	1	นำมาใช้	นำมาใช้
<p>ขั้นตอนที่ 5 คอยประคอง แก้ไข ให้ข้อมูลตอบกลับ : เป็นขั้นตอนที่ ผู้จัดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนรู้ว่าตน ทำสิ่งใดได้แล้วและสิ่งใดที่ควร พัฒนาแก้ไข รวมทั้งคอย ชื่นชม ข้อดีเป็นกำลังใจในการทำงานแก่ นักเรียนต่อไป</p>	1	1	1	1	นำมาใช้	นำมาใช้

ตารางสรุปดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการปรับปรุง แก้ไขของแผนการจัดกิจกรรมการเรียน
เชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์

ขั้นตอน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะ เพื่อการ ปรับปรุง แก้ไข	ข้อพิจารณาของ ผู้วิจัย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ขั้นตอนที่ 3 เรียนรู้ร่วมกัน พาคิด พาท่า : เป็นขั้นตอนที่ผู้จัดกิจกรรม ร่วมทำกิจกรรมไปพร้อมกับนักเรียน เป็นตัวแบบในการทำงาน คอย แนะนำ ตั้งคำถามแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของ นักเรียน	1	1	1	1	นำมาใช้	นำมาใช้
ขั้นตอนที่ 4 ลดระดับความ ช่วยเหลือเมื่อทำได้ : เป็นขั้นตอนที่ ผู้จัดกิจกรรมสังเกตการณ์ การ ทำงานของนักเรียน เมื่อพบว่า สามารถทำได้ดีขึ้นหรือทำได้ด้วย ตนเอง ผู้จัดกิจกรรมจะค่อยๆลด ความช่วยเหลือลง เพื่อเปิดโอกาส ให้นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยตนเอง	1	1	1	1	นำมาใช้	นำมาใช้
ขั้นตอนที่ 5 คอยประคอง แก้ไข ให้ข้อมูลตอบกลับ : เป็นขั้นตอนที่ ผู้จัดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนรู้ว่าตน ทำสิ่งใดได้แล้วและสิ่งใดที่ควร พัฒนาแก้ไข รวมทั้งคอย ชื่นชม ข้อดีเป็นกำลังใจในการทำงานแก่ นักเรียนต่อไป	1	1	1	1	นำมาใช้	นำมาใช้

ตารางสรุปดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการปรับปรุง แก้วไขของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์

แผน ที่	กิจกรรม	ขั้นตอน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง แก้วไข	ข้อพิจารณา ของผู้วิจัย
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	คุยก่อน เขียน	ขั้นนำ	0	1	1	0.67	- ในแผนกิจกรรมควรมีการเขียน องค์ประกอบ การเขียนเชิง สร้างสรรค์ที่จะได้พัฒนาในแต่ละ ขั้นตอน - ในขั้นตอนที่ 2 ควรอธิบายวิธีการ แบบกลุ่มคละความสามารถ และ การมอบงานตามความสามารถไว้ ในช่องของกิจกรรมด้วย	ปรับปรุง แล้วนำไปใช้
		ขั้น 1	1	1	1	1		
		ขั้น 2	-1	1	1	0.33		
		ขั้น 3	1	1	1	1		
		ขั้น 4	0	1	1	0.67		
		ขั้น 5	1	1	1	1		
		ขั้นสรุป	1	1	1	1		
2	เริ่มต้น สร้างสรรค์ คู่ประโยค	ขั้นนำ	0	0	1	0.33	ในขั้นตอนที่ 2 ควรอธิบายวิธีการ แบบกลุ่มคละความสามารถ และ การมอบงานตามความสามารถไว้ ในช่องของกิจกรรมด้วย	ปรับปรุง แล้วนำไปใช้
		ขั้น 1	1	1	1	1		
		ขั้น 2	-1	0	1	0		
		ขั้น 3	1	1	1	1		
		ขั้น 4	0	1	1	0.67		
		ขั้น 5	1	1	1	1		
		ขั้นสรุป	1	1	1	1		
3	ร้อยเรียง เรื่องราว	ขั้นนำ	1	1	1	1	ในขั้นตอนที่ 2 อาจทำเป็นข้อ คำถาม 10 คำถามให้นักเรียน ประเมินความสามารถในการเขียน ของตนเองเกี่ยวกับแต่ละกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางการจัดกลุ่มคละ ความสามารถ และมอบหมายงาน ให้นักเรียนแต่ละคน และใน กิจกรรมนี้ควรสลับกันระหว่างใบ งานกลุ่ม และใบงานเดี่ยว	ปรับปรุง แล้วนำไปใช้
		ขั้น 1	1	1	1	1		
		ขั้น 2	-1	0	1	0		
		ขั้น 3	1	1	1	1		
		ขั้น 4	0	1	1	0.67		
		ขั้น 5	0	1	1	0.67		
		ขั้นสรุป	1	1	1	1		

ตารางสรุปดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการปรับปรุง แก้วไขของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ (ต่อ)

แผน ที่	กิจกรรม	ขั้นตอน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง แก้วไข	ข้อพิจารณา ของผู้วิจัย
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4	หัวข้อนี้... มีเรื่อง	ขั้นนำ	1	1	1	1	ในขั้นตอนที่ 2 อาจทำเป็นข้อ คำถาม 10 คำถามให้นักเรียน ประเมินความสามารถในการเขียน ของตนเองเกี่ยวกับแต่ละกิจกรรม เพื่อเป็นแนวทางการจัดกลุ่มคะแนน ความสามารถ และมอบหมายงาน ให้นักเรียนแต่ละคน และใน กิจกรรมนี้ควรสลับกันระหว่างใบ งานกลุ่ม และใบงานเดี่ยว	ปรับปรุง แล้วนำไปใช้
		ขั้น 1	1	1	1	1		
		ขั้น 2	-1	0	1	0		
		ขั้น 3	1	1	1	1		
		ขั้น 4	0	1	1	0.67		
		ขั้น 5	1	1	1	1		
		ขั้นสรุป	1	1	1	1		
5	เพลงพา ไป	ขั้นนำ	1	1	1	1	ควรเลือกเพลงที่เหมาะสมสำหรับการ พัฒนาการคิดจินตนาการ และ ความคิดสร้างสรรค์	ปรับปรุง แล้วนำไปใช้
		ขั้น 1	1	1	1	1		
		ขั้น 2	-1	0	1	0		
		ขั้น 3	1	1	1	1		
		ขั้น 4	0	1	1	0.67		
		ขั้น 5	1	1	1	1		
		ขั้นสรุป	1	1	1	1		
6	สิ่ง ประดิษฐ์ ของฉันทัน	ขั้นนำ	1	1	1	1	ใบงานกลุ่มควรเลือกสิ่งประดิษฐ์ที่ เหมาะสมสำหรับการคิด การเขียน ของนักเรียนชายและหญิง	ปรับปรุง แล้วนำไปใช้
		ขั้น 1	1	1	1	1		
		ขั้น 2	-1	0	1	0		
		ขั้น 3	1	1	1	1		
		ขั้น 4	0	1	1	0.67		
		ขั้น 5	1	1	1	1		
		ขั้นสรุป	1	1	1	1		

ตารางสรุปดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการปรับปรุง แก้ไขของแผนการจัดกิจกรรมการเรียน
เชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ (ต่อ)

แผน ที่	กิจกรรม	ขั้นตอน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง แก้ไข	ข้อพิจารณา ของผู้วิจัย
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
7	รูปร่าง เรื่อง	ขั้นนำ	1	1	1	1	ในกิจกรรม รูปร่างเรื่อง ในใบงาน อาหารรูปภาพจิตอาสาแทนรูปภาพ ทิวทัศน์ เพื่อเป็นการส่งเสริม คุณค่าทางปัญญาและจิตใจแก่ นักเรียน	ปรับปรุง แล้วนำไปใช้
		ขั้น 1	1	1	1	1		
		ขั้น 2	-1	0	1	0		
		ขั้น 3	1	1	1	1		
		ขั้น 4	0	1	1	0.67		
		ขั้น 5	1	1	1	1		
		ขั้นสรุป	1	1	1	1		
8	เรื่องเล่า ชาว การ์ตูน	ขั้นนำ	1	1	1	1	ในกิจกรรม เรื่องเล่าชาวการ์ตูน ใน ใบงานกลุ่มควรหาภาพที่สื่อความ เรื่องราวให้นักเรียนเข้าใจได้ชัดเจน ยิ่งขึ้น	ปรับปรุง แล้วนำไปใช้
		ขั้น 1	1	1	1	1		
		ขั้น 2	-1	0	1	0		
		ขั้น 3	1	1	1	1		
		ขั้น 4	0	1	1	0.67		
		ขั้น 5	1	1	1	1		
		ขั้นสรุป	1	1	1	1		
9	เขียน โฆษณา	ขั้นนำ	1	1	1	1	การเขียนโฆษณาในงานกลุ่ม และ งานเดี่ยว อาจให้เลือกเขียนโฆษณา สินค้าที่อยากเขียนเอง	ปรับปรุง แล้วนำไปใช้
		ขั้น 1	1	1	1	1		
		ขั้น 2	1	1	1	1		
		ขั้น 3	-1	0	1	0		
		ขั้น 4	1	1	1	1		
		ขั้น 5	0	1	1	0.67		
		ขั้นสรุป	1	1	1	1		

ตารางสรุปดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการปรับปรุง แก้ไขของแผนการจัดกิจกรรมการเรียน
เชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแกฟโฟลด์ (ต่อ)

แผน ที่	กิจกรรม	ขั้นตอน	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง แก้ไข	ข้อพิจารณา ของผู้วิจัย
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
10	เขียนเล่า ขาน ประสบการณ์ของ ฉัน	ขั้นนำ	1	1	1	1	การเขียนเล่าประสบการณ์ใน ใบงานกลุ่ม อาจกำหนดให้เขียน เรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมในโรงเรียน	ปรับปรุง แล้วนำไปใช้
		ขั้น 1	1	1	1	1		
		ขั้น 2	1	1	1	1		
		ขั้น 3	-1	0	1	0		
		ขั้น 4	1	1	1	1		
		ขั้น 5	0	1	1	0.67		
	ขั้นสรุป	1	1	1	1			
11	ฉันจะเป็น ..	ขั้นนำ	0	1	1	0.67	ในใบงานกลุ่มที่ให้เขียนถึงอาชีพ ต่างๆ อาจให้นักเรียนเลือกอาชีพที่ อยากเขียนถึงเอง	ปรับปรุง แล้วนำไปใช้
		ขั้น 1	0	1	1	0.67		
		ขั้น 2	-1	0	1	0		
		ขั้น 3	1	1	1	1		
		ขั้น 4	0	1	1	0.67		
		ขั้น 5	0	1	1	0.67		
	ขั้นสรุป	1	1	1	1			
12	งานเขียน อิสระ	ขั้นนำ	1	1	1	1	-	ปรับปรุง แล้วนำไปใช้
		ขั้น 1	1	1	1	1		
		ขั้น 2	1	1	1	1		
		ขั้น 3	-1	0	1	0		
		ขั้น 4	1	1	1	1		
		ขั้น 5	0	1	1	0.67		
	ขั้นสรุป	1	1	1	1			

ตารางสรุปดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการปรับปรุง แก้ไขของแบบประเมิน

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้านองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง แก้ไข	ข้อพิจารณาของผู้วิจัย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
องค์ประกอบที่ 1 ความคิดริเริ่ม	1	1	1	1	1	ควรพิจารณาการแบ่ง ค่าหน่วยน้ำหนักของ องค์ประกอบอีกครั้ง	พิจารณาการแบ่งค่า หน่วยน้ำหนักของ องค์ประกอบแต่ละ ด้านอีกครั้งเพื่อความ เหมาะสม เมื่อ ปรับปรุงแล้วนำไปใช้
องค์ประกอบที่ 2 อรรถรส	1	1	1	1	1	ควรพิจารณาการแบ่ง ค่าหน่วยน้ำหนักของ องค์ประกอบแต่ละด้าน อีกครั้ง	พิจารณาการแบ่งค่า หน่วยน้ำหนักของ องค์ประกอบแต่ละ ด้านอีกครั้งเพื่อความ เหมาะสม เมื่อ ปรับปรุงแล้วนำไปใช้
องค์ประกอบที่ 3 คุณค่าทางปัญญา และจิตใจ	1	1	1	1	1	ควรพิจารณาการแบ่ง ค่าหน่วยน้ำหนักของ องค์ประกอบแต่ละด้าน อีกครั้ง	พิจารณาการแบ่งค่า หน่วยน้ำหนักของ องค์ประกอบแต่ละ ด้านอีกครั้งเพื่อความ เหมาะสม เมื่อ ปรับปรุงแล้วนำไปใช้
องค์ประกอบที่ 4 การเลือกใช้ ถ้อยคำ ความ ถูกต้อง และ ความ เหมาะสมของ ภาษา	1	1	1	1	1	ควรพิจารณาการแบ่ง ค่าหน่วยน้ำหนักของ องค์ประกอบแต่ละด้าน อีกครั้ง	พิจารณาการแบ่งค่า หน่วยน้ำหนักของ องค์ประกอบแต่ละ ด้านอีกครั้งเพื่อความ เหมาะสม เมื่อ ปรับปรุงแล้วนำไปใช้

ตารางสรุปดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการปรับปรุง แก้ไขของแบบประเมิน

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้านองค์ประกอบ (ต่อ)

องค์ประกอบ	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง แก้ไข	ข้อพิจารณาของผู้วิจัย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
องค์ประกอบที่ 5 การเชื่อมโยงและ เรียบเรียงเนื้อหา	1	1	1	1	1	ควรพิจารณาการแบ่ง ค่าหน่วยน้ำหนักของ องค์ประกอบอีกครั้ง	พิจารณาการแบ่งค่า หน่วยน้ำหนักของ องค์ประกอบแต่ละ ด้านอีกครั้งเพื่อความ เหมาะสม เมื่อ ปรับปรุงแล้วนำไปใช้

ตารางสรุปดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการปรับปรุง แก้วไขของแบบประเมิน
ด้านเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนน

องค์ประกอบ	ระดับ	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง แก้วไข	ข้อพิจารณาของผู้วิจัย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
เกณฑ์การพิจารณา ให้คะแนน องค์ประกอบที่ 1 ความคิดริเริ่ม	ดี มาก	-1	-1	1	1	0.50	ควรพิจารณาปรับ เกณฑ์การให้ คะแนนอีกครั้ง	พิจารณาปรับเกณฑ์การ ให้คะแนนอีกครั้ง เมื่อ ปรับปรุงแล้วนำไปใช้
	ดี	-1	-1	1	1	0.50		
	ปาน กลาง	-1	-1	1	1	0.50		
	ควร ปรับ ปรุง	-1	-1	1	1	0.50		
เกณฑ์การพิจารณา ให้คะแนน องค์ประกอบที่ 2 อรรถรส	ดี มาก	1	1	1	1	1	ควรพิจารณาปรับ เกณฑ์การให้ คะแนนอีกครั้ง	พิจารณาปรับเกณฑ์การ ให้คะแนนอีกครั้ง เมื่อ ปรับปรุงแล้วนำไปใช้
	ดี	1	1	1	1	1		
	ปาน กลาง	1	1	1	1	1		
	ควร ปรับ ปรุง	1	1	1	1	1		
เกณฑ์การพิจารณา ให้คะแนน องค์ประกอบที่ 3 คุณค่าทางปัญญา และจิตใจ	ดี มาก	1	-1	1	1	0.50	ควรพิจารณาปรับ เกณฑ์การให้ คะแนนอีกครั้ง	พิจารณาปรับเกณฑ์การ ให้คะแนนอีกครั้ง เมื่อ ปรับปรุงแล้วนำไปใช้
	ดี	1	-1	1	1	0.50		
	ปาน กลาง	1	-1	1	1	0.50		
	ควร ปรับ ปรุง	1	-1	1	1	0.50		

ตารางสรุปดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการปรับปรุง แก้วไขของแบบประเมิน
ด้านเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนน (ต่อ)

องค์ประกอบ	ระดับ	ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	ข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง แก้วไข	ข้อพิจารณาของผู้วิจัย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
เกณฑ์การพิจารณา ให้คะแนน	ดี มาก	1	1	1	1	1	ควรพิจารณาปรับ เกณฑ์การให้ คะแนนอีกครั้ง	พิจารณาปรับเกณฑ์การ ให้คะแนนอีกครั้ง เมื่อ ปรับปรุงแล้วนำไปใช้
องค์ประกอบที่ 4 การเลือกใช้	ดี	1	1	1	1	1		
ถ้อยคำ ความ ถูกต้อง และความ เหมาะสมของ	ปาน กลาง	1	1	1	1	1		
ภาษา	ควร ปรับ ปรุง	1	1	1	1	1		
เกณฑ์การพิจารณา ให้คะแนน	ดี มาก	1	1	1	1	1	ควรพิจารณาปรับ เกณฑ์การให้ คะแนนอีกครั้ง	พิจารณาปรับเกณฑ์การ ให้คะแนนอีกครั้ง เมื่อ ปรับปรุงแล้วนำไปใช้
องค์ประกอบที่ 5 การเชื่อมโยงและ เรียบเรียง เนื้อหา	ดี	1	1	1	1	1		
	ปาน กลาง	1	1	1	1	1		
	ควร ปรับ ปรุง	1	1	1	1	1		

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรม ใงาน และตัวอย่างบันทึกพัฒนาการนักเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างแผนกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีสแฟโฟลด์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	บทบาทผู้จัดกิจกรรม	บทบาทนักเรียน	สื่อ-อุปกรณ์	วิธีประเมินผล
	<p>กิจกรรมที่ 8 "เรื่องเล่าชาวกัณฐก"</p> <p>นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นช่วงวัยที่เริ่มเข้าใจจินตนาการ การใช้ภาพการ์ตูนสามารถส่งเสริมความคิดและจินตนาการของนักเรียนได้ดี เหมาะสมกับช่วงวัย การฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ภาพการ์ตูนจะช่วยให้ภาพการ์ตูนหลายตอนมีแก่นักเรียนวางโครงเรื่อง ยกย่องแล้วเรื่อง โดยอาจวางโครงเรื่องนั้น ประกอบด้วยส่วนมีดเรื่อง เนื้อเรื่อง และบทสรุป ส่วนส่วนนั้นประกอบกันเป็นโครงเรื่องได้ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ที่มาของเรื่อง มักจะเขียนเกี่ยวกับ การเกิดเรื่อง เป็นสถานการณ์ที่ เกี่ยวข้องกับเรื่องราว 2. สถานที่และเวลาที่เกิดเรื่อง 3. ตัวละครในเรื่องหรืออาจมีหลายตัว ผู้เขียนต้องเขียนให้ผู้อ่านเข้าใจว่าใครพูด ใครคิดอะไร พูดด้วยคำพูดที่ อ่อนโยน 4. สถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับ 	<p>ขั้นนำ (5 นาที)</p> <p>ผู้จัดกิจกรรมเสนอภาพการ์ตูนต่างๆ เพื่อกระตุ้น ความสนใจของนักเรียน กล่าวถึงทหารนักเขียน จากนั้นผู้จัดกิจกรรมแจกผลงานการ์ตูนที่ผ่านมาซึ่ง ได้รับยกย่องและได้รับรางวัลชนะเลิศในแนวการ์ตูนเขียนให้นักเรียนแต่ละคน และเขียนออกมาเขียนใน กิจกรรมที่ผ่านมารองนักเรียน ซึ่งให้เห็นถึงงานเขียนที่ แสดงถึงความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ เป็นตัวอย่างการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ให้นักเรียน หรือแสดงตัวอย่างงานเขียนที่สื่อจากครั้งที่แล้ว</p> <p>(องค์ประกอบ 1,2,3,4,5) ขั้นกิจกรรม (50 นาที)</p> <p>ขั้นตอนที่ 1 - นำเสนอกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. ผู้จัดกิจกรรมนำกิจกรรมมีชื่อว่า "เรื่องเล่าชาวกัณฐก" ให้นักเรียนมองเป็นนักเขียนการ์ตูนให้รับการ์ตูนเป็นตัวละคร แล้วเขียนเล่า เรื่องราว" 1.2. ผู้จัดกิจกรรมอธิบายให้นักเรียนเขียนแนวทางวางโครงเรื่องเพื่อการเล่าเรื่อง หรือเสนอแนวภาพแนวทางการเขียนโครงเรื่องเพื่อการเล่าเรื่อง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้จัดกิจกรรม เสนอภาพการ์ตูนต่างๆ เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และกล่าวถึงทหารนักเขียน 2. ผู้จัดกิจกรรมแจกงานที่เสร็จแล้ว พร้อมให้ข้อคิดอย่างคร่าวๆ ให้นักเรียน และยกตัวอย่างงานเขียนการ์ตูนที่สื่อจากครั้งที่แล้ว ซึ่งให้นักเรียนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 3. ผู้จัดกิจกรรมอธิบายกิจกรรม 4. ผู้จัดกิจกรรมอธิบายแนวทางการวางโครงเรื่องเพื่อการเล่าเรื่อง หรือเสนอแนวภาพแนวทางการเขียนโครงเรื่องเพื่อการเล่าเรื่อง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนดูภาพการ์ตูนต่างๆ 2. นักเรียนรับงานที่เสร็จแล้ว ซึ่งให้ข้อคิดอย่างคร่าวๆ และดูตัวอย่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สื่อจากครั้งที่แล้ว 3. นักเรียนฟังผู้จัดกิจกรรมอธิบายถึงกิจกรรม 4. นักเรียนฟังการอธิบายแนวทางการวางโครงเรื่องเพื่อการเล่าเรื่อง หรือเสนอแนวภาพแนวทางการเขียนโครงเรื่องและการเล่าเรื่อง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ภาพการ์ตูนต่างๆ กระตุ้นความสนใจ 2. งานที่เสร็จแล้ว ซึ่งมีข้อคิดอย่างคร่าวๆ 3. ตัวอย่างงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สื่อจากครั้งที่แล้ว 4. แนวภาพแนวทางการวางโครงเรื่องเพื่อการเล่าเรื่อง 	

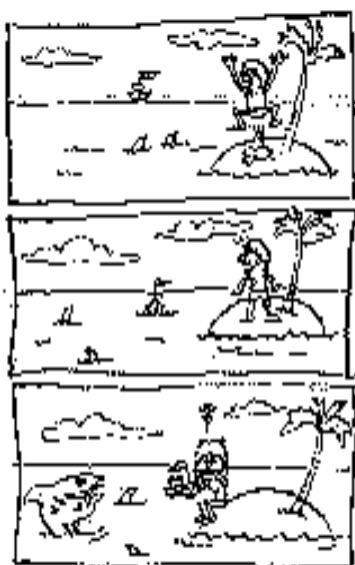
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	เนื้อหา	กิจกรรม	บทบาทผู้จัดกิจกรรม	บทบาทนักเรียน	สื่อ-อุปกรณ์	วิธีประเมินผล
<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถ และความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 5. บทสรุปของเรื่อง เป็นผลอันเกิดจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หรืออาจเป็นข้อคิดที่ได้จากเรื่อง 	<p>ขั้นตอนที่ 2 - ศึกษาคำความหมายของอุปมาอุปไมย</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. ผู้จัดกิจกรรมมอบหมายให้นักเรียนเขียน การเขียน การอ่าน หรือ การดูการ์ตูนของนักเขียน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ความสามารถเดิมของนักเรียน และให้นักเรียนเลือกภาพประกอบการ์ตูน การ์ตูน การอ่านหรือการ์ตูนการ์ตูน จากนั้นแจกข้อคำถามค้นหาความหมาย 2.2. ผู้จัดกิจกรรมอธิบายข้อคำถามให้นักเรียนเขียนเรื่องประกอบภาพการ์ตูน ตามวิธีหรือตัวละคร เค้า ตัวละครในเรื่อง เขียนบทสนทนา เขียนข้อคิดใน ตอนท้าย หรือผลที่ตามมา โดยให้นักเรียนจัดกลุ่มตามแผนผังที่ให้นักเรียนได้ หรือมอบหมายให้นักเรียนในการจัดกลุ่มนี้ผู้จัดกิจกรรมกำหนดให้ 3.1. ผู้จัดกิจกรรมเสนอภาพการ์ตูน พร้อมให้คำถามปลายเปิดกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยถามว่า "ในสถานการณ์นี้ นักเขียนเขียนเป็นอย่างไร" นักเรียนคิดว่าตัวละครเป็นใคร ตัวละครในภาพกำลังทำอะไร อยู่ที่ไหน และตัวละครในภาพกำลังคิดอะไร ตัวละครพูดอะไรบ้าง" และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น (ตัวละครเป็นใคร อยู่บนเกาะ, มงตมหรือ) (องค์ประกอบ 1) 	<ol style="list-style-type: none"> 5. ผู้จัดกิจกรรมมอบหมายให้นักเรียนและสังเกตการตอบคำถามของนักเรียน พิจารณาจากแบบบันทึกที่ได้อ่านการความหมายที่ได้นำไปประกอบและนำเสนอความหมาย 6. ผู้จัดกิจกรรมอธิบายแบบที่ส่งภาพให้นักเรียนทำ แล้วเสนอแผนผังที่ให้นักเรียนจัดกลุ่ม ซึ่งผู้จัดกิจกรรมกำหนดให้ 7. ผู้จัดกิจกรรมตั้งคำถามปลายเปิด ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น 	<ol style="list-style-type: none"> 5. นักเรียนตอบคำถาม 6. นักเรียนทำความเข้าใจงานที่ได้รับมอบหมาย แล้วดูแผนผังที่นี้ หรือมีกลุ่มคนที่ผู้จัดกิจกรรมกำหนดให้ 7. นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น 	<ol style="list-style-type: none"> 5. ข้อคำถามค้นหาความหมาย 6. แผนผังที่ให้นักเรียนจัดกลุ่ม 7. ภาพการ์ตูนกระตุ้นความคิด จินตนาการ และใช้ในกาจัดสื่อ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินจาก การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพการ์ตูนของนักเรียน

ตัวอย่างใบงานกลุ่มและใบงานเดี่ยว

กิจกรรมที่ 8 “ เรื่องเล่าชาวการ์ตูน”

ใบงานชุดที่ 1 เรื่อง เรื่องเล่าชาวการ์ตูน (งานกลุ่ม)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนประกอบภาพการ์ตูน ตั้งชื่อเรื่อง และเขียนข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

pantip.com

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม

ชื่อเรื่อง _____

กิจกรรมที่ 8 “เรื่องเล่าชาวการ์ตูน”

ใบงานชุดที่ 2 เรื่อง เรื่องเล่าชาวการ์ตูน (งานเดี่ยว)

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนประกอบภาพการ์ตูน ตั้งชื่อเรื่อง และเขียนข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

www.bloggang.com

ชื่อเรื่อง _____

มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างบันทึกพัฒนาการของนักเรียน

ชื่อนักเรียน.....

กิจกรรมที่ 1 คุยก่อนเขียน

เขียนบรรยายความสั้นๆ ไม่ค่อยใส่รายละเอียด ไม่ชอบเขียนเยอะๆ แต่มีความตั้งใจและเขียนได้ถูกต้อง

กิจกรรมที่ 2 เริ่มต้นสร้างสรรค์ประโยค

มีความพยายามในการคิด การเขียนแต่งประโยค แต่ยังเรียบเรียงความคิดและลำดับความได้ไม่ดีเท่าที่ควร การคิดและการเขียนยังไม่มีรายละเอียดมากนัก ยังไม่มีสมาธิในการเขียนเท่าที่ควร

กิจกรรมที่ 3 ร้อยเรียงเรื่องราว

ยังคงมีความพยายามและตั้งใจเขียนดี เริ่มคิดสร้างสรรค์ ใช้จินตนาการ เขียนให้เห็นรายละเอียดได้มากขึ้น แต่เมื่อเขียนเป็นเรื่องที่ยาวขึ้น ยังมีคำที่เขียนไม่ถูกต้อง เขียนตกหล่นหลายจุด

กิจกรรมที่ 4 หัวข้อนี้..มีเรื่อง

มีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น เขียนเรื่องโดยให้รายละเอียดของเรื่องได้ดี เรียบเรียงความคิด ลำดับความได้ดีขึ้น มีความพยายาม มีความตั้งใจ มีสมาธิดีขึ้น เขียนไม่ตกหล่น เขียนคำผิดน้อยลง แต่เขียนติดกันตลอดเรื่อง ไม่เว้นวรรค

กิจกรรมที่ 5 เพลงพาไป

มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนเรื่องให้แปลกใหม่ น่าสนใจมากขึ้น ตั้งใจเขียน มีสมาธิมากขึ้น เขียนได้ถูกต้อง เริ่มมีการเว้นวรรค แต่ยังแบ่งวรรคได้ไม่ถูกต้องนัก และไม่มีการย่อหน้า

กิจกรรมที่ 6 สิ่งประติษฐ์ของฉัน

มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ให้รายละเอียดได้มากขึ้น เว้นวรรคได้ดีขึ้น มีการย่อหน้า เรียบเรียงลำดับความคิดและเรียบเรียงถ้อยคำได้ดีขึ้น เขียนคำได้ถูกต้อง

กิจกรรมที่ 7 รูปร่างเรื่อง

มีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ที่ดี เขียนให้รายละเอียดได้ดี เรียบเรียงได้ดี เสนอเรื่อง ประกอบภาพที่น่าสนใจ เขียนคำได้ถูกต้อง เว้นวรรค ย่อหน้าถูกต้อง

กิจกรรมที่ 8 เรื่องเล่าชาวการ์ตูน

คิดและเขียนเรื่องได้ดี มีจินตนาการดี เขียนได้น่าสนใจมากขึ้น ย่อหน้าและเว้นวรรคถูกต้อง มีการใส่รายละเอียดเป็นบทสนทนาของตัวละครในเรื่อง เขียนข้อคิดได้ดี

กิจกรรมที่ 9 เขียนโฆษณา

มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ดี เขียนได้น่าสนใจ เขียนสโลแกนสินค้ายังไม่กระชับ ยังไม่คล้องจอง เขียนคำได้ถูกต้อง มีการย่อหน้า มีการเว้นวรรค

กิจกรรมที่ 10 เขียนเล่าขานประสบการณ์ของฉัน

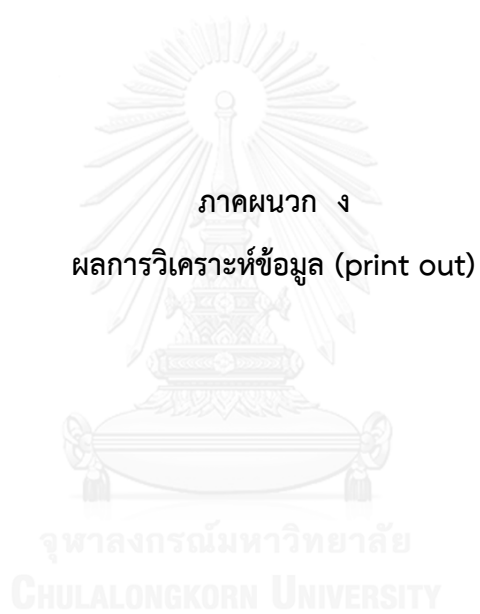
มีความคิดสร้างสรรค์ เขียนเรื่องแปลกใหม่น่าสนใจดี เขียนคำถูกต้อง ย่อหน้าถูกต้อง เว้นวรรคดีขึ้น เรียบเรียงเรื่องราวได้ดีขึ้น มีการปรับปรุงตามคำแนะนำ

กิจกรรมที่ 11 ฉันจะเป็น..

คิดและเขียนเรียบเรียง ลำดับความคิดได้ดี จินตนาการดี เขียนถึงสิ่งที่ต้องการได้ดี มีการให้รายละเอียด เขียนสะกดคำได้ถูกต้องมากขึ้น มีความพยายาม มีความมุ่งมั่น

กิจกรรมที่ 12 งานเขียนอิสระ

มีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการในการเขียน ตั้งใจเขียนดี วรรคตอนถูกต้อง ย่อหน้าถูกต้อง เขียนคำได้ถูกต้อง มีพัฒนาการที่ดี

T-Test ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

▪ T-Test

Pre กลุ่มทดลอง-กลุ่มควบคุม

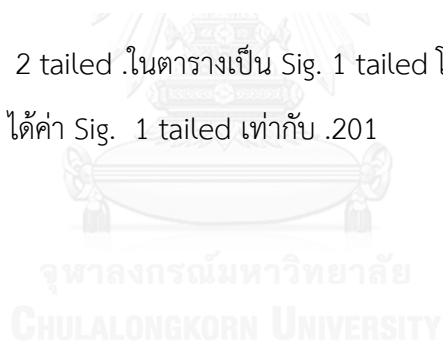
Group Statistics

group	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
score 11	27	34.5441	16.97520	3.26688
21	22	30.9559	11.58832	2.47064

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances				
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
score	Equal variances assumed	3.296	.076	.843	47	.403
	Equal variances not assumed			.876	45.727	.386

* หมายเหตุเปลี่ยน Sig. 2 tailed .ในตารางเป็น Sig. 1 tailed โดยนำค่า Sig. 2 tailed มาหารสอง ได้ค่า Sig. 1 tailed เท่ากับ .201

T-test หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

Group Statistics

group	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
score 12	27	66.8044	21.79283	4.19403
22	22	23.6686	12.90517	2.75139

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances				
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
score	Equal variances assumed	5.811	.020	8.180	47	.000
	Equal variances not assumed			8.600	43.272	.000

* หมายเหตุเปลี่ยน Sig. 2 tailed .ในตารางเป็น Sig.1 tailed โดยนำค่า Sig. 2 tailed มาหารสอง ได้ค่า Sig.1 tailed เท่ากับ .000

T-test ระยะติดตามผลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

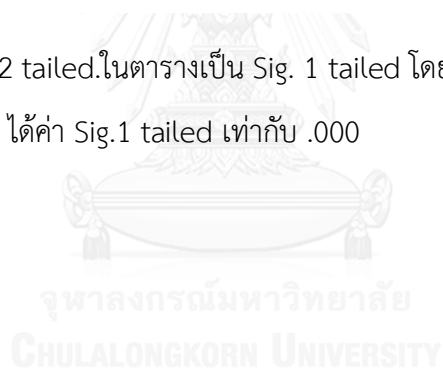
Group Statistics

group	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
score 13	27	60.8519	18.33188	3.52797
23	22	18.6218	10.85633	2.31458

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances				
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
score	Equal variances assumed	5.846	.020	9.519	47	.000
	Equal variances not assumed			10.008	43.273	.000

*หมายเหตุเปลี่ยน Sig.2 tailed.ในตารางเป็น Sig. 1 tailed โดยนำค่า Sig. 2 tailed มาหารสอง ได้ค่า Sig.1 tailed เท่ากับ .000

One way repeated ANOVA ทดสอบความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ก่อนการทดลอง หลังการทดลองและระยะติดตามผลภายในกลุ่มทดลอง

Descriptive Statistics^a

	Mean	Std. Deviation	N
เฉลี่ย Pretest	34.9877	17.54591	27
เฉลี่ย Posttest	66.8025	21.79121	27
เฉลี่ย Follow test	60.8519	18.33201	27

a. กลุ่มตัวอย่าง = กลุ่มทดลอง

Mauchly's Test of Sphericity^{a,b}

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Mauchly's W	Approx. Chi-Square	df	Sig.
factor1	.543	15.254	2	.000

Tests of Within-Subjects Effects^a

Measure: MEASURE_1

Source		Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.	Partial Eta Squared
factor1	Sphericity Assumed	15448.941	2	7724.471	189.758	.000	.879
	Greenhouse-Geisser	15448.941	1.373	11252.558	189.758	.000	.879
	Huynh-Feldt	15448.941	1.424	10848.952	189.758	.000	.879
	Lower-bound	15448.941	1.000	15448.941	189.758	.000	.879
Error(factor1)	Sphericity Assumed	2116.763	52	40.707			
	Greenhouse-Geisser	2116.763	35.696	59.300			
	Huynh-Feldt	2116.763	37.024	57.173			
	Lower-bound	2116.763	26.000	81.414			

a. กลุ่มตัวอย่าง = กลุ่มทดลอง

One way repeated ANOVA ทดสอบความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ก่อนการทดลอง หลังการทดลองและระยะติดตามผลภายในกลุ่มควบคุม

Descriptive Statistics^a

	Mean	Std. Deviation	N
เฉลี่ย Pretest	30.3485	11.41728	22
เฉลี่ย Posttest	23.4394	12.69520	22
เฉลี่ย Follow test	18.6212	10.85610	22

อ. กลุ่มตัวอย่าง = กลุ่มควบคุม

Mauchly's Test of Sphericity^{a,b}

Measure: MEASURE_1

Within Subjects Effect	Mauchly's W	Approx. Chi-Square	df	Sig.	Epsilon ^c		
					Greenhouse-Geisser	Huynh-Feldt	Lower-bound
factor1	.799	4.477	2	.107	.833	.896	.500

Tests the null hypothesis that the error covariance matrix of the orthogonally transformed dependent variables is proportional to I. If the test is significant, the data are not spherical.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวมยุรา กล่อมเจริญ เกิดเมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2532 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2555 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2556

